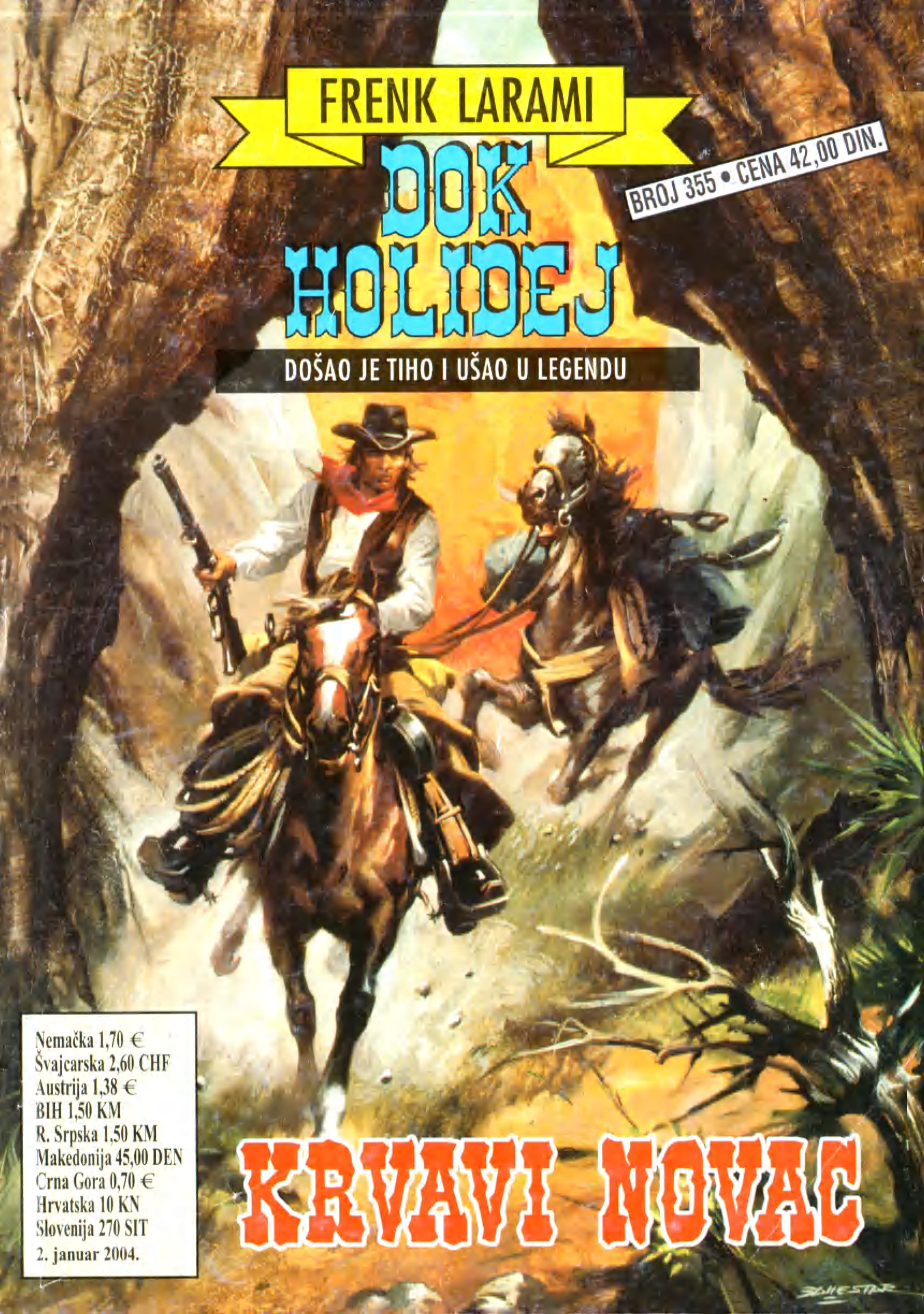


A detailed illustration of a cowboy on a brown horse, galloping through a rocky, forested landscape. The cowboy is wearing a white shirt, a dark vest, a red bandana, and a black cowboy hat. He is holding a revolver in his right hand. The horse is dark brown with a white blaze on its face. The background shows large, gnarled trees and a rocky path. The overall style is reminiscent of classic Western art.

FRENK LARAMI

DOŠ HOLIDEJ

BROJ 355 • CENA 42,00 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Nemačka 1,70 €
Švajcarska 2,60 CHF
Austrija 1,38 €
BIH 1,50 KM
R. Srpska 1,50 KM
Makedonija 45,00 DEN
Crna Gora 0,70 €
Hrvatska 10 KN
Slovenija 270 SIT
2. januar 2004.

KRVAVI NOVAC

★ **DOK HOLIDEJ** ★

355

Frenk Larami

KRVAVI NOVAC



MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 355

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

A MAN CALLED STARR

Recenzija i adaptacija

Tomislav KETIG

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franjo VARGA

Korektor

Vilma BEKER-GAČEŠA

Štampa: 25. XII 2003.

Tržište: 2. I 2004.

Izdaje: MARKETPRINT, 21102 Novi Sad, p. fah 20

Štampa: JP MAGYAR SZÓ – OJ Štamparija FORUM, Novi Sad, Vojvode Mišića 1

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – A MAN CALLED STARR

Copyright: MAP. Recenzija i adaptacija: Tomislav KETIG

Sva prava se zadržavaju, uključujući pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

U životu svakog čoveka nastupi čas kada shvati da je došao trenutak odluke.

To je shvatio i Li Star. I to one noći kada je došao do stražnjeg ulaza banke Solt Western i začuo kako časovnik otkucava ponoć. Taj časovnik se nalazio na kubetu gradske većnice, dva ugla odatle. Dešavalo se ponekad da njegov mehanizam zataji i preskoči poneki otkucaj, kao i ovog puta, što se Li Staru učinilo kao neki zlokoban predznak. Taj utisak pojačao se kada je na vratu, pod potiljkom, osetio lak, hladan dodir revolverске cevi. Li se počeo preznojavati. Dodir je bio lak kao poljubac, ali leden kao dah otvorene rake. A onda je, blizu uha, začuo tihi glas Kirka Remika:

– Drao mi je što si došao.

Li Star je oblizao suve usne i okrenuo se.

Svi su bili tu: Remik, kockar Saratoga Mej, zdepast i rošavog lica Džoni Market i revolveraš Bendžamin Gervi. Stajali su u grupi, jedan pored drugog i Liju se činilo da se ne miču, kao da su isklesani od kamena.

– Kakva je to ludorija? – planuo je.

– Bockati me u mraku revolverom. Ohladio sam se.

– To me ne čudi – odvrati Remik.

– Šta da sam i ja potegao revolver?

– U tom slučaju bio bi već mrtav – reče Market i kratko se zakikota.

Sa osećanjem mučnine u želucu Li je zapazio kako su se Remikove usne razvukle u osmeh pri čemu je otkrio bele zube. Načini nespretan korak i u džepu oseti težinu ključeva.

– Vreme je da pođemo – reče Remik. Govoreći, nije skidao oka s Lija.

– Bene, pokrivaj glavni ulaz!

Revolveraš Gervi kliznu u duboku tamu aleje i uputi se ka glavnoj ulici. Market je nosio u ruci jednu torbu, a Saratoga drugu.

– Otvori – naredi Remik Liju.

Ovaj se ponovo okrenu ka vratima. Pred njima su bile dve kamene stepenice, niske i iskrzane od starosti i upotrebe. Kroz jednokrlna vrata dolazilo se do ordinacije jednog zubara, koji je preko dana obavljao svoju praksu i do prostorije udruženja stočara koja se nalazila neposredno iznad prostorije banke.

Li drhtavom rukom stavi ključ u ključaonicu. Da bi prikrio strepnju, promrmljao je:

– Sreća da sam danas popodne, pred zatvaranje banke, povukao rezu s ovih vrata.

– Prestani da brbljaš – začu se neprijatno oštar glas Kirka Remika.

Onda se oglasio i Saratoga zloslutnom i ironičnom opaskom:

– Mister Star je nervozan, Kirk. Čini mi se da je to sasvim normalno.

Li je okrenuo ključ u bravi, otvorio vrata i neodlučno zastao. Remik ga je gumuo rukom u leđa i Li je, posrnuvši, ušao. Ostali su u tišini žurno ušli za njim. U Lijevoj ruci zazvečao je svežanj ključeva.

– Vrata...?

– Zaključaj ih iznutra. Hoćeš li da se šerif Pinto zaustavi, proba kvaku i nađe da su vrata otključana?

Market je za to vreme već zatvorio vrata i Li ih je zaključao.

– Vodi nas – naredi Remik.

Li je pošao kroz hol. Jedne stepenice vodile su u prostorije stočarskog udruženja i zubnu ordinaciju na spratu. Kroz prozor iznad stepenica probijalo se blede svetlo, koje je dopiralo iz kuće trgovca Loklija, koja se nalazila s druge strane dvorišta.

Tek sada je Li opazio kako je preko svog uobičajenog odela Remik nosio ogrtač. Pod tim komadom odeće koji mu je služio kao sredstvo prerušavanja imao je taman dugačak sako i košulju zakopčanu do grla. Bio je gologlav i kao ni ostali na licu nije nosio masku. Bio je to znak njihove samouverenosti. Osećali su se kao profesionalci na poslu.

Na kraju kratkog predvorja zastali su pred jednim dvokrilnim vratima. Razmakli su se da propuste Lija i on je odmah prišao. Na glatkim vratima videle su se dve ugrađene ključao-nice.

– Ovde su duplikati ključeva – rekao je Li.

Ostali su ćutke stajali i posmatrali. Li je prineo svežanj ključeva bliže licu i izabrao jedan mali ključ. Isprobao ga je u bravi bez uspeha, a onda odabrao drugi. Na drugi pokušaj vrata su se tiho otvorila, klizeći bešumno na podmazanim šarkama. Iza njih, na razmaku od pola metra, nalazila se čelična rešetka.

Li se upola okrenuo.

– Sada bi bilo dobro kada bi mi neko malo osvetlio.

– Prestani s brbljanjem! – Remikov glas bio je oštar kao brijač. – Daj ključeve!

– Treba mi samo jedan – Li je pažljivo provukao ruku kroz rešetku i pružio je gore iznad vrata, pokušavajući da napipa skrivenu rezu s oprugom. Trebalo mu je dosta vremena da je nađe. Zatim je izvukao ruku i drugom rukom pokušao da s druge strane rešetke stavi ključ u bravu, koja je bila negde postrance. Konačno ju je napipao i odahnuo s okakšanjem. Masivna brava je glasno škljocnula i metalna rešetka se otvorila. Remik i ostala bratija nisu gubili vreme. Jedan za drugim, svi su ušli kroz otvor.

Našli su se u glavnoj i najvećoj prostoriji banke. U njoj nije bilo sasvim mračno, iako su na prozorima prema ulici šaloni bili spušteni. Krećući se s više sigurnosti, jer se nalazio na poznatom terenu, Li je krenuo prvi pored izrezbarenog bančinog pulta. Na njegovom kraju digao je njegov pokretni deo i lagano ga prebacio na

drugu stranu ploče. Kada su ostali pošli za Lijem, Remik je tiho šapnuo:

– Čekaj, Džoni. Ti motri na levi prozor i osluškuji da li ćeš čuti dogovoreno kucanje.

– Tri udarca znače da se moramo brzo izgubiti – preslišao se Market, dodajući praznu torbu vodi bande. Naslonio se širokim leđima na pult i okrenuo glavu u pravcu prozora pored kojeg je, s druge strane, revolveraš Gervi šetao, izgledajući onima unutra kao pokretna senka.

– Pazite na sandučice – opomenuo ih je Li i u njegovom glasu zazvučao je zapovednički ton. Osećao se sigurnijim, jer je bio na svom terenu, u banci svoga oca. Stari Uliks Star bio je sinonim za pojam Solt Western... banke, stoku i novac.

Dvojica kraj njega su se poslušno odmakla korak dalje od gvoždem okovanih sandučića, naslaganih pored vrata trezora u kancelariji direktora banke.

– Sve je spremno za sutrašnju pošiljku Vels Fargoom. Baš je šteta što neće imati šta da se pošalje – zakikotao se.

Remik se, međutim, na tu opasku nije osmehnuo. Rekao je samo: – Hajde, napred!

Li je otvorio vrata. Njegova kancelarija bila je postavljena tako da je u nju prodiralo nešto svetlosti iz kuće trgovca Loklija. Kada je Li ušao, Saratoga je bacio brz pogled na natpis na vratima kancelarije: „Li Star, direktor“. Usta su mu se izvila u opaki osmejak.

Li je dotle otključao i otvorio unutrašnja vrata. Sada je radio vrlo brzo. Kao direktor očeve banke u Ajronstaunu, otvarao je trezor često tokom dana. Mogao ga je otvoriti i žmurečki. Ispred tih vrata nalazila su se jedna rešetkasta, slična onima na ulazu iz predvorja. Iza tih vrata nalazila su se čelična vrata trezora.

Saratoga je kresnuo palidrvce i digao ruku u vis, dok se Li pozabavio rešetkom.

Rešetkasta vrata su se nečujno otvorila. Li je pružio ruku prema Remiku. – U redu – rekao je kratko i resko. – Daj to!

Remik je izvadio mali smotuljak koji je brzo odmotao. Na dlanu mu se pojavio mali komad leđa.

– Lično sam to uzeo iz ledenice u „Kući nade“ – rekao je Saratoga oteguto. – Uzeo sam ga kada je kuvar okrenuo leđa.

Palidrvce je dogorelo i zavladao je potpuni mrak sve dok Saratoga nije zapalio drugo. Sagnuo se da dohvati jednu ispuštenu šibicu. Remik reče:

– Sada ćemo začepiti taj alarm, mister Stare, a ne posle.

– Ali može se desiti da se prebrzo otopi! Ne zaboravi da sam ja onaj koji treba da podmetne leđa i da ostanem u banci s razbijenom glavom kako bi sve izgledalo uverljivo.

– Suviše pričaš.

– Dodavola, valjda imam prava da nešto kažem!

Saratoga šapnu:

– Ti si svoja prava prokockao, mister Stare.

Li oćuta, mada se u njemu skupljao gnev.

– Prokockao si svoja prava u onoj partiji pokera u kući sreće. Noćas ćeš, doduše, sve opet dobiti. Začas! Za tren oka. Šta je prema tome jedna razbijena glava?

– Hajde, kreni – javi se Remik.

Li u ustima oseti okus šalitre. Palidrvce je dogorelo.

– Još jedno! – rekao je Saratoga i treće palidrvce je planulo. I ne sačekavši da se ono razgori, Li je uspeo da zavuče tanak komadić leda iz opruge kontakta alarma. Kada se led bude istopio, kontakt će se spustiti u ležište i zvonice će zazvoniti. Šerif i pola grada će dotrčati i naći prazan trezor i Lija opruženog na podu.

Vrlo pažljivo Li Star je spustio oprugu na led, kao da barata zapetim obaračem revolvera. Pre nego što je šibica dogorela, on je već ugurao glavni ključ u bravu na vratima trezora.

– Vrlo si vešt – primeti Remik s neskrivenim divljenjem. – Meriš li vreme, Saratoga?

Ovaj klimnu glavom:

– Do sada smo utrošili četiri od raspoloživih sedam minuta.

Li Star je povukao vrata i ona su se otvorila uz šum vazduha koji je ustrujao unutra.

– Budimo još malo trošadžije – reče Remik. – Upali još jedno palidrvce! Želim da vidim taj novac na gomili.

Saratoga kresnu šibicu i stade ispred Remika držeći palidrvce visoko u ruci.

Li je stajao zgrčen u uzanom prostoru. Na obe strane džinovske kase nalazili su se svežnjevi raznih dokumenata, a na sredini debeli svežnjevi zelenih novčanica.

– Uzećemo samo gotovinu – odluči Remik. – U glasu mu se osećao prizvuk žaljenja zbog toga.

Novčanice su bile upakovane u podjednako debele svežnjeve, s papirnim omotom na kome su bili ispisani iznosi, overeni pečatom banke. Novac, je, dakle, bio spreman za transport.

– Koliko računaš da ga ima, Stare? Ne okrećući se, Li izrecitova:

– Sto petnaest hiljada u krupnim novčanicama.

Hitrim pokretima, ne govoreći ni reči, pljačkaši su počeli da tovare svežnjeve u prvu torbu. Kada se okrenuo da uzme drugu torbu, Saratoga je za trenutak zastao i huknuo, a Remik je procedio besno kroz zube: – Požuri!

Iznad rešetkastih vrata led je počeo da se topi i tanak končić vode počeo je da se sliva na alarmni kontakt. Saratoga je požurio i odneo jednu torbu u direktorsku kancelariju. Pritom je pogledao u šaltersko odeljenje. Market je stajao naslonjen na pult, ukočen kao kip, držeći revolver u ruci.

– Drži ovo – Remik je prišao i bacio torbu Marketu pred noge. Market stavi revolver u futrolu i podiže s poda nabijenu torbu.

U tom trenutku na prozorskom oknu začu se jedva čujan udarac. Sva četvorica se ukočiše. Onda Saratoga primeti:

– Neko je prošao i to je sve.

Niko ne odgovori. Čekali su, nemi i nepokretni. Ali Ben Gervi, koji se nalazio na trotoaru, ispred prozora, nije više nijednom pokucao. Onda se iz daljine začu pijana pesma.

– Moja omiljena pesma – javi se Saratoga. Stežući obema rukama nabreklu torbu, on se vešto provukao pored poluotvorenih rešetkastih vrata. Remik je glavom dao znak Marketu i ovaj je pošao za njim noseći ostatak opljačkanog.

Li pođe za njima.

– Stoj! Ti nećeš dalje – reče mu Remik.

– Dogovorili smo se da će to biti tamo... blizu vrata.

– Biće ovde.

Li oseti kako su mu se dlanovi odjednom oznojili. Podrhtavao je i nije mogao to da obuzda.

– A šta je s priznanicom? – rekao je. – Sećaš li se šta smo se dogovorili? Daj mi je, Remik, i ja ću je sakriti u čizmu.

– Ah, da! Priznanica. Kockarski dugovi. Verujem da bi te priznanica našuljala i da bi ti bilo nezgodno da hodaš.

Remik izvuče revolver iz futrole skrivene ispod širokog ogrtača. Držao ga je u ruci kao nešto što mu je bilo dobro poznato i Li Star opazi kako to nije mali „deringer“, koji je Remik obično nosio pod pazuhom kada se kockao u „Kući nade“. Ovo je bio šestometak teškog kalibra.

– Lako i glatko – reče Remik, uvijajući deo svog pamučnog ogrtača oko revolverске cevi. Pri tome se osmehiwao, otkrivajući bele zube koji su

na njegovom maslinastom licu ličili na zube vukodlaka. – Ovo će malo prigušiti pucanj.

U Remikovim očima Li je pročitao smrtnu presudu i bezuman strah ga obuze. Izvio se i jurnuo da beži. Umo-tano oružje u Remikovoj ruci se trglo. Pljačkaš je opalio samo jednom i slab, prigušen pucanj odjeknuo je prostorijom.

Li se skljkao. Noge su mu se još uvek trzale kao da i dalje pokušava da pobegne, ali odmah zatim on se potpuno umiri.

Remik mu pride i pogleda rupu u Lijevom potiljku, a zatim se hitro provuče kroz rešetke i pohita kroz predvorje u sporednu ulicu. Ulica je bila pusta, kao što se on i nadao da će biti. Saratoga i Market su se već nalazili na pola puta do hotela, vraćajući se istim putem kojim su i došli, skoro u sekundu tačno onako kako su planirali.

Remik se sigurnim korakom uputi niz ulicu i prođe pored Loklijeve trgovine. U tom trenutku svetiljka u Loklijevoj radnoj sobi se ugasi. Trgovac je očigledno za taj dan završio pregledanje poslovnih knjiga i spremao se da pođe na počinak.

Malo kasnije začulo se alarmno zvonice u banci. Mali komad leda bio se istopio trenutak kasnije nego što se istopio jedan ljudski život.

*

Svetiljke na ulici već odavno su bile upaljene i njihova svetlost prodirala je kroz zatvoren prozor, osvetljava-

jući mutnim sjajem predmete u sobi. Odmerenim pokretima čoveka koji se nikada ne žuri, Dok Holidej je ustao sa postelje na kojoj je odeven ležao i prišao prozoru, uokvirenom teškim zastorima. Provirio je napolje tražeći u glavnoj ulici detalje koji bi ga podsetili na njegov raniji boravak, ali uzalud. Sadašnji Ajronsajd izgledao mu je potpuno nepoznat.

Ipak, grad mu se učinio blizak, kao da je u njemu odrastao. Taj osećaj, slab kao plamičak na vetru, za trenutak mu je zatreperio u duši, a da ni sam nije znao zašto.

„Dom je čoveku svugde gde okači šešir“ imao je običaj da kaže njegov prijatelj, rođeni cinik Gas Kinejn. To, međutim, nije važilo i za Doka. On se, naprotiv, u većini gradova osećao kao došljak i to najčešće kao nepoželjan došljak. No u Ajronstaunu on nije bio stranac, još manje nepoželjan. Za taj grad vezivalo ga je dosta prijatnih uspomena još od vremena kada je drugovao s Li Starom, poznanikom iz mladih dana. Li je proveo dve godine na školovanju u Holidejevoj rodnoj Džordžiji i od tada Dok je u dva maha boravio u Lijevom rodnom gradu, Ajronstaunu, drugi put čak više od tri meseca. Za to vreme upoznao je skoro svaku stopu zemlje oko ranča „Bar.S“ koji je pripadao Lijevom ocu Uliksu. Pecaio je ribu u reci, lovio sitnu divljač, koje je bilo u izobilju i krotio divlje konje u belo obojenim koralima ranča. Neki od tih divljih mustanga lako su se pokoravali uzdi i mamuzi dok su se drugi ogorčeno opirali, skoro do smrti. „Njima, kao

i ženama, treba lepa reč i milovanje, a samo ponekad uzde“, imao je običaj da kaže Gas Kinejn, koji je umeo da za svaku situaciju nađe filozofsko upoređenje.

Misleći na to, zapadnjak se osmehnu krajičkom usana. Da, Gas Kinejn mu je tokom njihove plovidbe „Kraljicom Misisipija“ izdeklamovao dosta takvih sentenci kojima je naknadno Dokovo praktično iskustvo bilo potvrda njihove mudrošći. Sem sklonosti ka mudrovanju, taj Gas Kinejn imao je i drugih sklonosti i sve su one otkrivale njegov nesvakidašnji smisao za stvaran život. Voleo je on i dobar zalogaj i kapljicu, imajući običaj da kaže kako pre svakog poduhvata treba nahraniti sve snage, kako duhovne, tako i fizičke. Pri pomisli na to zapadnjak oseti da je i gladan i žedan. Jednočasovni odmor mu je povratio snagu, ali mu je probudio i glad i veliku žeđ. Tek tada mu je palo na um da od polaska iz Šenandoe rano tog jutra nije stavio ni zalogaj u usta, a jedva da je nešto i popio.

Kresnuo je palidrvce i upalio stonu svetiljku s mlečnom staklenom tulpom. Bleda svetlost razlila se odajom i Dok, navukavši tešku zavesu na prozor, pride ogledalu okačenom na zid iznad umivaonika. Približio mu je lice i zagledao se u svoj odraz. Sem nekoliko srebrnastih vlasi na zaliscima, ništa nije govorilo o teškim životnim tegobama i dugovnih patnji. Ništa sem donekle umornog izrza njegovih čeličnih očiju koje su ga iz ogledala prodorno posmatrale. Pogledao se po licu, provukao prstima kroz

kosu i bolje namestio mašnu, a onda obukao sako koji mu je dopola pokrivao futrole za revolvere pripasane o bedro. Stavivši šešir na glavu, izašao je iz sobe i zatvorio vrata za sobom.

U hodniku, osvetljenom samo jednom svjetiljkom, zapahnuo ga je ustajali vazduh zasićen mirisom duvana i viskija, koji je dopirao iz saluna. Nije to bilo ništa novo. Taj miris pratio ga je u svim gradovima i salunima na Granici. Stigao je do stepeništa koje je vodilo u prizemlje, u restoran i salun. Negde na polovini stepenište je prekidalo malo odmoriste s kojeg se ulazilo u kratku galeriju s izrezbarenom ogradom. U trenutku kada je Dok pošao niz stepenice, na galeriju je, hodajući jedva čujno, došla jedna žena. Koračala je gipko, ali bez žurbe. Došavši do odmorista, zapadnjak je zastao i pogledao za njom. U vazduhu je još uvek lebdeo miris njenog parfema, budeći u Dokovoj svesti sećanje na nešto poznato, čemu je doprinelo i njeno njihanje u struku i ponosno držanje glave. Odjednom shvati kako ta žena mora biti njemu dobro poznata osoba.

– Džoana! – pozvao ju je.

Zakoračio je na galeriju i pošao prema njoj. Žena se okrenula i, pogledavši ga, primetno se trgla.

– Dok!

On joj je žurno prišao i uzeo je za ruke.

– Oh, Dok! – prošaputala je ona zbunjeno i mada je u njenom glasu bilo neskrivene radosti, Holideju se činila zatamnjena senkom nečeg ne-

određenog, što je ličilo ili na ljutnju ili na strah i ogorčenje. Čudno, pomislio je i odbacivši odmah tu ideju, podigao je ruke da bi je bolje osmotrio. Obuhvatio ju je celu pogledom, a onda zavrteo glavom.

– Lepa si kao što si i bila – saopštio joj je svoj zaključak. – Možda čak izgledaš i bolje nego ranije. Moram da ti priznam: ja jesam na prostranstvu od Nju Orleansa do Kanzasa i Oklahome video dosta lepih žena, ali nijednu koja bi se mogla meriti s tobom.

Žena se glasno nasmejala:

– To ti nije smetalo da me pre pet godina napustiš. – Osmeh joj se postepeno ugasio i oči joj dobiše setan izraz. Doku se učini da u njima čak vidi i plamičak ljutnje.

– Nemoj to shvatiti tako tragično. U svakom slučaju, ne možeš mi prebaciti da sam te lagao. Nikada nisam krio svoje nazore i navike.

– Da, nisi. U tome i jeste nevolja – priznala je Džoana i osmeh joj se vratio na lice. – Vi, muškarci, ponekad ne razmišljate o tome kako se neke greške u životu više naprosto ne mogu popraviti.

Zapadnjak je s razumevanjem klimnuo glavom i pokušao da izglati stvar:

– Koliko čujem, ti si se dosta brzo snašla.

Džoana se smešila. Volela je Doka Holideja, sada možda ne manje nego pre, ali nekako drugačije. Tokom mnogih godina razmišljanja došla je do zaključka kako njihov razlaz nije bila ničija greška te da je do njega

moralo doći kao što posle noći sviće novi dan.

– Da, morala sam. Uostalom, Li je oduvek bio zainteresovan za mene. Pre dve godine pomogao mi je da kupim ovu kuću i nastavim biznis... ali kao vlasnica saluna. Sada na svet gledam iz drugog ugla i zahvaljujući tome mogla sam i tebe da shvatim. Znaš, on sada živi u gradu. Ima lepu kuću i sve što ide uz bogatstvo.

– Milo mi je što to čujem. Pretpostavljam da je on sada pravi čovek, na putu da postane krupna zverka kao i njegov otac.

U zapadnjakovom glasu nije bilo gorčine. Pošto je svojevolejno otišao iz Ajronstauna, nije imao prava da se ljuti na čoveka koji je uskočio na njegovo mesto. Taj obrt smatrao je normalnim tokom života.

– Dođi u moj apartman – reče mu Džoana. – Toliko se dugo nismo videli da je prava grehota da razgovaramo u hodniku.

Okrenula se i pošla galerijom, a Dok krenu za njom osećajući ponovo umor u kostima. Ušavši u dosta prostranu odaju, iz koje se na jednoj strani ulazilo u malu kuhinju, a s druge u prostoriju koja je verovatno bila Džoanina spavaća soba, Dok se spustio u fotelju i ležerno ispružio noge. Džoana je u međuvremenu upalila svetiljku i zatvorila vrata, a kada je snažna svetlost obasjala sobu, ona ga je brižno pogledala.

– Vidim da si umoran. Kada si doputovao?

– Večeras. Odmorio sam se malo u sobi, ali vidim da to nije dovoljno.

Znaš, dolazim iz Šenandoa, tačnije iz Cicera. Putujem dva dana.

– Pa to je rekordno kratko vreme, Dok! Spremiću ti kafu.

Dohvatila je kecelju i pripasala je. Holidej ju je s divljenjem pogledao. Imala je lep, vitak struk.

– Zar ti se ne čini da je već vreme da počneš kuvati kafu za muža? – upita je.

Džoana ga pogleda preko ramena:

– A ti? Jesi li se bar za korak približio oltaru?

– Ja sam nešto drugo i ti to znaš. Ja sam večiti begunac i lotalica.

– Čuj... kad ti već kuvam kafu, da te pitam: jesi li večerao? Mogla bih ti spremiti jaja s šunkom.

– To bi mi prijalo, ali priznajem da više od gladi osećam žeđ. Možeš li mi poručiti jednu džinovsku kriglu piva iz saluna?

– Naravno. – Džoana povuče svileni gajtan kraj vrata kuhinje. Zvuk zvona nije se čuo, ali posle nepun minut na vrata je pokucala lepa mlada zabavljačica, koja je istovremeno posluživala i piće u salunu. Poručivši pivo za Doka, Džoana se vratila pripremanju jela. Kretala se brzo i vešto i ubrzo je prijatan miris pržene šunke ispunio prostoriju. Kada je devojkica donela pivo, Dok je nadušak ispio polovinu. – Moram da ti priznam – rekao je – kako odavno nisam osetio ovoliko glad. Ti zbilja umeš sve što ti padne na um.

– Sve sem jednog – odgovorila je i pogledala ga. – Nisam umela da zadržim tebe. – Podigla je tiganj sa štednjaka i stavila ga na sto ispred

zapadnjaka. Pažljivo ga je zagledala kada je on ustao iz fotelje i seo za sto. Primetila je retke sede vlasi na njegovim zaliscima.

– Imao si teških dana, je li? – upita ga.

– Tu i tamo.

– Dok... zašto mi nikada nisi pisao? Znaš dobro da bi mi bilo lakše da sam ponekad dobila koju reč od tebe.

– Možda zato što mi nije baš uvek išlo kako treba.

– Mogla sam ti pomoći... onda. U svakom slučaju sada mogu. Imam novca i...

– Ne, novac mi nije potreban. Ipak, hvala ti.

– Dok... volela bih da ostaneš ovde... u Ajronstaunu. – Ne da bude kao nekada... ali da budemo prijatelji.

– Možda jednoga dana. Za sada to ne bi išlo. Samo sam svratio i kroz koji dan idem dalje. – Zgrabio je viljuškom dobru količinu prženih jaja. Tek što je stavio zalogaj u usta, na vratima se začulo užurbano kucanje. Dok odgurnu stolicu i ustade. Na to se Džoana, koja je u prvom trenutku pogledala prema vratima, ponovo okrenula prema njemu i videla ga sa zapetim revolverom u ruci.

– Dok! – Glas joj je zvučao prekomerno.

Zapadnjaku je trebalo nekoliko sekundi da se pribere. Ispravio se i pustio da mu kolt klizne nazad u futrolu, ali je zadržao ruku pored njegove glatke drške.

Džoana je otvorila vrata.

Na njima je stajao Set Palmer, nadzornik Starovog ranča, visok, snažan

muškarac mišićavih ruku i krupnih šaka. Kada je progovorio, glas mu je podrhtavao:

– Banka... – promućao je. – Mis Džoana, banka je opljačkana. A mister Li je... mrtav.

*

Šerif Stiv Pinto bio je mršav, krut čovek, ne previše omiljen, ali uvažavan. Pre godinu dana došao je u Ajronstaun sa značajnom reputacijom uspešnog istrebljivača zločinaca. Od tada je obavljao svoj posao na zadovoljstvo većine građana, a u svakom slučaju na zadovoljstvo Uliksa Dž. Stara. Uliks Star posedovao je ogroman ranč, poznat po žigu „Bar. S“. Bio je to možda najveći ranč u nekoliko ovdašnjih pokrajina. Znatan deo vremena on je provodio u svojoj kući na ranču, blizu svojih krda. Na sastancima udruženja stočara njegova reč bila je poslednja, a veoma se cenila i u ostalim poslovima u gradu. No bez obzira na svoju moć i ugled, Uliks je pazio na ono što bi rekao guverner države. Kada je ovaj, posle pogibije šerifa Mejsa, izrazio želju da Stiv Pinto bude izabran za novog šerifa, Uliks Star se s njim složio. To je posledično značilo da se s tim složila i većina građanstva.

Guverner Vestli Čens bio je bez sumnje najpoštovaniji čovek na sto milja unaokolo. Udovac, mada još nije napunio pedesetu, uspeo je da sebi stvori ugled i ime u glavnom gradu, pa je čak dva puta bio blizu nominacije pri izboru predsednika Sjedi-

njenih Država. Ali ipak, uvek kad mu je to bilo moguće, boravio je u svojoj lepoj kući samo nekoliko milja od Ajronstauna, u kojoj je bio rođen i gde je odrastao. Uprkos velike zauzetosti poslovima u Vašingtonu, on se uvek kad je mogao vraćao u zavičaj.

Porodica Čensovih se oduvek bavila stočarstvom. Čens je bio njen poslednji izdanak i, nažalost, nije imao sina koji bi nastavio porodičnu tradiciju. Imao je kćer Lenoru, koja je bila dugo na školovanju na Istočnoj obali i tih dana upravo se vratila kući na raspust.

Neposredno pred odlazak na počinak, guverner Čens je saznao novost da je banka opljačkana. On i Lenora upravo su večerali sa doktorom Zigfildom i njegovom sestrom, koja je upravljala njihovim domom. Posle večere Lenora je dosta pripovedala o svojim putovanjima po Evropi. Ponoć je guvernera i Zigfilda zatekla u razgovoru o politici, pa su dame s mukom prikrivale svoju sanjivost, neporekidno gledajući u časovnik na zidu koji je tiho otkucavao.

Onda je doktorov pomoćnik Ed Larter došao da ga potraži i na brzinu ispričao sve što je znao o Liju Staru. Guverner je odmah naredio da se pripreme kola i zajedno s doktorom odvezao se u grad.

Ajronstaun je brujao pričama o pljački. Mada je već bilo vreme kasno, velika gomila građana stajala je okupljena pred ulazom u banku i guverner se s teškoćom probio do ulaznih vrata. Vrata su bila odškrinuta nekoliko centimetara i on je pokucao

na njih bambusovim štapom. Pintov zamenik, Marvin Klej pustio ga je da uđe i odmah zalupio vrata pred nosom radoznalih građana.

Sem uobičajene karbidne lampe, koja je obasjavala bančin hol, bilo je upaljeno još nekoliko dodatnih svetiljki. Guverner je nekoliko puta zatreptao da bi mu se oči navikle na jako svetlo, a onda se približio maloj grupi ljudi, koji su stajali pored pulta.

Doktor Zigfild, koji je ostavio svoju sestru da se sama odveze do kuće, već je pregledao telo čoveka koji je ležao opružen na pultu. S njegovog bradatog lica piljila su u guvernera dva sjajna oka.

– Pretpostavljam da je smrt trenutno nastupila – konstatovao je.

Guverner Čens se zagledao u lice Lija Stara. Znao ga je dobro, kao što je poznavao i celu porodicu Starovih. S Lijem je imao dosta poslovnih kontakata kada je ovaj nastupao u ime i za račun svog oca, predsednika banke. Pri tome je Čens zaključio kako je Li bio inteligentan, otvoren i vrlo poslovan. Ipak je prema njemu gajio osećaj uzdržanosti. Razlog za to mogao je biti van zidova banke, u načinu na koji je Li vodio svoj privatni život. Li je, neposredno u blizini banke iznajmio kuću za stanovanje. Govorkalo se da su se tamo odigravale prave orgije, da su se tamo okupljale žene lakog morala i da je Li voleo da se kocka u velike svote novca. Ipak Čens nije mogao prestrogo da sudi o njemu. Čovek, koji je ležao pred njim, okončao je život pre nego što je napunio trideset godina.

Guverner okrete glavu. Neko iz grupe prisutnih prevukao je cebe preko glave ubijenog. Čens se osvrnuo, tražeći pogledom Pinta, koji se u tom trenutku pojavio iz Lijeve kancelarije. Pinto je bio mali rastom, žustrih, nervoznih pokreta, očiju crnih kao ugalj i istih takvih brkova, koji su mu se spuštali pored usana.

– Dobro večer, guverneru – glas mu je zvučao ljubazno, ali ne i servilno.

– Reci mi šta se desilo, Pinto.

– Koliko sam mogao da zaključim, izgleda da je Star čuo alarm i stigao ovamo pre mene... Našao sam ga upravo tamo – pokazao je rukom prema trezoru. – Pretpostavljam da je uleteo unutra i da ga je jedan od pljačkaša prvo pustio da prođe pored njega, a onda ga ustrelio. Moguće je da je to učinio onaj koji je čuvao odstupnicu i da se zadržao kako bi proverio da nisu slučajno ostavili kakav trag. Ta banda je radila zaisa spretno... i brzo.

– Ne razumem – javio se doktor Zigfild. – Odjeknuo je alarm, a vi niste videli nijednog od pljačkaša?

– Nijednog – potvrdi šerif. – A stigao sam ovamo veoma brzo.

– Verujem da jesi – umešao se guverner. – Pretpostavljam da ćeš poći u potragu?

– Dvanaestorica ljudi položili su zakletvu kao moji pomoćnici i šestorica od njih su pošli da pretraže grad. Ostala šestorica pojahali su konje i krenuli u poteru. Štalar Robald je rekao da su dva nepoznata čoveka kasno noćas odjahali iz grada... na iznajmljenim konjima. Reče da su odja-

hali putem Kansasu. Moji ljudi su pošli da proveriti taj put.

Guverner se osvrnuo oko sebe i razgledao prostoriju. Primetio je starog Džoa Timinsa, starešinu bančinih službenika. Staloženim glasom pozvao ga je da pride.

– Znaš li otprilike koliko je opljačkano, Timinse?

– Znam tačno u cent, guverneru. Odneli su pošiljku kompanije Vels Fargo. Sto petnaest hiljada dolara.

– U gotovom?

– Da. Koliko sam mogao da vidim nisu uzeli ništa drugo, ali moraću proveriti svaki sef kako bih to tačno utvrdio. No, izgleda da ništa nije dirano.

Guverner se okrenuo Pintu:

– Šerife, a šta je s alarmom? Imaš li neku ideju?

Pinto duboko uzdahnu:

– Mora biti da su na neki način blokirali kontakt kako bi ušli u trezor. Zasad imam samo dve-tri pretpostavke. – Pogledao je prste: bili su mokri. Obrisao ih je o pantalone. – Ali to su samo pretpostavke, guverneru.

– Ali kako je moguće da baš niko nije čuo eksploziju? – umeša se Zigfild.

– Nije ni bilo eksplozije, doktore. Upotrebili su ovo. – Pinto pokaza svežanj ključeva koji je držao u ruci.

Nastala je tišina. Kao da niko nije želeo da pogleda u lice onoga do sebe. Onda stari Timins zagnjuri lice u šake.

Doktor otegnuto zviznu.

– Misliš da su imali nekog saučesnika u banci? – upita ga.

Guverner dodirnu Timinsa po ramenu.

– Ključevi su mogli biti i ukradeni – tešio ga je. – Jesu li možda bili kod vas na čuvanju?

Timins se trže i diže glavu:

– Ne, ser! Nikada! Ključevi su se uvek nalazili kod gospodina Stara!

Ulazna vrata su se otvorila i zatvorila, a onda je zamenik Klej prišao šerifu i nešto mu šapnuo.

– Dovedi je ovamo – reče Pinto glasno.

Ostali su se zainteresovano osvrnuli da vide devojkicu koja je puštena unutra. Ona se uputila pravo ka šerifu, njišući izazovno kukovima.

Klej je glasno najavio:

– Roksi Danijels iz kockarnice „Kuća nade“.

– O-kej, Roksi – obrati joj se šerif. – Šta imaš da mi kažeš?

– To je nešto privatno.

– Odvedi je u direktorsku kancelariju – reče Pinto svom zameniku. Kada ju je Klej odveo, on se obrati guverneru:

– Mislím da bi trebalo da budete upoznati s ovim, ser. Ja je poznajem.

– I? – upita Čens.

– Ona je bila zabavljačica u salunu „Zlatna papuča“. Zatim je unapređena u dileru u kockarnici „Kuća nade“. Da skratim priču: bila je ljubavnica Lija Stara.

Guverner je klimnuo glavom, ali nije izustio ni reč, niti se po izrazu njegovog lica moglo primetiti kako je primio ovu informaciju. Pinto ga po-

vede u Lijevu kancelariju. Tamo je ih čekala prkosno ispršena Roksi.

Pinto joj se obrati:

– Ovo je guverner Čens. Pričaj!

Roksi se koketno osmehnula Čensu: – Čula sam da je neko iskoristio Lijeve ključeve kako bi ušao u banku. Mislila sam da biste želeli znati kako su ti ključevi od njega ukradeni. Li je bio sa mnom nešto ranije... pre nego što sam otišla na posao.

Šerif i guverner su se pogledali.

– Bila sam u njegovoj kući, tu odmah iza ugla – nastavila je. – Pre nego što smo... ovaj... pošli u sobu, Li je skinuo kaput. Dok smo se nalazili gore, u sobi, alarmno zvonice je počelo da zvoni... to smo sasvim jasno čuli, šerife. Li je potrčao niz stepenice, zgrabio svoj sako i rekao da su mu ključevi od banke nestali.

Pinto pucnu prstom.

– Je li neko mogao ući unutra? Jesu li ulazna vrata bila otvorena?

– Bila su zatvorena, ali ne i zaključana. Li nije ništa rekao o tome. Prepostavljam da je odmah odjurio do banke i...

– Ti nisi pošla za njim?

– Ne, ja sam morala da idem u kockarnicu. – Roksi kiselo pogleda oko sebe. – Nadam se da vam je moj iskaz bio od neke koristi, gospodo.

– Možda će nam biti od najveće koristi – promrmlja guverner, a Pinto reče:

– U redu, Roksi. Bolje bi bilo da sada pođeš kući. Možda ću kasnije uzeti pismenu izjavu od tebe.

Roksi ga je ozbiljno pogledala:

– Ovo ne mora da se razglasi po gradu, zar ne? Ne bih to želela. Starovi su vrlo ponosna porodica. Mogu li da ga vidim? Je li mu sada bolje?

Guverner i šerif izmenjaše zbunjene poglede. Onda Čens žurno izvadi lisnicu i pruži devojci deset dolara.

Roksi je ćušnula novčanicu u izrez dekoltea i osmehnula se tako da su joj se istakle jamice na obrazima.

– Veliko hvala, guverneru. Ponosim se time što sam razgovarala s vama.

U tom trenutku Dok Holidej je ušao u banku i dvojica pogrebnikovih pomoćnika ponela su telo Lija Stara prema zadnjem izlazu iz zgrade. Čebe je skliznulo s mrtvaca i Roksi ugleda Lijevo lice. Shvativši šta se desilo, zastala je kao ukopana, očiju razrogačenih od užasa. Zatim je vrišnula.

Zapadnjak se nalazio jedva na metar i po od nje. Video je kada je rukama pokrila lice i posrnula napred. Prišao joj je i poveo je do vrata. Jedan od šerifovih pomoćnika otvorio je vrata da ih propusti.

Na stepenicama Roksi se, otvorenih usta, zagledala u Holideja. – Oni su ga ubili – zbrkano je promucala. – Ti lupeži su ga ubili.

Dok nije ništa rekao. Još uvek ju je držao za lakat i osetio je kako devojka podrhtava. Kao da je bila nesvesna blelih lica koja su iz gomile zuri-la u nju.

– Videla sam vas već negde – rekla je zapadnjaku. – Gde smo se sreli?

– Nismo se sreli. Možda ste negde videli moju sliku. Ja sam Dok Holidej.

Devojka je još trenutak gledala u njega, a onda je izvukla ruku, potrčala niz stepenice i nestala u gomili.

Dok se vratio u banku. Tamo su ga čekali. Dugo se niko nije pomerio, a onda mu je guverner pristupio i pružio mu ruku.

– Dobro došli u naš grad, mister Holideje. Šteta što ste to učinili baš u ovom tužnom trenutku.

Holidej prihvati ruku ćutke. Izbegao je da se suoči s pogledima ostalih i preleteo je pogledom po nameštaju, svetiljki i ključevima na bančinom pultu. Dosta često je bio u ovoj odaji i mada se ništa nije izmenilo, činilo mu se kao da stvari oko sebe nikada nije video. Obišao je po prostoriji pažljivo motreći svaki predmet i svaki detalj.

Posle nekoliko trenutaka šerif mu je prišao i predstavio se.

– Pretpostavljam da je za vreme vašeg zadnjeg boravka Mejsn bio šerif – dodao je. – U stvari, mister Holideje, kad ste vi stigli ovamo?

– Pre kratkog vremena. Večeras, ne znam tačno vreme. Došao sam dilžansom koja je već otišla.

– A odakle ste došli, mister Holideje?

– Zar je to važno?

– Samo pitam.

– Poslednje mesto mog boravka bio je Cicero.

– Jeste li dugo bili tamo?

– Nekoliko časova.

– Tako kratko?

– Šerife, jeste li ikada bili u Ciceru? Pintove oči ostadoše bezizrazne.

– Jesam. Recite, kako ste se vi slagali s Li Starom?

– Vrlo dobro. Kao stari prijatelji. Mada se večeras nismo ni videli. – Zapadnjak oseti kako ga ponovo savladava umor. – Čujte, šerife, nije moje da vam dajem savete, ali mislim da gubite vreme sa mnom. Na slobodi je onaj ko je izvršio ovo ubistvo. Ubica. Ili ubice. Ne znam kako se vi osećate, ali ja gorim od želje da ih ščepam.

Pinto se okrenuo. Zapadnjak ga je gledao dok je ovaj izmenio nekoliko reči sa svojim zamenikom, a onda je obišao oko pulta i uputio se prema trezoru.

– Ne možete tamo, mister! – obrati mu se šerif resko.

Holidej ga nije čuo i nije se zaustavio. Kada je Pinto krenuo da ga zaustavi, guverner mu je položio šaku na mišicu i zavrteo glavom.

– Na crnu ovcu treba pripaziti, guverneru – reče šerif.

– Holidej nije crna ovca. Samo je bezrazložno na zlom glasu.

Pinto je zavrteo glavom. – Kada se u gradu nešto desi, onda su svi izloženi sumnji... naročito oni koji su se našli tamo gde ih obično nema. U ovom slučaju vrlo je zanimljivo to što se Holidej našao u gradu baš sada... kad se tome doda da on dobro zna sve što je u vezi s bankom... Žao mi je, guverneru, ali ja moram da obavljam svoj posao.

– Znam – odvrati Čens čvrstim glasom – i ja sam poslednji koji će te u tome sprečiti. Vreme je da se vratim nazad Lenori. – Bacio je pogled prema

unutrašnjosti direktorske kancelarije. – Obavestite me kasnije šta se desilo, šerife.

– Naravno, ser.

Pinto je pogledom ispratio Čensa i doktora Zigfilda, koji su se udaljili. U međuvremenu se i okupljena gomila počela razilaziti. Na ulici je sada bilo mnogo tiše i Pinto je jasno mogao čuti zapadnjakove korake. Ovaj se iz direktorove kancelarije vraćao u hol i uputio se pravo ka šerifu, zureći u svoj prst.

– Šerife, jeste li ikada videli da u trezoru izvire voda? – upita ga.

Iskra radoznalosti zasvetlucala je u Pintovim očima: – Šta ste time mislili?

Dok diže prst do Pintovog lica.

– Našao sam malu lokvu vode ispod rešetkastih vrata. Znae šta mislim?

– Recite.

– Blokiral su alarmnu oprugu da bi mogli da otvore trezor.

– Baš ste mi rekli nešto! To sam i ja znao.

– A jeste li znali da su zvono blokirali ledom?

– Šta?

– Iza opruge mehanizma sigurno je bilo stavljeno parče leda. Razume se da su pljačkaši mogli pobeći miljama daleko pre nego što se led istopio i pre nego što je opruga pala u ležište i uključila alarm. – Protrljao je palcem kažiprst. – Led, šerife.

– To je zbilja vrlo lukavo – reče Pinto.

Dok pođe ka vratima, ali zastade u pola koraka kada je šerif doviknuo za njim:

– Čekajte malo! Nemojte napuštati grad!

Zapadnjak se osvrnu i pogleda ga.

– U Ciceru sam ostao samo nekoliko časova. Ali Ajronstaun je nešto drugo. Ovde sam hteo da ostanem duže.

Rekavši to, izašao je iz banke.

Iza zgrade banke pružao se splet uzanih uličica. U jednoj od njih, nazvanoj ulica Hosana, nalazilo se nekoliko zgrada sa sobama za izdavanje, namenjenih uglavnom goničima stoke. Jednu od tih kuća vodio je Čiko Romero, zapadnjakov prijatelj iz dana kada je Dok boravio u Ajronstaunu. Čiko Romero je bio čovek bez ikakve škole, ali lukav i mudar kao Gas Kinejn.

Kada je zapadnjak pokucao na vrata Čiko je brzo sišao niz stepenice. Opazivši ko se nalazi pred vratima, on kao da se izbezumio od radosti i u uzanom holu odjeknuli su pokličići dobrodošlice. Čiko svesrdno zagrlji Doka.

– Gde si bio do sada, pustahijo?

– Pohađao sam kurs mršavljenja – našali se Dok, odmaknuvši se korak i pogledavši starog prijatelja. – A ne kao neki.

Čiko se potapša po trbuhu. – Ovde, stari druže, svi jedu dobro. Dođi!

Poveo je zapadnjaka niz slabo osvetljen hol do sobe u pozadini kuće, gde je u tom trenutku jedna punačka tamnokosa devojka u kućnoj haljini palila lampu. Kada je ugledala Holideja, oči joj zasjaše. Dok joj je prišao, uzeo njenu desnu ruku i prineo je usnama.

– Senjorita, čast mi je.

Čiko povika:

– Čuvaj ga se, Karmelita! On je bespoštediti zavodnik! Svaki put kad ga vidiš treba da se prekrstiš!

Karmelita je, uvijajući strukom, prošla pored zapadnjaka, lako pljesnula Čika po obrazu, a onda pobegla iz sobe.

– To je moja sestra – objasni Čiko značajno.

– Lažljivče. Koliko se sećam, tvoja sestra živi u Časti.

Čiko se uozbiljio. – I dobro joj ide. Takva je Irma. Ona je pametna, znaš li? – Pružio je ruku i s police dohvatio jednu crnu bocu. – Tamo, u Časti, ona vodi jedan vrlo unosan biznis.

Zapadnjak se spustio u duboku, udobnu fotelju.

– Slušaj, nemoj mi pričati svakakve laži o svojoj rodbini. Karmelita ti nije sestra, je li?

– Malo je temperamentna, zar ne? To mi je sestričina koja mi je došla u posetu iz Neusa.

– Opet laž. Ali nije ni važno – zapadnjak mu nazdravi čašom brendija, koji mu je Čiko pružio, natočivši i sebi. Onda oboje ispiše zdravicu.

– Tako, dakle. Opljačkali su banku i ubili tvog prijatelja Lija – primeti Čiko.

– Da, a ja tragam za razbojnicima.

– Onda ih traži van granice ovog grada, Dok. Ovde nijedan čovek nije dovoljno bistar da bi provalio u banku.

– Ko je Roksi?

– Roksi Danijels?

– To ime čuo sam u banci pošto je ona došla tamo da da izjavu. Znaš li gde ona živi?

– Znam gde živi, znam gde uglavnom spava i znam šta radi da bi živela. Zašto?

– Želim da se upoznam s njom.

Čiko je pažljivo spustio praznu čašu na sto.

– Ona se uglavnom druži s kockarima i opasnim ljudima. Tamo se igra na velike sume.

– To je moj fah – osmehnu se Dok.

– Ko su ti ljudi?

Čiko se za trenutak zamisli, ne skidajući pogled s uglačane ploče stola.

– Pa, jedan od njih je Kirk Remik i on je najpoznatiji kockar koji je došao u grad od kako je Čens postao guverner.

– A sem njega?

– Saratoga Mej, Džoni Market... Šta ti želiš od devojke koja se druži s takvim ljudima?

– Kazaću ti pošto budem razgovarao s njom. – Zapadnjak ustade i pritom načini bolnu grimasu na licu. – Hoćeš li mi pokazati gde stanuje?

Čiko se s mukom diže i dunu u svetiljku. Onda krenu ka izlazu.

Nekoliko blokova kuća dalje zamenik Klej prišao je šerifu, upravo se vrativši iz stanice diližanse gde je zapadnjak doputovao i doneo novosti. Pinto ga je saslušao, a kada je Klej završio s izveštajem, rekao je:

– Tako dakle. Holidej je govorio istinu. Stigao je večeras. Onda ništa. Možemo samo i dalje da sumnjamo. Zadrži ovaj razgovor za sebe, razumeš?

Klej klimnu glavom. On je bio kao i njegov šef. Ali uz to, bio je još mlad i žudeo je za akcijom.

– Hoćete li, šerife, da uhapsim Doka Holideja?

– Hoću da ga uopšte ne diraš. Ne zasad. Daj mu prostora da se kreće, čak i da pobegne ako hoće. Moraš da znaš pravilo: ako nekoga pustiš da se slobodno kreće, on na kraju uvek dolija.

*

Debela žena, koju su zvali Kejt „ko zna“, sedela je u stolici za ljuljanje i posmatrala zapadnjaka s neskrivenim neprijateljstvom. Poticala je iz predgrađa San Franciska, poznatog pod nazivom „Obala bezakonja“ i u njenim žilama teklo je malo kineske krvi. Imala je na sebi kućnu haljinu po kojoj su puzali zlatni zmajevi opervaženi svilom i u kojoj je izgledala dvostruko krupnija od svoje normalne veličine, koja takođe nije bila za potcenjivanje.

– Rečeno mi je da želite da me vidite.

– Ne vas, madam. Želim da vidim Roksi Danijels. Rekli su mi da živi ovde – Dokov glas zvučao je uglađeno.

Kejt „ko zna“ premestila je sadržaj u ustima i njen podvaljak je zatreperio.

– Ko vam je to rekao?

– Moj prijatelj Čiko Romero, koji stanuje blok zgrada niže.

Žena je okrenula glavu i ispljunula tamnomrku tečnost od sažvakanog

duvana u bakarnu pljuvaonicu išaranu istočnjačkim ornamentima. – Čiko je u pravu – rekla je. – Samo suviše priča. Ko ste vi?

– Ja sam Dok Holidej.

Kejt prestade da žvaće duvan.

– Onaj poznati pustolov Dok Holidej?

Zapadnjak klimnu glavom.

– Sećam se da sam slušala o vama. Volite kocku, pustolovine i još nešto uz to... kažu da vas žene cene... – Pogledala ga je znalački i dodala: – Ne čudim se.

Dok se osmehnuo:

– Nešto od toga su preterivanja. Recimo da sam u nečemu imao sreće, a u nečemu nisam. Vi znate kako to biva u životu. No, sada sam ovde zbog druge stvari i hteo bih da govorim s osobom koja ovde stanuje. S Roksi Danijels.

– Povodom čega?

– Pa... recimo da je to nešto sasvim privatno.

– Mister, sve što se ovde zbiva i govori tiče se mene i ima veze sa mnom. Dakle... povodom čega?

Zapadnjak namesti na lice najljubazniji osmejak na svetu: – Možda bih hteo da nastavim tamo gde je jedan moj prijatelj prekinuo.

Kejt „ko zna“ okrenula je glavu na drugu stranu i počela se ljuljati u naslonjači. Ova zaškripa, remeteći inače gluvu tišinu.

– Vi ste lažov – reče. Nije ga čak ni pogledala da vidi njegovu reakciju na njene reči, već je produžila da se ljulja. Onda je dodala: – Šta to izigra-

vate, mister Holideje? Šerifa ili privatnog detektiva?

– Li je ubijen s leđa. U svakom slučaju to niti je pošteno, niti je po zakonu. I eto, da bih došao do istine hoću da se koristim svojim metodama. Zbog toga želim da razgovaram s vašom mis Roksi.

Kejt „ko zna“ prestala je da se ljulja. Gledala ga je netremice, pa upitala:

– A ako ja kažem ne?

– Ja ću onda reći da ipak moram da je vidim.

Kejt se naglo digla i stolica je nastavila prazna da se ljulja. Stala je pred zapadnjaka i skoro mu se unela u lice.

– Tvrđoglavu ste, ali ne mogu da kažem da niste u pravu.

– Dopada mi se što ste poštenu i razumni.

– Ostavite revolver na stolu.

Zapadnjak se kratko dvoumio, a onda je otkopčao opasač i stavio ga na sto. Kejt zadovoljno klimnu glavom.

– Sviđaju mi se ljudi koji brzo donose odluke.

– A šta vas je navelo da donesete ovakvu odluku, Kejt?

– Sam Gospod Bog zna – odgovori debela žena. – A on ne govori. – Njišući se, prešla je preko odaje i punačkom rukom udarila u jedan mali bakarni gong. – Pošto vi verujete meni, ja ću se tako ponašati prema vama. Ali ako naćinite nekakvu ludost u ovoj kući, mister, znajte da ćete imati gadnih neprilika i onda vam neću

pomoći da istražujete istinu o vašem prijatelju.

U tom trenutku u odaju je ušao jedan mršav, smežurani čovečuljak. Govorkalo se da je on Kejtin zakoniti muž već godinama i mnogi su se tome čudili.

– Odvedi ovog gospodina gore – rekla je čovečuljku. – U Roksinu sobu.

Čovečuljak sačeka da zapadnjak pređe preko odaje. Dok se na vratima okrenu i reče: – Vaš sam dužnik, gospodo.

Žena ne odgovori. Samo žmirnu očima, zadržavši bezizrazno lice.

Na prvom spratu kuće vazduh u hodniku bio je težak od mirisa parfema i nekog dezinfekcionog sredstva. Čovečuljak je bez kucanja otvorio jedna vrata. Roksi je sedela na postelji i pušila tanki cigarilos. Pogledala je zapadnjaka bez iznenađenja, skoro ravnodušno, kao da ga je očekivala.

Čovečuljak izađe i zatvori vrata za sobom.

– Vi znate zašto sam ovde, Roksi? – upita Dok.

– Da biste me isplatili. – Devojka je otresla pepeo s cigarilosa i prekrstila noge, tako da je zapadnjak mogao u potpunosti uživati u njima i u čipkastom donjem rublju, koje je virilo ispod svilene haljine. – Znam da su Starovi bogati, a vi ste njihov prijatelj. Verovatno su poslali vas jer nisu hteli lično da imaju posla sa mnom. Oni misle da mogu kupiti sve što zamisle. Sigurno ste ovde zato da me isplate za Lija. – Holidej ništa nije odgovorio i ona nastavi razdraženo:

– Možda želite da zauvek otputujem iz grada? Je li to u pitanju?

– Možete ostavi ovde, a možete i otputovati. Kako god hoćete. – Zapadnjak je stavio šešir na jednu stolicu. – Ne donosim vam voznu kartu za diližansu i nemam pri sebi nikakav novac za isplatu. Ali imam nekoliko pitanja koja bih vam postavio.

Devojka je zažmurila.

– Šta vi tražite, mister?

Dok se i sam spustio na stolicu i ležerno prebacio ruku preko naslona, ne skidajući pogled s njenog lica.

– Hteo bih da vas pitam zašto ste noćas išli u banku?

Ona zatrepta.

– Morala sam da kažem šerifu kako je Li bio sa mnom u vreme kada se pljačka odigrala.

– Ali, koliko mi je rečeno, alarm je već zvonio i... to je navelo Lija da po hita. No, pljačka je bila završena... potpuno završena pre nego što je alarm zazvonio. Je li tako?

– A kako bi drugačije bilo? – ustala je i drhtavom rukom zgnječila cigarilos. – Neko reče da je alarm bio zaglavljen tako da nije mogao zazvoniti pre nego što sve bude obavljeno.

– Tačno. Zašto je onda bilo potrebno da odete šerifu? Da biste dokazali kako je Li bio s vama? Ili da bi on imao alibi zbog ključeva?

Devojka se namrštila. Lice joj poružne.

– Idite dođavola! Li je mrtav i više ga nema. Zabava je okončana. Zato... zbogom, mister, idite i njuškajte na nekom drugom mestu!

Zapadnjak klimnu glavom i ustade sa stolice.

– Kako ja vidim stvar, vi ste otišli u banku u skladu sa unapred smišljenim planom. Ali kada ste videli šta su oni učinili Liju, u vama je nešto puklo...

– To nije tačno! – prasnu Roksi. – Mislite li da nikada pre toga nisam videla mrtvog čoveka?

– Ja sam bio tamo – podseti je Dok. – Bio sam vrlo blizu, Roksi. Video sam vas i čuo kako ste kriknuli. A, zatim, kada ste izašli, vi ste na stepenicama rekli...

– Zaboravite to!

– Zašto da zaboravim?

Holidej ju je zgrabio i čvrsto joj stegao ruke. Privukavši je tako da ju je iz bliza gledao u lice, rekao je: – Slušajte me dobro! Šerifa možete lagati koliko god hoćete, ali mene ne možete. S vašim noćasnjim planom nešto je ispalo pogrešno. Nije bilo dogovoreno da Lija ubiju, ali oni su to ipak učinili. Ubili su ga i to s leđa... u potiljak.

Roksi odjednom zajeca, usta joj se bezvoljno opustiše i suze potekoše niz njene napuderisane obraze.

Dok ju je i dalje čvrsto držao.

– Otkriću vam nešto, medena – nastavio je. – Ja krećem da te tipove pohvatam. Pohvataću ih... ili ću i sam izgubiti glavu. – Pogledao ju je prodorno. – Ako hoćete da pođem u poteru za njima, onda mi recite imena tih ljudi. Ljudi koje ću moći da vidim, da ih dodirnem i s kojima mogu da razgovaram. Važi? – Prodrmusao ju je snažno i ponovio: – Važi?

– Kirk Remik – izletelo je devojci iz usta kao početak lavine. – Kirk Remik i Saratoga, Market i Ben Gervi. Oni su od Lija uzeli priznanicu za dug na kocki. Igrali su poker. Li ih je pustio u banku i bilo je dogovoreno da ga samo onesveste kako bi on imao opravdanje pred zakonom. Nisu morali da ga ubiju! Nisu morali!

Klonula je zapadnjaku na grudi i gorko zajecala. Dok ju je držao zagrljenu, Holideju su se imena ubica vrtela u glavi: Remik, Saratoga, Market, Gervi.

Posle izvesnog vremena njeno jecanje se stišalo i Dok ju je lagano spustio na postelju. No ona ga žestoko zgrabi za ruku.

– Ne ostavljajte me, mister Holideje!

– Smirite se, Roksi. Sve će biti u redu!

Ali ona ga je i dalje panično držala i u jednom trenutku, kao izbezumljena, povukla njegovu glavu naniže i počela ga ljubiti. – Uplašena sam, mister Holideje. Ostanite sa mnom! Ostanite bar neko vreme dok me taj strah ne prođe!

– Ne brinite se, Roksi. Nemate razloga za strah – rekao joj je Dok blago. – Spavajte mirno. Ja moram da idem, jer imam nekog posla.

Sagnuo se i poljubio ju je da bi je umirio, a onda uzeo šešir i uputio se prema izlazu. Na vratima je zastao i osvrnuo se. Ona mu se setno osmehnula.

*

Na glavnoj ulici, kao dodatak kockarnici „Kuća nade“ nalazio se mali bar. On se zatvarao rano, ostavljajući ljudima punih džepova da svoju porciju pića ispiju u sobama na spratu. Ne samo bogati stočari, već i kongresmeni u prošlosti su često iznajmljivali sobe u „Kući nade“ i tamo u luksuzu crveno tapaciranih salona pili skupa pića i igrali poker u velike svote novca.

Ali te noći bar je bio otvoren i kada je zapadnak širom otvorio dvokrilna ulazna vrata i ušao, grupica građana je unutra poluglasno razgovarala. Jedan ili dvojica pogledali su ga nezainteresovano. Po svom izgledu on je mogao biti još jedan od onih putujućih propovednika, trgovačkih putnika ili kockara.

– Pivo – reče Dok, stajući pored šanka.

Barmen mu natoči. Bio je debeljuškast i mlohav i nosio je crvene navlake na rukavima, koje su odudarale od ružičaste košulje.

Zapadnjak otpi nekoliko dobrih gutljaja i spusti čašu. Barmen ga je posmatrao kako ispija piće i tek na kraju reče:

– Zovem se Obi.

Dok otpi još nekoliko gutljaja, a onda ga pogleda.

– Ovde ljudi izgleda imaju čudna imena. Jedno takvo sam noćas čuo... Saratoga.

Obi klimnu glavom.

– Saratoga Mej. Bio je ovde pre manje od počla časa.

– Nemojte reći! Odněkud mi se čini da je on kockar o kome sam nešto čuo. Saratoga Mej... da, to mi zvuči poznato.

– Simpatičan momak. Ono tamo je njegov ortak.

– Zbilja? Koji?

– Tamo pravo u uglu. Zove se Kirk Remik.

U Dokovim slepoočnicama krv jače zastruja dok je prinosio čašu usnama. Otpio je gutljaj, a onda se lagano okrenuo, držeći čašu ispred lica. Za stolom u uglu sedela su tri čoveka i jedan od njih, mršav i mladolik, odeven u taman, dugački sako i košulju s krutom kragom, tog trenutka se digao sa stolice.

– To je on – začu zapadnjak Obijeve reči. Netremice je gledao Remika i ovaj ga je spazio. Za trenutak Remik kao da se trgao. Nešto u zapadnjakovom izrazu lica ili u hladnom pogledu njegovih čeličnosivih očiju izazvalo je u Remiku osećaj pritenog nespokojsstva i on skrenu pogled. Dok je prineo čašu usnama i ponovo otpio gutljaj. Kada je bio umoran, pivo je na njega delovalo blagotvorno na dva načina: osvežavajuće i umirujuće.

Remik je bez žurbe prišao šanku i zastavši oko tri meta daleko od Holideja, pozvao krčmara: – Sutra treba sakupiti novac za venac Liju Staru. Sredi to.

– Da, mister Remik.

Kockar pogleda Holideja, nastojeći da to izgleda neupadljivo. Zatim mu je prišao bliže.

– Došljak? – upita ga.

– Na neki način da.

– A šta na drugi način?

– Bio sam već u ovom gradu, mada dosta davno. – Dok ispi čašu do kraja. – Moje ime je Džon Holidej.

Remik je žmirnuo očima i plamičak prisećanja blesnuo je u njegovim zenicama.

– Džon Holidej? Ja sam Remik. Kirk Remik. Ako se ne varam, vi ste onaj poznati Holidej, zar ne? Čuo sam da ste nekada bili prijatelj s porodicom Starovih. Ako je to tako, onda vas neću ni pitati da priložite za venac. Pretpostavljam da ćete vi sami znati šta treba da učinite.

– Znaću – potvrdi zapadnjak. – Ja uglavnom uvek znam šta treba da učinim.

Jedan čovek je ušao kroz vrata, preleteo pogledom po baru i ponovo izašao. Bio je to šerifov zamenik Klej pri svom uobičajenom obilasku, samo što je ovaj put diskretno motrio na Holideja.

Remik je pažljivo osmotrio Doka.

– Ako vam već nije rekao, Obi će vam objasniti da se ja u ovom gradu bavim trgovinom nekretninama. Zemlja je moj glavni posao i zbog toga se dosta krećem po okolini. Mislim da ću uskoro otići odavde. – Zaćutao je čas, očekujući sagovornikovu reakciju, ali Dok nije rekao ništa. Zato nastavi: – Ono što sam hteo da kažem, mister, jeste da u mom poslu imam priliku da upoznam veliki broj ljudi. Istini za volju, moram reći kako nikada do sada nisam upoznao finijeg čoveka od vašeg prijatelja Lija.

– To vam verujem. Igrali ste karte s njim?

– Često. Volim da igram poker. Moj prijatelj Saratoga Mej je pravi ekspert za tu igru. Što se mene tiče, ja ga igram jer ga đavolski volim. Čini mi se da je i s Lijem bio isti slučaj. Često smo igrali strašne partije.

Dok klimnu glavom i odvoji se od šanka, kao da će poći.

– Zar već odlazite? – upita ga Remik. – Ostanite još malo da popijemo još po jedno piće.

– Drugom prilikom.

Zapadnjak klimnu barmenu u znak pozdrava, a ovaj mu odgovori treptanjem očiju. Onda se uputi ka vratima.

Remik se okrenu i pođe ka stepenicama. Odlazeći od šanka duboko je uzdahnio. Još jedan gost ustao je od stola. Bio je to Džoni Market. I on je izašao na ulicu, a druga dvojica, neki građani beznačajnog izgleda pošli su za njim.

Holidej je lagano pošao trotoarom. Želeo je da udahne svežeg vazduha, a i da razmisli. Našao se licem u lice s Krikom Remikom i donekle procenio šta od njega može očekivati. Ako je Roksi govorila istinu, Remik je bio hladnokrvni, sračunati provalnik i hladni ubica čeličnih živaca.

Nesvesno je krenuo nazad prema kući Čika Romera. Bio je umoran, ali ga je nešto vuklo da još jednom vidi tog nevaljalca. Posle toga otići će da se odmori i da dugo, dugo odspava.

Bilo mu je, međutim, suđeno sve drugo osim sna. Iza ugla jedne zatvorene trgovine odjednom je iskočio Market. U nekom drugom trenutku

Dok se ne bi dao iznenaditi, ali umornog i sanjivog, izdala su ga čula i instinkt. Market ga je šćepao i pritisnuo uza zid pre nego što je Dok uspeo da reaguje. Levom rukom zgrabio ga je za ruku kojom se poteže revolver, a desnom za grlo. Holidej začu njegov promukao glas:

– Odmagli iz grada ili ćeš biti mrtav!

No Holidej nikada nije popuštao pred pretnjama, pa nije nameravao da to učini ni sada. Zamahnuo je kolonom i udario Marketa u donji deo trbuha. Krupni napadač se zgrčio od bola koji ga je raskidao. Zapadnjak skoči u stranu i levom šakom zada Marketu udarac ispod potiljka. Ovaj pade na kolena, ali odmah ustade i raširenih ruku jurnu na zapadnjaka. Ovaj uzmače, ali ga je Market ipak dokačio pesnicom u pleksus, jer je i pored toga što je bio krupan bio i brz. Posle prvog udarca koji je zadao, on se okrenuo, sagnuo glavu i čelom gurnuo Doka u prsa. Holidej odskoči unazad, amortizujući udarac, a onda munjevito zada direkt levom i kroše desnom rukom. Od tih udaraca Market pade na zemlju. Prošlo je dosta vremena pre nego što je uspeo da se ponovo pridigne na jedno koleno.

Odjednom je Dok iza sebe ugledao senku čoveka sa podignutim rukama. Oštar bol prostrela ga je kroz rame. To je na njega sa zamahnutom toljagom nasrnuo jedan od dvojice Marketovih saučesnika. Holidej se izvio i izbegao glavnu težinu udarca, ali ga je toljaga ipak zakačila po obrazu. Pred očima mu je zasvetlucalo hilja-

du zvezda, a u ustima je osetio ukus krvi. Ugledao je pred sobom neko neobrijano lice. Udario je pesnicom po njemu i lice je iščezlo.

Duboko je udahnuo, a onda je pred sobom ponovo ugledao Marketa. Napadač se likujući osmehivao. Raširio je ruke za medveđi zagrljaj od kojeg pucaju kosti.

Moglo se desiti da to bude kraj. Dok je bio priteran leđima uza zid i nije mogao uzmaći. Market koraknu bliže njemu, birajući trenutak za napad.

– Stojte gde ste!

Glas se začuo iz senke. Jedan krupan čovek iskoračio je napred i Dok u njemu prepozna šerifovog zamjenika Kleja.

Klej koraknu u stranu da ne bi nagazio na lice oborenog napadača i taj korak je skupo platio. Džoni Market je sagnuo glavu, potegao revolver i opalio. Pre nego što se odjek pucanja razlegao Klej je pao licem okrenut zemlji. Revolver mu je ispao iz ruke.

Zapadnjak se odlepio od zida. Opašać mu je bio olabavljen i tek pri drugom pokušaju napipao je svoj kolt. Potegao ga je i ispalio jedan metak na Marketa koji je bežao. Metak je zakasnio i noć je progutala begunca. Umornim pokretom Dok je izbacio praznu čauru, dopunio magacin i vratio revolver u futrolu. Dvojica Marketovih pomagača, koji su ga napali, stajali su sada leđima naslonjeni na zid, držeći ruke upola podignute. U magnovenju zapadnjak se začudio zašto tako stoje. Onda je ugledao razlog.

Trotoarom, obasjanim karbidnom svetiljkom okačenom na uglu ulice dolazio je šerif Stiv Pinto. Prišao je bliže i u obema rukama Dok mu je ugledao revolvere.

– Uza zid – rekao je i pošto ga zapadnjak nije odmah poslušao, procedio je preteći kroz zube: – Uza zid ili ću te ustreliti!

Holidej koraknu nazad i nasloni se na zid.

– Otkopčaj opasač s revolverom!

Dok poslušao. Imao je osećaj da ga šerifove crne oči probadaju kao noževi. Kada mu je opasač kliznuo niz nogu, šerif se pomaknu nazad i vrati jedan od revolvera u futrolu. Zatim je brzo prišao Kleju.

Jedan od lupeža, koji su napali zapadnjaka, zacvileo je:

– Ja i Bruks nikada nikoga nismo ubili, šerife!

Pinto se ispravio i prišao toj dvojici. Pogledao je najpre jednog a onda drugog.

– Miltone i Bakuse – rekao je s neskrivenim prezrenjem u glasu – uvek sam vas smatrao gradskim smećem. Ali izgleda mi da ste se sada uvalili u veliku nevolju.

– Nismo mi ubili Kleja – rekao je drugi siledžija, Bakus. – Mi čak nemamo ni revolvere.

Pinto šutnu toljagu koja je ležala na zemlji. Onda doda:

– Klej nije mrtav. Zovite brzo doktora Zigfilda.

Bakus saže glavu i hitro potrča. Šerif se obrati Miltonu:

– Idi u moju kancelariju. Nemoj mi oduzimati vreme time što ćeš poku-

šati da pobegneš, jer ću te svakako uhvatiti. Danas ili sutra. Ovako ili onako.

– Idem, šerife – prošapta Milton i spustivši ruke krenu.

Sada se šerif skoro ravnodušno polako okrenuo ka zapadnjaku koji je čekao. Držao je revolver u visini kuka, malo raširenih prstiju oko drške, kako bi pri zapinjanju oroza oružje stabilnije stajalo. Nije hteo ništa da rizikuje. Dok je osećao da u tom trenutku šerif žarko želi da ga ubije. Jedan pokret rukom ili nesmotreno opuštanje tela donelo bi mu Pintov kuršum.

Posle nekoliko sekundi ćutanja Pinto se javi:

– Holideje, hapšim vas zbog pokušaja ubistva mog zamenika Kleja.

Zapadnjak ništa nije odgovorio.

– Okrenite se. Gledajte u zid!

Dok je držao ruke dignute iznad glave. Najpre je okrenuo glavu da bi pokazao dobru volju, a zatim se okrenuo celim telom. Slobodnom rukom Pinto ga je opipao po odelu, tražeći skriveno oružje. Ne našavši ništa, rekao je:

– Okrenite se i podite oko ugla prema zatvoru. Pretpostavljam da znate gde je to.

Zapadnjak je krenuo. Jedva da je zapažao lica koja su ga iz polutame gledala. Privučeni pucnjevima i vešću o pokušaju ubistva šerifovog zamenika Kleja, građani su pohitali na lice mesta, kako bi videli šta se događa.

Kada je Pinto uz tresak zatvorio gvozdena rešetkasta vrata i okrenuo ključ u bravi, Dok je pogledao u uzani

proréz na spoljnom zidu. Kroz otvor je u prostoriju dopiralo prvo jutarnje svetlo. Počinjao je novi dan.

Holidej se ispruži na ležaju. Pinto mu nije dao ćebad, ali to je bilo poslednje o čemu je Holidej u tom trenutku mislio. Ćebad su mu, istina bila potrebna, ali umor će mu biti najbolji prekrivač sna. Ležeći na leđima, opustio se. A onda je zaspao.

*

Lenora Čens je naredila posluži da ne uznemirava njenog oca i tek oko devet sati se on probudio i sišao na doručak, koji mu je bio poslužen u njegovoj radnoj sobi. Dok je doručkovao, razgledao je poštu koja je tog jutra prispela diližansom.

Guverner je već bio završio s jelom i baš je potpisivao jedan zvanični dokument kada su se vrata otvorila i u sobu je ušla njegova kći. On ju je dočekao s osmehom.

Mlada Lenora izgledala je sveže kao i to jutro. Bila je vitka poput nje-majke i imala isti ljupki osmejak. Od oca je nasledila tamnu kosu, koja je kod njenog oca već bila prošarana srebrnim vlasima, ali je njena bila crna i glatka kao gavranovo krilo. Nosila ju je skupljenu u obliku punđe visoko na temenu.

– Došao je mister Star – rekla je.

Guverner je odložio potpisani papir u kutiju s naznakom „poslati“ i namrštio se.

– Tvrdoglava stara luda! Pre nekoliko dana jedva se micao!

– Da, a danas već besni. Došao je i ispričao kako su od njega krili vest o Liju sve dok su to mogli. Ali čim je čuo za to, on je insistirao da sam uzme stvar u svoje ruke. Ispio je pola boce viskija i poslao najbržeg konjanika da po pašnjacima okupi njegove ljude.

– Kao da će oni nešto pomoći – primeti Lenorin otac. Ustao je i navukao žaket. Kći mu je prišla i vrhovima prstiju zagladila revere.

– Biće mu potrebna pomoć, oče. Prošle noći šefirov zamenik Klej je ranjen na ulici i šerif Pinto je uhapsio Holideja zbog navodnog pokušaja ubistva.

Čens je za trenutak stajao nepomično. Onda upita:

– Lenora, jesi li videla Holideja od kako je došao?

– Ne, oče. – Tiho je dodala: – Ni jednog trenutka nisam poverovala da je Holidej pokušao da ubije šerifovog zamenika.

Na licu njenog oca bio je ozbiljan izraz.

– Ti i on ste se dosta lepo slagali kad je on bio ovde.

– Da, bili smo vrlo bliski.

– Ali to je bilo dosta davno, Lenora. Za ovih nekoliko godina nisi ga uopšte viđala.

– Ne... ali sam slušala i ponešto čitala o njemu. Nekoliko puta mi se čak i javio s par reči, ali... nisam nikada mogla da mu odgovorim, jer nije ostajao dugo na jednom mestu. – Zaćutala je malo, pa nastavila: – Ne želim da skrivam od tebe, oče, da mi

se on oduvek dopadao. I ja sam mu se na neki način divila.

Naglo je oborila glavu i guverner Čens je tada prvi put shvatio kako je ona vrlo uznemirena. Prišao joj je i uzeo je za ruke.

– Lenora, saslušaj me. – Njegova kći je i dalje držala oborenu glavu, a on je nastavio: – Ne mogu poreći da je Holidej džentlmen i izgleda tako da mu se ljudi moraju diviti. On je... sve ono što se ženama sviđa: lep, hrabar, velikodušan... i možda malo nesrećan. Ali on je i nešto više od toga, nešto što se ne opaža na prvi pogled. On je tragična ličnost i mada ga cenim, ipak nas deli suviše veliki jaz. Moraš ga tako shvatiti.

Sada je Lenora brzo digla glavu. Između oca i kćeri postojao je visoki stepen razumevanja i ona mu se zahvalno osmehnula.

– Ja sve to znam, oče, ali misliš li ti da se on izmenio? Misliš li da je Dok Holidej, koga poznajemo, mogao postati hladni ubica? Revolveraš s ulice...

– Provalnik pljačkaš? Jesi li to mislila? – Čens joj je pustio ruku i okrenuo se. – Sve činjenice govore protiv njega. Na njega je od početka pala sumnja, jer postoji čudna podudarnost između njegovog dolaska i pljačke, baš zbog toga što je on znao sve o Liju i banci. Sada, kada je Klej ranjen... – raširio je nemoćno ruke. – Ne znam šta da kažem... da li da se oslonim na svoje nekadašnje poznavanje tog čoveka i da instinkt suprotstavim činjenicama.

– Ja ipak ne verujem da je on to učinio – odgovorila je tvrdoglavo Lenora. – I nikada neću u to poverovati.

– Pokušaj u to da uveriš Pinta. I Uliksa.

Odjednom se iz predvorja začulo urlanje, kao rika govečeta koje žigošu. Zatim pitanje:

– Čens! Gde se, dođavola, kriješ?

Guverner i njegova kći izmenjaše poglede. Onda Čens tiho upita:

– Misliš li da će on poverovati u Holidejevu nevinost?

Lenora odmahnu rukom:

– On će tražiti Holidejevu glavu.

Čens nestrpljivo podiže ruku:

– Čuj! Ne mešaj se u naš razgovor! Jesi li razumela?

Lenora je prkosno isturila bradu:

– Ako Holideju treba pomoć, ja ću mu je pružiti. Uprkos mister Staru, šerifu Pintu i... – začutala je i pogledala oca.

– I meni?

– Moja će dužnost od sada biti da otkrijem prave činjenice.

Čens odmahnu glavom i izađe iz odaje.

Uliks Star bio je fizički krupniji od svoga sina. Sada je stajao u predvorju guvernerove kuće prkosno i izazovno kao bik predvodnik. Tragovi nedavne bolesti ogledali su se na njegovom licu, ali su mu oči varničile istim starim sjajem. Oduvek tvrdogláv, on je svu svoju roditeljsku ljubav usmerio ka sinu Liju, u koga je polagao velike nade. Sada mu je sudbina nametnula obrt koji ga je tragično pogadao. Njegov sin jedinac bio je ubijen u

odbrani imovine porodice Star, a krivac za to, Dok Holidej, bio je u zatvoru.

– Trunuće tamo – grmeo je Uliks, gledajući Čensa koji mu je točio viski u čašu. – Trunuće do kraja ovog meseca kada će sudija Keri doći ovamo. – Ratoborno je dodao: – Već sam poslao poziv Keriju, tako da se sve može pripremiti.

– Pripremiti? – presekao ga je guverner. – Ko ti je dao pravo da stupiš u vezu sa sudijom?

– Dao sam ga sam sebi – odgovorio je Uliks i nestrpljivo pucnuo prstom, tražeći piće. Čens mu je dodao čašu, još uvek ljutito namršten. Uliks zabaci glavu i jednim gutljajem strusi viski.

– Slušaj! Neće biti nikakvog nameštenog suđenja u državi u kojoj sam ja guverner – opomenu ga Čens.

– U državi u kojoj si ti guverner? – Uliks je crvenim očima netremice gledao u Čensa. – Imam jednu novost za tebe: možda si u ovoj državi guverner, ali u ovom gradu nisi nikakva vlast.

– Nisi ni ti! – odbrusi mu Čens.

Stajali su u prostranom predvorju, mrgodni i ljuti, ne kao dvojica starih prijatelja iz lova, već kao neprijatelji. Uliks prkosno nastavi:

– Bio prijatelj moga sina ili ne, taj đavo će dobiti ono što zaslužuje!

– Ali neće biti nikakvog nameštanja i zakulisne igre, Ulikse!

– Čekaj malo! Sudija Keri će voditi istragu, je li tako? Ako Klej umre, imaće dva ubistva koja treba rasvetliti. Doktor Zigfild će dati medicin-

ski nalaz, a šerif Pinto će reći svoje. Keri će sprovesti istragu, presudiće tom pustahiji i ubici i obesiće ga pre zalaska sunca. Ima li još neko pitanje?

Ispužio je prema senatoru čašu da je ovaj napuni. Stari rančer je mogao piti viski ceo dan, a da se to ne primeti. Čens mu je ponovo napunio čašu i rekao:

– Ulikse, zar ti nije palo u oči da čak ako je Holidej i nešto kriv, morao je imati pomoć? Nije mogao izvesti pljačku potpuno sam.

– Naravno da je imao pomoć – Uliks nije mogao sebe da natera ni da izgovori zapadnjakovo ime. – I progovoriće on o tome pre nego što sudija dođe. Pinto će se za to postarati. Propevaće on, a onda ćemo možda imati još dvojicu ili trojicu pljačkaša koji će sesti pred sudiju Kerija. – Uzeo je čašu iz Čensove ruke. – Nema tu nikakvog problema. U ovom gradu i okolini imamo dovoljno pogodnog drveća sa jakim, krivim granama. Dovoljno da o njih obesimo i dvadeset pljačkaša i ubica. Pijem za zakon i red! – Ispio je opet nadušak viski i tresnuo čašu na sto. Čaša je odskočila i pala a staklo se rasprslo po tepihom zastrtom podu. Uliks se nije ni okrenuo već je pošao prema glavnom ulazu.

Čens je ljutito stisnuo usne. Dugačkim koracima prestigao je rančera i zadržao ga na stepeništu.

– Čekaj malo, Stare!

Uliks se okrenuo. Iza njega na konjima su sedeli i čekali kauboji s njegovog ranča.

Guverner Čens je zamahnuo prstom pored Starovog lica:

– Hoću da jednu stvar utuviš u tu tvoju tvrdoglavu ćupu! Vremena su se promenila. Ne možeš više vladati u Ajronstaunu kao što si to činio pre trideset godina.

– Čekaj pa ćeš videti!

– Čekaj ti pa ćeš videti šta ja mogu, mister! Bio sam danas vrlo popustljiv i nije potrebno da ističem razloge za to. Ponašao sam se prema tebi kavaljerski, prijateljski i dopustio sam ti da moju kuću koristiš kao da je neka krčma u predgrađu... sve zbog Lija. Ostaviću ti i dalje slobodu akcije, ali nemoj više iskušavati moje strpljenje. U ovoj državi samo šerif ima pravo da nekome namakne omču na vrat. Posle suđenja. A sada idi kući i smiri se.

– Jesi li završio? – upita ga Uliks.

– Za sada.

– Dobro. Guverneru, ti si rekao svoju reč, a sada ću ja reći svoju. Ne idem kući. Moram da sredim stvari u gradu. Pre svega moram videti kako da dodem do svog novca koji je opljačkan u banci i kako da svom sinu priredim najveći pogreb koji je ovaj grad ikada video. Sem toga, pozivam te i na vešanje.

Rekavši to, okrenuo se i prišao svom konju. Gužvajući rukama rever svog žaketa, Čens je jedva savlađivao bes.

Kada su Uliks i njegovi ljudi odjahali, Lenora je prišla i dodirnula ga po ruci. On joj se blago osmehnuo.

– I ja sam tvrdoglav kao i on, a izgubio sam strpljenje. Pretpostavljam da si čula.

– Oče, ne bi li bilo dobro da odemo u grad? – upita ga ona tiho.

Cens je pogleda, a onda glasno naredi da se pripreme kola.

*

Sedeći za pisaćim stolom u svojoj kancelariji, šerif Stiv Pinto preleteo je pogledom po izjavi koju je Dok Holidej napisao. Tekst je bio kratak. Samo pola lista. Ispod njega se nalazio zapadnjakov potpis.

Ne dižući glavu, Pinto reče:

– Izvedi ga ovamo.

Kerli Mejps poskoči kao da je na oprugama. Bio je krupan, iako još nije napunio dvadesetu. Lice mu je bilo dečaćki zaobljeno i glatko, ali je u sebi imao nešto svojstveno rasnim lovačkim psima, što se Stivu Pintou dopadalo. Odabrao je Kerlija iz grupe za tu priliku izabranih pomoćnika da odmeni ranjenog Marvinu Kleja. Zvezda čuvara zakona blistala se na mladićevim prsima dok je ponosno išao po uhapšenika. Dok je prolazio pored ćelije rezervisane za noćne pijance, jedan od gradskih ništarija, Bakus, doviknuo mu je da je žedan.

Šerif Pinto se umeša:

– Reci tim lupežima da se smire inače ću ih politi nečim gorim od vode.

U ćeliji nasta tišina. Malo kasnije Kerli se vratio držeći revolver uperen u zapadnjakova leđa.

– Povuci se korak nazad – reče Pinto Kerliju. – Drži ga na nišanu, ali nemoj mahati tim pištoljem. To me čini nervoznim. Pošto ga je Kerli, poslušao, Pinto se obrati Doku:

– Sedite.

Za trenutak na zapadnjakovom licu ukaza se iznenađenje. Onda privuče stolicu do stola i polako se spusti na nju.

– Lepo pišete – reče mu šerif. Sačekao je malo, ali zapadnjak ne reče ni reči. – Želite li nešto da dodate ovoj izjavi?

Dok odmahnu glavom.

Pinto uze papir sa stola. Držeći ga pred očima, primeti:

– Ne samo da lepo pišete, nego se lepo i sažeto izražavate. Zna li značenje zakletve? Pretpostavljam da znate, jer ste obrazovan čovek.

– Sve je to napisano, Pinto – javi se konačno Dok. – Bio sam iznenada napadnut. Napao me je jedan čovek, koga sam nešto ranije video u kockarnici. Očigledno da me je čekao. Zašto ga ne potražite?

Šerif je bacio brz pogled prema ćeliji u kojoj su se nalazili Bakus i Milton, pa kratko odgovori:

– Znam tu dvojicu. Obojica su lažljivci, sitni lupeži i ništarije. Šljam. Ali oni kažu da ste vi pucali u Kleja. Zašto bi oni lagali? Šta bi time mogli da dobiju? Reći ću vam, mister: ništa. Ama baš ništa.

– Sem, možda, nagradu od Marketa.

– Koga?

Holidej se malo nagnuo napred, dajući time poseban značaj onome što

će reći. U njegovim sivoplavim očima svetlucala je zagonetka.

– Dok sam mirno ležao u svojoj ćeliji i brojao muve na tavanici, oko mene je bilo sve tako mirno da sam mogao da čujem razgovor između one druge dvojice vaših stanara.

– Ne interesuju me razgovori u zatvoru – prekide ga šerif i nestrpljivo muhnu rukom, ali zapadnjak nastavi:

– Market je najmio ovu dvojicu hulja prošle noći.

Zagledao se u Pintovo tvrdoglavo, namršteno lice i ustao. Zatim je iz kancelarije izašao u hodnik iz koga se ulazi u ćelije.

U tom trenutku, dva ugla dalje Saratoga Mej je stajao na prozoru Remikove hotelske sobe i gledao napolje. Stojeći iza njega, Kirk Remik nervozno progovori:

– Dakle, Uliks Star je došao u grad.

Saratoga se blede osmehnuo i pustio da zavesa padne niz okno. Okrenuo se prema Remiku, koji je pokušavao da ugura košulje u torbu već nabijenu novčanicama.

– Ako svi danas odemo iz grada – rekao je – biće to kao da smo krupnim slovima ispisali priznanje na zidu gradske štale.

Remik se ispravi i autoritativno reče:

– Otići ćemo jedan po jedan. Svaki u svoje vreme. Market je otišao prvi.

– Usijana, glupa glava!

– Klej je zaslužio to što je dobio. U svakom slučaju, Market je već daleko. Otišao je iz grada u zoru i do sada je morao dosta odmaći.

– Da, ali su ona dva idiota, koje je najmio, još uvek u Pintovim rukama i zapomažu.

– Ali znaju samo to da im je Market platio deset dolara da Holideja malo propuste kroz šake. Ja sam im anonimno, preko jednog pouzdanog čoveka, doturio poruku da će kad izađu iz zatvora dobiti po pedeset dolara.

– Kada? Misliš da će ih Pinto tako lako pustiti?

– Zašto da ne? Pa oni su samo običan šljam.

Saratoga je sumnjičavo zavrteo glavom, a zatim pokazao na torbe na krevetu.

– Ovo treba neko da ponese.

– Ja ću ih poneti. Imaću snage da ih nosim do diližanse koja vozi za Častu.

Saratoga se osmehnu:

– Biću ti na pomoći i poneti jednu. Da se ne mučiš.

Prišao je krevetu i uzeo jednu torbu. Torba je bila zakopčana i zaključana.

Dva pljačkaša su se pogledala oči u oči, ne trepćući. Sekunde su proticale. Onda je Remik prekinuo tišinu i glasno se nasmejao: – Saratoga – rekao je svečano. – Moramo verovati jedan drugom kao da smo venčani.

– Onda ne računaj na mene – odvрати kockar, cedeći reči kroz zube. Zatim je dodao: – Ti bi mogao ostati u diližansi sve do Plejservila. Ali mogao bi u Plejservilu i izaći, uzeti ove torbe i otići u nepoznatom pravcu.

– To ćeš moći da proveriš.

– Znam. Ali znam i to da nećeš učiniti nikakvu nesmotrenost, pošto

znaš da bih te zbog ovog novca gonio na kraj sveta.

– Sigurno da bi. Ti si nezgodan kad gubiš. I ja sam takav. – Potapšao je kockara po mršavom, koščatom ramenu. – Nas dvojica smo istog kova i nijedan od nas ne voli da gubi. Prema tome, mi ćemo iz ovoga izaći do kraja zajedno.

– A Market?

– On će nas naći u Časti.

– Brine me Ben Gervi. – Saratoga je izvadio iz džepa svoj zlatni časovnik, pogledao na njega i zatvorio poklopac. – Gde je sad, dodavola?

– Završava neki neobavljeni posao.

Saratoga se namršti i sumnjičavo se zagleda u Remika, koji se još uvek osmehivao. Zatim su začuli topot kopita i škripu kolskih točkova. Obojica priđoše prozoru i Remik pažljivo odškrinu zavesu. Opazili su guvernerova kola kako se kreću prema hotelu.

– Guverner Čens je u gradu – konstatova Remik, pustivši zavesu. – Možda je Marketov potez ipak bio najbolji. Zahvaljujući tome, Holidej je u zatvoru. Čini mi se, međutim, da će ovaj grad uskoro postati neugodan za nas, Saratoga. – Pokretom glave pokazala prema torbama. – Vreme je da mu kažemo zauvek „zbogom“.

Saratoga reče naizgled ravnodušnim glasom:

– Čuj... u vezi s Benom. Kakav je to nezavršeni posao?

– Roksi. Ona je nešto izbrbljala.

*

Tog jutra Roksi je ustala kasno. Popila je dve šolje jake kafe, a onda se vratila u svoju sobu da se obuče. Upola odevena, začula je viku na ulici i prišla prozoru.

Ustanovila je da to galami Dženi-na Bakus, ljuteći se što je njen muž strpan u zatvor. Bakusovi su stanovali u jednoj sobi u ulici Hosana, a prethodnog dana Džemina je otišla da poseti neke rođake izvan grada. Kada se ovog jutra vratila, saznala je da je njen muž uhapšen.

Misis Bakus je bila daleko od onoga što se smatra damom i svoje nezgode nije čuvala za sebe. Kad god bi se desilo da je muž istuče, što se vrlo često događalo, cela ulica bi odmah saznala za to. Uvek kada je bila u nekoj opasnosti obraćala se nebesima, krešteći iz sve snage, kao da se boji da je Svevišnji neće čuti.

– Oh, Gospode Bože! – vikala je i sada, stojeći nasred prašnjave ulice. – kad bi ga, Bože, samo zgromio! – To se, dabome, nije odnosilo na njenog muža, kao što su neki u prvih mah pomislili, već na šerifa. – Ma šta da je učinio, moj Rust Bakus je u stvari nevin!

Jurila je s jednog kraja ulice na drugi, raščupane kose i stisnutih pesnica. Roksi ju je još trenutak posmatrala, a zatim je navukla tanku zavesu i vratila se pretrpanom toaletnom stočiću.

Nedaleko odatle, na vrhu spoljnih stepenica, stajao je Ben Gervi i pažljivo slušao. Uspelo mu je da se ušu-

nja na stepenište brzo i nečujno kao mačka. Sada je stajao na odmorištu, leđa priljubljenih uz zid.

Mali, izborni čovečuljak, koji je navodno bio Kejtin suprug, pojavio se u dvorištu iza zgrade, noseći korpu s otpacima. Gervi je pažljivo okrenuo glavu i ispratio ga pogledom. Čovečuljak je ispraznio korpu u jednu rupu između zida i nekih polomljenih gvozdenih vrata. Oborene glave, žurno se zatim vratio u kuću.

Revolveraš nečujno pride vratima koja su vodila u Roksinu sobu. Na hodniku su postojala još jedna vrata, ali su ona bila zatvorena dvema prikucanim daskama. Gervi je, tako reći, mogao čuti kako se Roksi kreće po sobi. Jednom prilikom on je već bio tu, kada ga je Remik poslao tamo u četiri ujutru. Gervi se sada prisetio tog trenutka i teških reči iz Roksinih usta kada ju je on, uz pomoć Kejt, probudio i naterao da ustane.

Danas Gerviju nije bila potrebna njena pomoć da bi posetio Roksi Danijels. On, u stvari, nije ni želeo da Kejt zna za ovu posetu. Zbog toga je tiho spustio ruku na mesinganu kvačku i okrenuo je ručku.

Gervi je bio čovek koji je prešao četrdesetu. Imao je duguljasto lice, čijoj lepoti nije doprinosio ožiljak od noža, koji se pružao od ugla usana pa skoro do vrha brade. Taj ožiljak zaradio je pre dosta vremena s meksičke strane granice. Revolver s dugačkom cevi, koji mu je visio o bedru, kaznio je onoga koji mu je tu belegu zadao.

Okrenuo je mesinganu jabuku brave do kraja pritom zadržavši vrata pre

nego što ih je sasvim lagano odgurnuo prema unutra. Vrata su se nečujno otvorila, kao da plivaju na šarkama. To je bilo nešto što je Ben Gervin obavljao sa izvanrednom stručnošću, uživajući pritom u izrazu zaprepašćenja na licu žrtve.

Ovaj put je dopustio sebi još i da na trenutak uživa u Roksinom izgledu i gipkim pokretima tela pri oblačenju tesno pripijene haljine. Devojka je stajala pred naprslim ogledalom i njišući se, navlačila haljinu na nage grudi i bedra. Imala je divno izvajane noge i Gervi je s uživanjem gutao svaki delić njene lepe siluete.

Zaneta svojim poslom, devojka je počela zakopčavati haljinu. Zatim se okrenula da se ogleda i u tom trenutku ugledala Gervija u do vratku.

U sledećem trenutku on je već bio u sobi. Stavio je prst na usta, upozoravajući je da bude tiha, a revolver je ispružio u drugoj ruci ka njoj. Roksi je otvorila vrata da krikne, ali iz njenog grla se nije začuo ni glas.

Ona je, međutim, brzo nadvladala svoje zaprepašćenje. Prihvatala je sve što je donosio život, a to što joj se događalo, obično se događalo iznenada i nije obilovalo nežnošću. Zbog toga je prinudila sebe da bude mirna, a onda je prasnula:

– Šta hoćete s tim? Da mi napravite rupu na haljini? Priznajem da bi mi godio jedan ventil.

Gervi je voleo žene koje su u takvim teškim trenucima pokazivale da imaju duha. Osmehnuo se, ali samo licem, a ne i očima:

– Kirk je hteo nešto da pita.

– Šta?

– Kako ste se složili s Dokom Holidejem?

– Nikad ga u životu nisam videla.

– Ja sam se malo raspitao – reče Gervi. – Izgleda da ste ga ipak videli... i razgovarali s njim.

Roksi sleže ramenima. – Možda. – Glas joj je zvučao ravnodušno, ali su joj dlanovi bili vlažni od znoja.

– Kirk je vrlo zabrinut.

– Ne treba ništa da brine. Holidej je pucao u šerifovog zamenika i uhapšen je. Kad će biti vešanje?

Gervi lagano zaklima glavom, kao da je zadovoljan odgovorom. Roksi se okrenula ka toaletnom stočiću i, uzevši šminku, počela stavljati rumenilo na obraze. U ogledalu je videla Gervija kako stavlja revolver nazad u futrolu. Odahnula je s olakšanjem.

– Koliko vam je dao Li? – upita je revolveraš.

– Pedeset dolara.

– Gde je taj novac?

– Zar misliš da ću ti reći gde je, pljačkašu banke?

Gervi joj priđe i udari je šakom po ustima. Devojka pade nauznak na toaletni sto, oborivši pritom nekoliko staklenih bočica sa šminkom. Razrogačenih očiju od straha, zurila je u njega dok joj se niz donju usnu slivao tanak mlaz krvi.

Tonom čoveka raspoloženog za razgovor Gervi reče:

– Pretpostavljam da si ga sklonila negde u tvoje rublje, Roksi. Ne želim da ga uzmem, čak ne želim ni da ga vidim. Izvukao sam dosta iz banke...

kao i Krik, Saratoga i Market. I ti si takođe dobila lep, mali poklon je li?

Ona je sasvim lagano klimnula glavom.

– Kirk nije zadovoljan – nastavi Gervi.

Njena ruka je kliznula po stolu i dotakla dugačku metalnu kuku, koju je koristila za oblačenje svojih belih čizmica. Kuka je imala glatku dršku od slonove kosti. Roksi se pomerila i sklopila prste oko drške.

Gervi nastavi s ispitivanjem:

– Koliko si izbrbljala Holideju, Roksi? Bolje bi bilo da mi kažeš ili ću morati da budem grub.

– Rekla sam mu – Roksi su reči jedva izlazile iz grla. Onda naglo poviče: – Rekla sam mu mnogo, šupljoglavče!

Uspravila se i munjevito zamahnula rukom. Čelični vrh kuke blesnuo je i nestao u Gervijevom obrazu. Revolveraš je jauknuo, a Roksi je trgla ruku i kuka je ponovo blesnula, kidajući meso i kožu.

Gervi je uspeo da spreči drugi udarac. Drugom rukom dograbio je devojkicu za kosu i zakrenuo joj glavu. Učinio je to tako brzo da nije imala vremena ni da vrisne. Desnom rukom mašio se ka pojasu i u ruci mu blesnu oštrica dugačkog noža. Ona kliznu po vratu, savijenom u luk. Ogromna rana je zinula i Gervi je odbacio zaklanu ženu od sebe i skočio u stranu da bi izbegao mlaz krvi koji je šiknuo poput vodoskoka.

Zastavši samo toliko da obriše sečivo noža o posteljinu, Gervi pride sporednim vratima i izađe. Zatvorio je

vrata za sobom i silazeći krupnim, tihim koracima niz stepenice, vratio nož u kaniju. Silazeći, sipao je bezglasne kletve sa usana. Stigavši do dvorišta, istrčao je u sporednu aleju i nastavio da beži. Osećao je da ga rana na obrazu peče kao dodir usijanog gvožđa. U trku je skinuo maramu s vrata i pritisnuo je na ranu. Žureći, otišao je do gradske štale u donjem delu grada i uzeo svog konja, koji ga je čekao već osedlan. Kopita zazvoniše na tvrdom tlu i kada je štalar Robald izašao iz svog kućerka da vidi ko je to, Gervi mu dobaci par novčanica.

Robald doviknu za njim:

– Hej! Treba da vam vratim kusur, mister!

– Zadrži ga – odvrati revolveraš. Još uvek je držao maramu na obrazu. Onda je punom brzinom poterao konja putem za Častu. Žvaćući komad duvana, štalara ga isprati pogledom.

*

Svi su se nalazili u kancelariji šerifa Pintoa. Svi sem Uliksa Stara, koji je odjahao kući pošto se uverio da je Holidej na sigurnom, pod ključem. Lenora i Džoana stajale su nedaleko jedna od druge blizu prozora. Kerli Mejns je šetkao, s rukom blizu drške revolvera, prilazeći Džoani onoliko koliko je smeo, jer se nje bojao još od dana kada je počeo da mutira.

Guverner Vestli Čens stajao je pored šerifovog pisaćeg stola i čitao Holidejevu izjavu. Najzad je spustio papir na sto.

– Precizno, jasno i ubedljivo – konstatovao je.

Šerif ništa nije odgovorio. Nije želeo da se trenutno obavezuje ni na šta. Čens je prišao zidu na kojem je visila polica s puškama i zagledao se u nju, iako je, u stvari, nije ni primećivao.

– Šerife – progovorio je najzad – pretpostavljam da ste proverili Holidejevu izjavu?

Pinto pročisti grlo.

– Proverio sam činjenice.

– I kako stoje činjenice?

– Guverneru, tamo, u drugoj ćeliji imam dvojicu zatvorenika koji se kunu da je Dok Holidej pucao na Kleja. Iz Holidejevog revolvera je nedavno pucano... i to sam proverio. Revolver je napunjen i zato nema mogućnosti da se utvrdi koliko je metaka iz njega ispaljeno. Tu se sada njihova reč sukobljava s njegovom.

Čens se okrenu na petama:

– Njihova reč? Reč Bakusa i Miltona? Pa, oni nisu baš neki ugledni građani, zar ne?

– Oni su obične ništarije.

– A vi im ipak verujete?

– Guverneru – reče Pinto razdraženo. – Nadam se da nisam ja taj kome se sudi.

– Nikome se ovde još ne sudi – odvrati mu Čens britko. – Holidej je izjavio da je bio napadnut od strane čoveka koji se zove Market. Ko je taj Market?

– Otišao je iz grada.

– Kada je otišao?

– Ne znam tačno. On se muvao po gradu neko vreme. Bavio se kupopro-

dajom konja i radio je s Estštajnom, vlasnikom ranča „Lejzi P“. Slobodno vreme provodio je većinom noću, kartajući se u kockarnici.

– U kockarnici? Je li Market bio kockar krupnijeg stila?

– Izgleda da je bio više od običnog trgovca konjima. Boravio je dosta dugo u gradu, ali nije dao nikakvog povoda da se protiv njega nešto preduzme.

– Je li taj njegov posao s konjima završen?

– Jeste.

– Jeste li proverili kod Estštajna?

– Od pre jedog časa Estštajn je u gradu i u ovom trenutku pretpostavljam da ispija svoj viski u Zefovom baru.

– Izgleda mi da ste vi vrlo poslovni, šerife – primeti guverner zadovoljno, ne želeći više Pintoa da gnjavi. – Kao što vidim preduzeli ste sve da proverite Holidejev iskaz. No, meni se čini da za sada još ništa nije dokazano.

– To je tačno.

– Je li Holidej rekao bilo šta drugo što bi moglo izmeniti njegovu izjavu?

– Ne, gospodine. On se drži mirno i pribrano.

Sa svog mesta pokraj prozora Lenora je oštro pogledala oca, koji je nastavio:

– Šerife, imate li neki pouzdan dokaz... mislim stvarno pouzdan, koji Holideja dovodi u vezu s pljačkom banke?

– Imam samo ono što bi federalni šerif nazvao „sticajem okolnosti“.

– Mene ne interesuje nikakav sticaj okolnosti. Jeste li kod njega našli

ukradeni novac? Jeste li otkrili neku vezu između njega i drugih sumnjivih osoba?

Pinto uzdržano odgovori:

– Vi stvarno tražite mnogo od mene, guverneru.

– Nameravam da tražim još više!

Šerif uzdahnu:

– U redu, guverneru, šta je sledeće? Nemojte samo tražiti od mene da Holideja pustim na slobodu.

– Baš to tražim...

– E, pa slušajte me malo...

– Uz kauciju, razume se. Pustite ga iz zatvora za kauciju do dolaska sudi-je Kerija, koji će ga saslušati.

Pinto se podsmehnuo:

– Zar mislite da će neko dati i centa kaucije zanjega?

– Ne znam za druge, ali ja sigurno hoću – javila se Lenora i prišla korak bliže šerifu visoko dignute glave. Oči su joj odlučno sijale.

Čens značajno pogleda Pintoa:

– Da li bi možda devojke mogle razgovarati sa zatvorenikom?

– Mislim da bi mogle. Kerli – pokretom glave dade znak svom pomoćniku i ovaj skoči po ključeve.

– Šens ih isprati pogledom, a onda reče:

– Šerife, želim da ovaj mladi čovek svakako bude živ kada sudija dođe u grad.

Pinto žmirnu.

– U mom gradu niko neće nikoga linčovati.

– Čak ni Uliks Star?

Šerif ne dvoumeći se odgovori:

– Ako treba, boriću se protiv starog rančera i protiv polovine građana.

– To neće biti potrebno – začu se glas iz odeljenja s ćelijama.

Guverner i šerif se okrenuše. Na vratima je stajala Lenora Čens držeći rukama ogrtač prikupljen oko sebe. Ušla je nazad u kancelariju i ne obazirući se na oca, obratila se Pintou:

– Mislim da znate kako ja imam sopstveni novac, šerife. Hoću da položim kauciju za Doka Holideja.

Pinto se zagledao u nju, a zatim skrenuo pogled.

– Mis Lenora, taj čovek bi mogao pobeći!

– Mogao bi.

– A mogao bi i ostati u gradu da raščisti neke račune.

– To je rizik koji moramo preuzeti, zar ne? Bolje i to nego doživeti linčovanje u gradu.

Šerif duboko uzdahnu i Čens se umeša:

– Lenora, ti si punoletna i nezavisna, kao što si maločas i rekla. Ali kako znaš da se u Holideju nećeš prevariti?

– Od prvog trenutka kad sam ga pogledala u oči znala sam da je nevin.

Njen otac se blede osmehnu:

– Ženski instinkt... je li to u pitanju, draga moja?

– Možeš to nazvati kako hoćeš, ali ja znam da je Dok nevin. Dakle, šerife?

– Izložiću se riziku da me ljudi osude. – Pinto se svom težinom spusti na stolicu i počeo prevrtati papire u fioci sve dok nije našao polutabak požutelog formulara. – Mislim da ću morati da odredim visinu kaucije... Pet stotina dolara, mis Lenora. I ako

me sudija Keri obesi zbog toga što sam prekoračio svoja ovlašćenja, nadam se da ćete doći na moj pogreb. – Pružio je ruku prema peru sa izgrickanom uvlakom i ljut zbog njenog ružnog izgleda povikao: – Kerli! Donesi mi pero s kojim se može ljudski pisati!

*

Sa šeširom duboko namaknutim na čelo, zapadnjak se uputio niz ulicu. Bilo je podne i ulica je bila pusta jer je Džemina Bakus davno prestala da kuka i bogoradi i sada je tražila utehu u razgovoru s Miltonovom ženom i bocom viskija od kukuruza.

Pod izgovorom da mora obaviti neke sitne poslove, Holidej se rastao od Džoane i Lenore. To, razume se, nije bilo jednostavno, tim pre što su obe žene polagale neko neizgovoreno pravo na njega. Biće i docnije dovoljno vremena da im uzvрати za pokazanu naklonost, pogotovu Lenori, pomislio je. Priznao je sebi da i sam priželjuje da guvernerovoj kćeri kaže kako se divi njenoj lepoti i načinu kako je na tom prljavom i tmurnom mestu kao što je zatvor hodala gordo poput kraljice.

U jednom trenutku pozeleo je da se poveri guverneru Čensu i da mu kaže šta je čuo od Roksi, ali su ga urođena tvrdoglavost i ponos odvratili od toga.

Pinto mu je jasno pokazao svoje neprijateljstvo. Njegov pomoćnik Marvin Klej bio je na ivici smrti i on je verovao da je zapadnjak vinovnik

toga. Prema tome, od šerifa nije mogao očekivati ni milost ni simpatiju.

Došavši do kuće debele Kejt, popeo se uz stepenice na verandu i pokušao. Znao je da devojke kao što je bila Roksi spavaju celoga dana ili se zabavljaju nekim zaludnim poslom sve do mraka. U svakom slučaju, Roksi će biti kod kuće. Konačno, uz klopanje lanca, vrata su se otvorila. Jedna devojka, meleskinja bezizraznog lica, pojavila se na njima. Pravila se da ne poznaje Doka, iako ga je videla prethodne večeri.

– Želim da razgovaram s Kejt – reče on.

– Jel'? – Devojka je odmahнула glavom i krenula da zatvori vrata. Holidej ih je odgurnuo i lanac se zategao.

– Ne želimo nepravilike – promucala je meleskinja, a onda se iza nje pojavila krupna silueta i začuo se glas Kejt:

– Jeste li to vi, Holideje?

– Jesam.

– Čula sam da su vas pustili.

– U ovom gradu vesti se brzo šire.

– Pusti ga unutra – reče Kejt devojci.

Devojka zatvori vrata da bi mogla skinuti lanac, a onda ih otvori i zapadnjak uđe. Devojka ponovo zatvori vrata i nestade u neosvetljenom predvorju.

– Izgleda da imate iskrene prijatelje – primeti Kejt.

– Izgleda.

– Šta želite sada?

– Roksi.

– Zaboravite na to! Već su se raspiivali za nju. Od nje više ništa nećete

izvući ni za sav novac u guvernerovoj kasi.

Zapadnjak je ostao uporan:

– Meni treba nešto više... treba mi svedočenje koje Roksi može pružiti.

– Znajte da vas nisam videla, Holideje – reče Kejt. – Vi već znate gde je njena soba.

Holidej prođe pored nje i pođe uz stepenice. Meleskinja je nešto tiho pevušila za sebe, kao da je se ništa na svetu ne tiče.

Zapadnjak pokuca na vrata. Pošto mu niko nije odgovorio, odgurnuo je ručku kvake i ona su se otvorila. Ušao je u sobu i zagledao se u ono što je nekada bila Roksi Danijels. Osetio je kako mu se želudac diže. Zatvorio je vrata, podigao s poda krevetski čaršav i ugledao mesto gde je ubica obrisao sečivo. Video je još nešto sasvim blizu Roksinih zgrčenih prstiju. Prišao je, sagnuo se i uzeo kuku za navlačenje čizama s mrljama krvi na njoj. Na vrhu kuke još uvek je visio mali komad kože i mesa.

Prišao je oprezno spoljašnjim vratima, prateći trag krvi. Zatvorio je za sobom vrata i zagledao se na odmorište i stepenice. Na odmorištu je opazio nekoliko već potamnelih kapljica krvi. Sišao je polako stepenicama i tamo našao još nekoliko krvavih mrlja. Kada je zašao u uličicu, pored njega je prošao čovečuljak naboranog lica, idući ka kući s vrećom namirnica na ramenu. U prolazu je iznenađeno pogledao zapadnjaka i već je hteo da požuri dalje, kad ga Dok zaustavi:

– Hej ti, stani malo!

Čovečuljak je zastao, ali je i dalje sumnjičavo gledao Doka.

– Reci Kejt da je Roksi Danijels mrtva – naredi mu Holidej. – Ona će već znati šta treba da uradi.

Čovečuljak je zaprepašćeno zinuo, ali je odmah pohitao da uradi ono što mu je rečeno. Malo zatim Dok je čuo kako su se vrata na kući otvorila pa zatvorila.

Obavivši to, on se vrati ulicom Hosana i za pola minuta stiže do stana Čika Romera. Ulična vrata bila su otvorena i on uđe. Punačka Meksikanka je klečala i brisala pod. Kada je Dok ušao, ona prestade da njiše oblim kukovima i pogleda ga preko ramena. Izazovno se osmehnula, ali na njeno razočaranje zapadnjak je prošao pored nje i ušao u sobu. Čiko nije bio tu, ali Dok začu pevanje i uputi se prema kuhinji. Čiko je bio tamo, zasukanih rukava i kuvao nešto što je veoma prijatno mirisalo.

– Holideje! Čoveče! Stigao si u pravi čas!

– Pusti sada to – zapadnjakov ton izbrisao je osmeh s Čikovog lica. – Potrebna mi je tvoja pomoć.

Čiko je uzeo jednu krpu i obrisao umašćene ruke. Povikao je „Karmelita!“ i kada je devojkica žurno došla rekao joj je da završi kuvanje. Onda se okrenuo i pošao ispred zapadnjaka do svoje sobe.

– Šta je sad? Nove neprilike? – upita.

– Ja sam izgleda uklet – potvrdi Dok i baci šešir na sto. – Roksi je ubijena i, šta misliš, ko bi mogao biti njen ubica?

– Roksi? Kako?

– Prerezano joj je grlo.

Čiko je žurno prišao ormariću, otvorio ga i izvadio jednu crnu bocu. Dok je prihvatio čašu koju mu je Čiko dao ispustio je na sto. Onda je nastavio:

– Najmanje od svega želim da tebe mešam u ovo. Ali moram. Potreban mi je konj i to veoma brzo.

– Srediću ti to – obeća Čiko. – Ispij još čašicu dok ja porazgovaram s Karmelitom.

Pre nego što je izišao, Dok mu oštro dobaci:

– Možeš li joj verovati?

Čiko ga pogleda ispod oka:

– Spavam s njom, jasno ti je? Sva moja ušteđevina je pod njenim dušekom. Naravno da joj verujem.

Kada je izašao Dok ispi još jednu čašicu, a onda sede za sto i, duboko se zamislivši, nalakti se. Malo kasnije Čiko je tiho ušao.

– Karmelita je otišla u Robardsovu štalu. Ona može da se kreće, a da nikome ne padne u oči. Uzeće najboljeg konja u štali. A sada oružje... imaš li revolver?

Zapadnjak se potapša po koltovima.

– Šerif mi ga je srećom vratio kad me je pustio uz kauciju. Ali biće mi potrebno još municije, jer ovih nekoliko metaka što imam nije dovoljno.

Čiko priđe jednoj komodi i izvadi dve kutije metaka kalibra 44. – Nadam se da će ti ovo biti dovoljno – reče.

Zapadnjak istrese metke u šaku i sasu ih u džepove, a nekoliko preostalih stavi u džepove prsluka. –

Dovoljno ili ne, više ne mogu nabaviti – odgovori.

– Imaš li neki plan? – upita ga Čiko.

– Samo jedan... da uhvatim Remika, da se dočepam opljačkanog novca i da skinem sumnju sa sebe.

– Kad te čujem kako govoriš, to mi se čini lako – Čiko se zamišljeno počeo prstom po vrhu brade. – Ali znam da će biti vrlo teško naći i uhvatiti Remika.

– On je danas otputovao kanzaškom diližansom. Znam to, jer sam sačekao jednog trgovca koji je tom diližansom doputovao. Remik je uzeo kartu do Časte i putovaće sam.

*

Kada je pao mrak, zapadnjak se uputio prema koralima za stoku na rubu grada. Čiko je pošao s njim. Kroz grad su prošli pešice, sporednim ulicama, izbegavajući gužvu.

Konj je bio tamo gde ga je Karmelita vezala, ispod jedne nadstrešnice koju su koristili goniči u vreme kada su tuda prolazila velika krda stoke. Konj je bio visok, snažan i po izgledu vatren.

– Robards je rekao da mu je ime Bosi – priseti se Čiko.

– Dobro, mada to nije mnogo važno.

– Rekao je još da mu je vrlo drago što je napravio posao s Karmelitom. Rekao je i da je danas imao samo još jednog klijenta... nekog opasnog, mrgodnog tipa, koji je samo zgrabio svog konja i bez reči žurno odjahao.

– I?

– Taj tip je imao ranu na licu. Krvario je.

Holidej je dugo stajao nepomično, obasjan svetlošću zvezda. Prišćao se Roksi i krvi u njenoj sobi. Setio se i kuke za navlačenje čizama i mrlje krvi na odmorištu i stepenicama. – Pa, i to je neki putokaz – reče najzad.

– Da, prilično siguran putokaz. Karmelita je bila dovoljno mudra da to izvuče iz Robardsa. Pretpostavljao sam da će te to zanimati. Taj tip s ranom na licu nije rekao svoje ime, već je samo ostavio novac. Robards reče da je odjurio putem za Častu, na izdržljivom, brzom konju. Jesi li spreman?

– Jesam. Ali ima još nešto. Znaš li da sam ja sada u bekstvu, s obzirom da sam na slobodi uz kauciju? Lenora Čens ju je položila s tim da ostanem u gradu, a ja bežim.

– Uh, to je nezgodno – složi se Čiko. – Lenora Čens, je li? Sećam se vremena kada smo bili mali. Bila je prilično zgodna, ali je imala dugačke, tanke noge.

– Još uvek ima dugačke noge, samo mislim da sada više nisu ružne – odvrati zapadnjak. – Naprotiv. Čini mi se da je teško naći lapše. – Uzdahnuo je duboko, a onda se hitro vinuo u sedlo. Konj je zagrizao zategnuti đem i pošao uzanad. Dok ga potera u krug.

Čiko mu dobaci:

– Pozdravi mnogo moju sestru u Časti!

– Hoću. Do viđenja, amigo!

*

Prvi zastanak zbog odmora Dok je napravio tek sledećeg dana pred podne. Izabrao je mesto sasvim blizu vode, ali duboko u šumi, gde je mogao pustiti svog konja sapetog da pase. Naložio je malu vatru, tek toliko da pripremi kafu i zagreje konzervu pasulja.

Čiko je bio vrlo izdašan s rezerva-
ma hrane, koju je ubacio u smotuljak s cebetom, jer on je oduvek pridavao veliki značaj trbuhu i onome što se u njega unosi.

Zaklonjen duboko u senci, zapadnjak je prespavao ostatak dana, dok je njegov konj pasao travu između drveća. Kada je dunuo prvi večernji povetarac, Dok se probudio.

Pošto je razgledao svoj logor, uverio se da nije ostavio ništa što bi moglo odati njegov identitet. Onda je osedlao konja i nastavio put. Cele noći jahao je ka Časti, poguren u sedlu, šešira navučenog na oči, izbegavajući susrete s mogućim putnicima.

Sutradan zamalo što se nije našao na putu jednom krdu stoke. Njegov konj prvi je osetio približavanje krda i počeo je kaskati visoko dignute glave i načuljenih ušiju. Reagovao je odmah. Zategao je vođice i oslušnuo.

Još pre nego što je ugledao karakterističan oblak prašine, čuo je u daljini potmulo rikanje goveda. Daleko, dokle god mu je pogled dopirao, pružala se šuma rogova i stoke u pokretu, koje se, protiv svih pravila, valjalo prema putu za Častu.

Dok skrenu svog konja u šumarak pre nego što ga je vođa krda mogao opaziti. Glave polegle uz konjski vrat, uleteo je brzo u šumu, a onda, pošto se uverio da nije opažen, nagnao je konja u kameniti pedeo na padini brega.

Osvrnuvši se sa svog uzdignutog položaja, opazio je veliko krdo stoke u prolazu, koje se kretalo prema Kansasu. Ugledao je jednog konjanika koji je, mašući lasom, terao jedno june nazad u krdo. Holidej je sasvim jasno video goničevo mršavo, prašinom pokriveno lice, široke kožne lampase na njegovim pantalonama, tamne mrlje od znoja ispod pazuha i široka leđa. Mada nikada nije gonio stoku, ovaj prizor mu je bio poznat. Vonj znojavih tela i stoke i tutanj hiljada kopita po tvrdom tlu probudili su u njemu mnoge uspomene.

Sačekao je da krdo prođe i da se rika goveda izgubi u daljini. Pitao se otkud toliko krdo u ovo doba godine. Vreme dogona već je prošlo. Tamo, odakle je ova stoka dolazila, sigurno je život bio vrlo težak kada su rančeri odlučili da stoku prodaju u nevreme, tim pre što je stočna pijaca bila desetinama milja daleko.

Zapadnjak načini logor između stena. Mesto je bilo dosta loše, ali morao je ostati što dalje od puta. Iza velikih krda stoke obično su nastupali i drugi: kola za snabdevanje, konjanici koji su za glavninom gonili zalutala i izgubljena goveda i slično. Ponekad su za grupama goniča išle i žene.

Sledeće noći prevalio je veliki put, obišavši oko podnožja bregova i osta-

vivši glavni put dalje na jugu. I ranije je imao prilike da jaše kroz ovako surovu zemlju i sećao se da su uvek, tu i tamo, u plodnim uvalama živeli usamljeni naseljenici, i ti rančevi su gravitirali ka malom gradu Hupervilu.

Pre nego što je načinio logor za sledeći dan, prišao je bliže glavnom putu, uveren da pred sobom ima jednog konjanika koji se kreće istim pravcem. Dvaput je već našao trago-ve logorišta i pepeo u njima uvek je bio vruć. Video je takođe i sveže polomljene grančice, što je pokazivalo kako je neko tuda prošao. Neko je, dakle, jahao ispred njega, držeći se severne strane glavnog puta, tražeći tokom svog putovanja uvučena, bezbedna mesta za logor. A onda je na jednom mestu ugledao nešto što je visilo na žbunu. Dojahao je do tog žbuna i sagnuo se. Kada se uspravio, u ruci je držao vratnu maramu. Marama je bila prljava i umazana krvlju, starom nekoliko dana.

Zapadnjak je sada energičnije poterao svog konja, držeći maramu u ruci. Ponovo se setio Roksi, kuće za navlačenje čizama i Čikove vesti o čoveku koji je od Robardsove štale odjahao putom za Častu.

Negde oko podneva naišao je na prvu dolinu. U inače neplodnoj, suncem sprženoj zemlji ta dolina mu je ličila na malu, rajsku oazu. Tu i tamo videli su se uzani pojasevi zelenila – zemljišta na kojem su farmeri sejali žito i druge poljoprivredne kulture. Nešto dalje ugledao je i prve kuće, skrivene u široko razgranatom drveću.

Dok je jahao kroz udoljicu, pod nogama njegovog konja dizala se prašina sitna kao prah pudera. Prešao je preko jednog malog brda i iza njega ugledao drugu dolinu. Poterao je konja niz padinu i pre nego što se nadao naišao na jednu naseljeničku kuću.

Zategao je vodice i stao, prisativši se da je prošlo mnogo vremena od kako je svoju čaturicu napunio svežom i bistrom bunarskom vodom. Kuća je nesumnjivo morala imati izvor ili potočić za napajanje.

Poterao je konja prema kući i stigavši blizu, skrenuo prema mestu gde je staza zavijala. Sjahao je i vezao konja za stub ograde, tako da ne bi mogao pobeći. S revolverom u ruci obišao je oko staje i prišao kući.

Kuća je bila mala i siromašna. Između nje i uzvišice koja se dizala iznad nje nalazila se mala bašta, koju je neko s mnogo truda obrađivao.

Opreznim korakom zapadnjak se uputio prema vratima s bočne strane kuće. Vrata su bila širom otvorena. Pri pomisli na bistru svežu vodu grlo kao da mu postade još suvlje.

Nalazio se svega nekoliko koraka od vrata kada mu je na um pala jedna pomisao: na farmi nije opazio pse. Koliko je znao, svaki farmer je imao bar jednog ili dva psa, koji su čuveli kuću i dvorište a bili i društvo za decu. Ali na ovoj farmi nije bilo ni dece ni pasa. U kući i dvorištu vladala je grobna tišina.

Dok je produžio sada mnogo opreznije. Zatim je odjednom zastao. Video je zašto ga nije dočekalo lajanje psa. Na farmi je bio jedan pas,

koji je sada ležao opružen na zemlji široko razjapljenih čeljusti. Grlo mu je bilo prerezano nožem.

Od tog prizora Doku se naježila kosa na potiljku i žmarci užasa zamileli su mu uz kičmu. Nož je, dakle, opet radio. Najpre devojka, a sada i jedan pas.

Trebalo mu je tri koraka da stigne do vrata. Skočio je unutra, žmirkajući da bi mu se posle sunčevog bleska oči brže navikle na polutamu unutrašnjosti. Obreo se u kuhinji. Pošao je kao duh dalje ka sledećim vratima, iza kojih se nalazila prijatno nameštena dnevna soba. U njoj se čak nalazio i mali harmonijum, a na zidu slika nekog vlasnikovog pretka, kojeg su krasili bujni bakenbardi. Vazduh je unutra bio ustajao. Soba je bila prazna.

Dok je znao da u kući ima nekoga... to mu je govorio instinkt, a govorila su mu i čula. A onda je začuo tiho stenjanje.

Jagodicama prstiju odgurnuo je upola otvorena sledeća vrata, koja škripnuše. Ugledao je ženu, koja je u tom trenutku digla glavu i pogledala ga široko otvorenim očima. U tim očima pročitao je užas.

Skrenuo je pogled s žene na krevetu da bi osmotrio ostatak prostorije. Jevtine pamučne zavese na uzanim prozorima bile su pocepane. Stara stolica za ljuljanje ležala je prevrnutu i polomljena. Zastor, iza kojeg je stajao čiviluk s odelom, bio je otkinut, a odeća s čiviluka razbacana po sobi. Videvši da ni u odaji ni u celoj kući nema nikog drugog, Dok pride

ženi. Ona ga je netremice gledala staklastim, razrogačenim, užasnutim pogledom.

– Ko je to učinio? – upita je Dok tiho.

Nije izustila ni reč.

Procenio je da može imati najviše trideset godina. Imala je dugačku, glatku kosu, a pri korenu kose, gde su mali pramenovi bili iščupani, videle su se krastice usirene krvi. Ležala je izvijena u luku, s nogama podvijenim pod telo. Opazio je da joj je pamučna haljina pocepana i komadi razderane haljine visili su s nje kao pocepane krpe, a noge devojke bile su išarane crvenomodrim pečatima i brazgotinama od noktiju. Tako nešto mogla je učiniti samo zver u ljudskom obličju.

Holidej okrete glavu i žena ponovo zastenja. Uzeo je otkinutu zavesu i prišao joj. Kada se sagnuo da prebaci zavesu preko njenog nagog tela ona je vrisnula. Holidej je zaškrgetao zubima da bi prigušio gnev i mučninu izazvanu njenim prodornim i strašnim krikom i prebacivši zavesu preko nje, pažljivim pokretima namestio je u pristojan, podnošljiv položaj.

Prinevši usne sasvim blizu njenog uha, šapnuo je:

– Ja sam vaš prijatelj. Dopustite mi da vam pomognem. Vaš prijatelj, shvatate me?

Posle nekoliko pokušaja, odustao je. Podvukao je ruke pod nju i poneo je kroz kuhinju. Imao je nejasan predosećaj da će, kada je iznese iz te odaje strave i užasa, ona ipak naći neki podstrek, koji će je vratiti u

stvarnost i pomoći joj da razume i shvati.

Ona je, međutim, ležala na njegovim rukama kao mrtva stvar. Holidej je uklonio sa stola ostatke hrane i pažljivo je položio na sto. Osvrnuo se oko sebe i ugledao limeno lonče i krčag od keramike. Prineo je krčag nosu i omirisao ga. U njemu je bio jabučni sok, možda domaći proizvod farmera ili njegove žene.

Natočio je soka u lončić i prineo ga njenim usnama. U početku je ona držala zube čvrsto stisnute, ali je posle nekoliko uzastopnih pokušaja Dok uspeo da joj saspe nešto tekućine u grlo.

No žena se od toga nije osvestila i Dok se ponovo počeo osvrutati, tražeći nešto pogodnije. Najзад je ugledao bure s pijaćom vodom. Našao je komad platna, navlažio ga u vodi i oprao njime ženinu glavu i vrat, a zatim i ruke da bi joj snizio temperaturu tela. Zatim se ponovo vratio na njeno lice. Ovaj put ona je počela treptati i mrštiti se kao dete koje neće da se umiva.

– Samo budite strpljivi, biće vam bolje – reče joj Dok.

Tek tada ga je ona prvi put razumno pogledala. – Ko ste vi? – glas joj je bio kao detinji: mek i piskav.

– Ja sam Dok Holidej. Stranac – odgovorio je. – Prolazio sam ovuda...

– On me je silovao! – Krik koji se ženi oteo iz grla, presekao ga je u pola rečenice. – Onaj čovek! On me je silovao!

Zapadnjak ju je čvrsto uhvatio za mišice, nastojeći da je umiri. Činio je to kao što se čini s decom kada se

probude iz teškog noćnog sna. Posle prvih trzaja i krikova, žena je lagano prešla u jecanje, koje kao da joj je dopiralo iz najdubljeg dela duše. Zapadnjak ju je pustio da se isplače, blago je držeći za ruke i govoreći joj umirujuće reči.

Posle izvesnog vremena njeno jecanje se malo utišalo i ona se pripila uz Doka, povijene glave i još podrhtavajući celim telom. Holidej ju je pustio i ustao da donese lonče vode, koju je ona pohlepno ispila.

– Dovešću pomoć – reče joj on. – Gde živi vaš najbliži sused?

Digla je glavu i zagledala mu se u lice. Srce mu je zaigralo od zadovoljstva kada je primetio da je iz njenih očiju nestao izraz užasa i da ga ona gleda dosta pribrano. Ponovo ga je upitala:

– Ko ste vi?

– Dok Holidej. A kako se vi zovete?

– Meri Blenford. Misis Meri Blenford. – Prikupila je zavesu čvršće oko svog tela, gestom koji je izražavao skromnost i koji je Doka dirnuo u srce.

– A vaš muž, gospodo? Gde je on?

– Negde napolju – pokazala je neodređeno prema okolini kuće. – Negde u polju. Nije bio ovde kada je došao onaj čovek... čovek s konjem koji je hramao. Taj čovek je rekao da mu je potreban odmoran konj... – Liznula je usne. – Pretpostavljam da je uzeo konja. – Rekavši to, klonu glavom.

Zapadnjak nastavi tihim glasom:

– Imate li neku susetku, misis Blenford?

– Da, imam. Misis Rirden. Njihova je kuća odmah s druge strane brda, na putu za grad.

– Hupervil?

Žena klimnu glavom. Dok joj pomože da side sa stola, ali čim je stala na pod noge su je izdale. On je prihvati i odnese do dnevne sobe. Tamo ju je položio na sofu i stavio joj jastučić pod glavu. Ostala je da leži sklopljenih očiju. Dok se vratio u spavaću sobu i otvorio prozore da ude čist vazduh. Tu je našao ispeglan krevetski čaršav i rukom izatkanu meku ponjavu. Odneo je obe stvari u dnevnu sobu i pažljivo pokrio ženu.

Ona odjednom otvori oči i reče:

– Vi ste dobar čovek, mister Holideje.

Da bi prikrio osećanje nelagodnosti on joj pride i spusti joj lak poljubac na čelo. Pod usnama je osetio vrelinu njene kože uprkos hladnoj vodi kojom ju je umio. Kada se ponovo uspravio, žena je opet sklopila oči. Molio se samo da žena zaspi.

Izašao je zatim napolje i mrtvog psa odvukao iza staje. Zatim je odvezao svog konja, pojahao ga i pošao putem kojim ga je ona uputila.

Krenuo je prečicom preko preorano polja i nešto dalje naišao na malo korišćen put koji je vodio prema jugu i zapadu. Tada je ugledao i čoveka. Nesrećnik je visio s jednog niskog drveta, obešen glavom nadole.

Dok iz svojih bisaga izvadi nož i preseče zategnut konopac kojim je nesrećni čovek bio vezan za noge i omotan oko celog tela. Spustio je

polako telo na tle. Zatim se sagnuo i zagledao se u mrtvačevo lice.

Procenio je da je čoveku moglo biti više od četrdeset godina. Imao je prkosno uvijene brkove, požutele od duvana. Oči su mu bile širom otvorene i staklasto ukočene. Pokušao je da mu sklopi kapke, ali mu to nije uspelo.

Žrtva je bila odevena u iznošene farmerice i iskrpljenu kariranu košulju. Čizme su bile stare, sa izlizanim potpeticama. Ruke su mu bile velike i žuljevite.

U džepovima mrtvaca zapadnjak nije našao bog zna šta: samo stari železničarski časovnik, koji je još glasno kucao, izgriženu lulu, duvankesu punu jevtinog duvana, a u kožnoj torbici, zakačenoj za pojas, mali zlatni medaljon, koji se otvarao. U njemu se nalazila minijatura sličica, koja je očigledno predstavljala Meri Blenford.

Dok ustade, spusti časovnik i medaljon u džep i pojaše konja. Morao je što pre naći ljude koji će pomoći nesrećnoj ženi.

Malo dalje naišao je na jednu jarugu i odmah zatim ugledao kuću susednih naseljenika, nešto malo veću od kuće Blenfordovih. Tu ga je dočekao lavež pasa i jedan dečaćić, koji je pred njim pobegao u zaštitničko okrilje svoje majke.

Dečakova majka je izišla na verandu ispred kuće da ga dočeka, ne baš prijateljski raspoložena.

– Vi ste misis Rirden? – upitao ju je Dok.

– Da. A ko ste vi?

Zapadnjak joj je rekao ime i istovremeno sjahao s konja, ali je ostao pored njega, držeći uzde u ruci. Ne čekajući dalja pitanja, zaustio je:

– Misis Rirden, jeste li možda videli da je danas u blizini vaše kuće prošao neki stranac? Možda pre dva ili tri časa?

Krupna, stasita farmerka je lagano odmahнула glavom, ali su joj usne ostale čvrsto stisnute. – Ne – rekla je konačno. – Zašto?

– Udaljite dete za trenutak.

– Šta to imate da mi kažete što dete ne sme čuti?

– U redu. – Zapadnjak je umorno popustio. – Dozovite vašeg muža i omogućite mi da razgovaram s njim. Ali misis Blenford je potrebna vaša pomoć. Pomoć žene.

Misis Rirden je širom razrogačila oči. Gurnula je dete rukom i rekla mu: – Beži, igray se!

Dečaćić je odskakutao i pritom se sapleo i pao u prašinu. Iz kuće je istrčala nešto starija devojčica, podigla ga i odvela iza kuće.

Misis Rirden upita zapadnjaka:

– Zašto je Meri Blenford potrebna moja pomoć?

Holidej joj reče zašto. Još pre nego što je završio, misis Rirden, naizgled čvrsta i odlučna žena, zaklonila je lice keceljom i zaplakala. Zapadnjak je natmureno zurio u tle. Kada je podigao pogled misis Rirden je već spustila kecelju. Lice joj je plivalo u suzama.

– Tadeuše! – povikala je i mršavi dugonja, nalik na motku, proturio je

glavu kroz otvoren prozor staje. – Dodi ovamo... brzo!

Glava je iščezla s prozora. Odmah zatim mister Rirden se pojavio na vratima staje i pohitao prema svojoj ženi krupnim, spetljanim koracima. Kad mu je žena ispričala šta se desilo, on je s nevericom pogledao zapadnjaka:

– Otkud znamo da to nije učinio baš ovaj nepoznati čovek?

Holidejevo lice se pretvorilo u kamenu, bezizraznu masku. U dva koraka priskočio je do Rirdena i stisnuo pesnice kao da će ga tog časa zgromiti. Ali je snažna dama bila brža, prebrza čak i za Doka. Munjevitim pokretom njene kiklopske ruke zadala je svom mužu udarac nadlanicom po ustima, od čega se ovaj zaneo i opružio leđima po zemlji.

– Jako mi je žao – rekla je i na njenom licu ukazao se začuđujuće blag izraz. – Žao mi je zbog ove njegove gluposti i mnogo vam hvala što ste došli ovamo.

Zapadnjak je klimnuo glavom i okrenuo se ka svom konju. Dok se penjao u sedlo, Rirden je s mukom ustao na noge. U želji da popravi svoju grešku, doviknuo je Holideju:

– Kuda ćete, mister?

– U grad – odgovorio je ovaj. – U Hupervil, da dovedem šerifa.

*

U okrugu Hupervila vladalo je mišljenje kako šerif Vejgud Smel živi lagodnim životom. Mada mu je nadležnost obuhvatala dosta široku

oblast, njegove dužnosti su retko kada bile teže od razrešavanja sporova oko granične međe ili hapšenja pripitih kauboja u dane vikenda.

Sam Hupervil bio je simpatičan mali grad širokih ulica, s kućama lepo obojenih fasada.

U gradu su postojala četiri saluna, jedan hotel i jedna kockarnica, ali nijedna kuća za zabavu. Šerif Smel, koji se bližio šezdestoj, održavao je grad čistim u onom smislu kako su to stanovnici okruga zahtevali, a većina stanovnika bili su farmeri s malim posjedima i brojnim porodicama.

Holidej je ujahao u grad i produžio glavnom ulicom, jašući laganim hodom.

Zaustavio se pred šerifskom kancelarijom. Trbušasti građanin, ispružen u stolici za ljuljanje na susednoj verandi, pogledao ga je i dobacio mu:

– Tražite šerifa Smela?

– Da, ako se šerif tako zove.

– On nije kod kuće.

– Zašto mi to odmah niste rekli?

– Niste me ni pitali!

– Pa lepo. Sad vas pitam. Kad će se vratiti?

– Može naići svakog časa. Otišao je iz grada nekim sitnim poslom.

Zapadnjak je klimnuo glavom i ušao u šerifovu kancelariju. Onaj građanin je ustao sa stolice i provirio za njim, a zatim se počeo osvrutati kao da traži nekoga kome bi rekao da je neki nepoznati stranac bez pitanja ušao u šerifovu kancelariju. Ali u blizini nije bilo nikoga.

Hupervil je mirno spavao.

Po zapadnjakovoj proceni, šerifove službene prostorije bile su iznenađujuće prostrane. Pisaći sto mu je bio uredan, bez ijednog papira na njemu. Došavši do jednog lučnog otvora, Dok je pogledao u prostoriju s ćelijama, koje su se nalazile s obe strane uzanog hodnika. Sve ćelije bile su prazne.

Dok se ponovo vrati ka pisaćem stolu. Šerif Vejgud Smel je očigledno bio uredan čovek. U sledećem trenutku zaključio je da je šerif i čovek koji drži do toga da bude u toku događaja. Prikucan ekserom, pored prozora, na zidu je visio nov letak. Na poternici se nalazila slika nekog mladog čoveka. Krupnim, čitkim slovima, ispred uobičajenog „traži se zbog ubistva i pljačke banke“ stajalo je ime „Džon Holidej“. Zatim je usledio kratak opis ucenjenog čoveka, s listom svih njegovih zločina i nagradom od hiljadu dolara, koja se raspisuje za tog zločinca, živog ili mrtvog.

Kada je shvatio smisao reči na poternici, Dok oseti grč i mučninu u želucu. Tokom svojih lutanja po Zapadu doživeo je mnogo šta, ali još nikada nije bio tražen živ ili mrtav. Obuzeo ga je neprijatan osećaj kao da su ga svukli nalog. Bio je izložen velikoj opasnosti. No, srećom, slika na poternici bila je uzeta iz nekih novina od pre nekoliko godina i zbog loše reprodukcije na poternici je izgledao kao i opasan kao i svaki drugi bandit. No upravo to je imalo jednu dobru stranu. Lice na poternici bilo je tako grubo izmenjeno da je samo vrlo uvežban i iskusan šerif

mogao naći sličnost između tog lica i njega živog.

Udaljio se korak od zida i osetio gorčinu u ustima. Hitno mu je trebalo da nešto popije. Ni u snu nije očekivao da će osvetoljubivi Lijev otac otići toliko daleko, tim pre što za njegovu krivicu nije bilo pravih dokaza. Otvorio je ormarić pored zida, ali u njemu nije našao ništa sem hrpe praznih obrazaca. Okrenuo se ka pisaćem stolu i izvukao onu donju fioku, u kojoj je računao da bi šerif mogao držati tajnu rezervu pića. Izvukao ju je do kraja ali nije našao ono što je tražio. Tamo se nalazila samo brižljivo vezana fascikla na kojoj je pisalo krupnim slovima „Biblija broj dva“.

Ubrzo je shvatio da to nije ništa drugo nego šerifovom rukom napisan istorijat nekadašnjih i sadašnjih zločina i zločinaca. Negde na vrhu gomile listova nalazio se i papirić koji se odnosio na njega. Pročitao ga je na brzinu i od toga što je pročitao nije se osetio ništa bolje nego od sadržaja poternice.

Okrenuo je list i zadržao se na sledećoj strani. Tu je bio ispisan kratak dosije Džordža Mejdena, konjokradice. Sledeća strana sadržavala je četiri imena u vezi s pljačkom voza izvršenom hiljadu milja daleko. Tako dakle. Šerif Smel bio je vrlo temeljan u svom poslu. Njegov spisak sadržavao je imena razbojnika s teritorije celih Sjedinjenih Država.

Dok pređe na sledeću stranicu. Na njoj je ugledao lice čoveka snimljeno anfas u državnom zatvoru. Na suprotnoj strani nalazila se slika istog čove-

ka snimljena iz profila. Ispod obe slike bio je upisan zatvorski broj i ime... Bendžamin Gervi.

Zagledao se u ožiljak koji se protezao od kraja usne do vrha brade. On nije mogao imati nikakve veze s kukom za navlačenje čizama i ubijenom devojkom, ali Dok je ipak zurio u njega. Onda mu je proradilo sećanje. Gervi. Bio je to jedan od četvorice koje je Roksi imenovala.

Prešao je prstima po slici. Bendžamin Gervi. Traži se zbog ubistva. Ubica, razbojnik, opasnost za društvo. Dok je mirne duše mogao tome dodati i „nasilnik“.

Nastavio je da lista fasciklu. Našao je tu zapisanog i Džonija Marketa, sa zabeleškom od koje je zastajao dah. Market je bio tražen zbog zločina izvršenih u četiri države. Ali u dosijeju nije našao Kirka Remika. Ni Saratogu Meja. Od sve četvorice, ovaj potonji mu je bio potpuno nepoznat. Nije znao kako izgleda.

Zatvorio je „Bibliju broj dva“ i hteo da je vrati u fioku kada se s ulaza začuo otežući glas:

– Jeste li našli nešto zanimljivo?

Zapadnjak se lagano uspravio. Znao je da taj glas pripada šerifu i pre nego što je ugledao njegovu zvezdu na otkopčanom prsluku.

Vejgud Smel je potegao revolver i resko naredio:

– Ruke u vis!

Dok lagano podiže ruke.

– Udaljite se od stola!

Zapadnjak se udaljio, idući postrance, još uvek s podignutim rukama i naslonio se leđima na zid. Smel mu

je prišao i Dok ga je bolje zagledao. Šerif je bio mršav, malo pogrbljen i imao je sede brkove.

– Džon Holidej?

– Tačno.

– Došli ste da se predate?

– Ni govora!

Smel je namrštio prosede obrve. Hteo je da Holideju uzme revolvere, ali je legendarni zapadnjak uživao takav glas da se šerifu nije žurilo da mu priđe. Nije pretendovao da se Holidej pomeri i za milimetar, pa čak ni da otkopča opasač. Smel nije bio kukavica. Daleko od toga! Imao je iza sebe impresivan i upečatljiv šerifski staž, ali je tih dana njegovim mislima dominirala želja da doživi penziju. Žudeo je za životom u miru i nije hteo da upropasti izgleda za vedru budućnost time što će se ponašati nesmotreno s čovekom kakav je Dok Holidej.

Nagađajući šta se u šerifovoj glavi zbiva, zapadnjak reče:

– Došao sam u grad samo zato da vam javim kako u okolini postoji zver koja sebe naziva čovekom i kako je ta zver opasna za sve. Ja nameravam da ga ubijem, ali iz drugih razloga.

– Vi njega nazivate zveri – primeti šerif. Osetio je kako mu snažno pulsira žila kucavica na slepoočnici. Prvi put u životu osetio je teret godina. – Holideje, ne želim nikakve neprilike. Šerif Pinto vas traži u Ajronstaunu. Jeste li voljni da sarađujete?

– Ne – odvrati Dok. Oslonjen o zid, držao je ruke onoliko visoko koliko je mogao.

Smel jezikom ovlaži usne. – Okrenite se – naredi. – I gledajte u zid!

– Ako želite moje revolvere, dođite da ih uzmete. Ili me prethodno ubijte.

– Ja nisam od te vrste ljudi – odvratiti Smel suzdržano. – Ali, upozoravam vas, Holideje da, bez obzira na vaše dosadašnje držanje i vaš život koji dosta dobro poznajem, neću se libiti da budem drastičan. Ako nešto pokušate, pucaću i vi nećete ni shvatiti šta vas je pogodilo. Na vama je da birate.

– Prvo saslušajte ovo – bio je uporan Dok. – Na vašem spisku u knjizi imate jednog čoveka. Mislim da je to onaj isti koji je obesio Blenforda za noge i napastvovao njegovu ženu...

– Šta to čujem? – Smel je odjednom pocrveneo, a onda je rumenilo polako nestalo iz njegovih obraza. Gledao je Doka iskolačenih očiju. – Da li se vi to sa mnom šalite, mladi čoveče?

– Vreme prolazi – podseti ga zapadnjak. – Voljan sam da se sporazumem s vama, šerife. Pustite me na slobodu, a o ovom poslu razgovaraćemo kasnije.

– Blenfordovi? Je li to što ste rekli istina?... To je prosto nemoguće!

– Pitajte Rirdenove. Poslao sam ih da pomognu Meri Blenford. Ubica i napasnik zove se Ben Gervi, ako je moj smisao za računanje tačan. Gervi je zabeležen u vašu knjigu. On je krenuo za Častu, ali se zaustavio na farmi Blenfordovih i moguće je da još nije daleko odmakao. Možda se negde prikrrio, a možda će se opet negde oglasiti sličnim zlodelom... On koristi

nož – dodao je – i u tome je pravi stručnjak.

Smel s mukom proguta knedlu.

– Ako je to što ste rekli istina, mister...

– Iz mojih usta nikada nije izašla nijedna laž, a najmanje bih sada o takvoj stvari govorio neistinu. Dozvoljavate li da vam pokažem šta imam u džepu?

– Pokažite.

Zapadnjak polako spusti levu ruku, izvadi iz džepa časovnik i medaljon i spusti ih na sto.

– Ovo je Blenfordovo. Našao sam ga mrtvog, obešenog za noge.

Smel baci brz pogled na predmete koje je Dok izvadio iz džepa. – Gervi? – rekao je. – Njega traže u mnogim državama.

– Onda okupite poteru i krenite da ga gonite. Čak i ako je odmah posle zločina krenuo, ne može biti daleko. Ide putom za Častu, to je sigurno.

Smel steže vilicu, a onda reče:

– Ne mogu vas pustiti, Holideje! Vi ste moj uhapšenik. Zatvoriću vas u ćeliju, a tek onda ću poći u poteru za Gervijem.

– Jako mi je žao što to čujem. Računao sam da ćete na tu stvar gledati isto kao ja.

– Ne mogu. Ja postupam po zakonu, a u zakonu ne piše ništa o situacijama kao što je ova. Okrenite se zidu.

Zapadnjak je duboko uzdahnio i učinio pokret kao da će se okrenuti... a onda je naglo čučnuo i skočio u stranu. Jedna stolica je odletela. Smel je pokušao da Doka zadrži na nišanu, ali...

– Pritisnite obarač i vi ste mrtvi!

Holidej je ležao na podu, delimično zaklonjen pisaćim stolom. U ruci je držao revolver, uperen tačno Smelu u pleksus. Smel je s mukom gutao vazduh. Godinama nije video nikoga da tako brzo poteže revolver.

Raširio je prste i pustio da mu revolver isklizne iz šake. Uz tup udar oružje je palo na drveni pod.

– Nema potrebe da dižete ruke u vis – reče Dok ustajući. Uhvatio je Smela za rame, okrenuo ga i pogurao prema zidu. Slobodnom rukom proverio je da šerif nema pri sebi još neko skriveno oružje. Zatim je s kuke na zidu uzeo laso i vešto svezao šerifu ruke za leđima. Radio je to brzo i sve vreme govorio odmerenim tonom:

– Ostaviću vam nož na onoj polici tamo. Dok vi uspete da prerežete ovaj konopac ja ću već biti daleko. I ko će ikada saznati da sam vas razoružao? Niko.

Nekoliko puta okrenuo je šerifa u krug i ovaj se pijano zateturao.

– Skupite poteru što pre, šerife! Ozbiljno vam to kažem! Gervi je nešto gore od običnog ubice. On nije ljudsko biće nego zver.

Rekavši to, Dok izađe. Dok je odvezivao svog konja s privezišta, javio se čovek koji se na susednoj verandi ljuljao na stolici:

– Ja sam rekao šerifu da ga čeka neki nepoznati čovek!

– Hvala – odvrati Dok i potera konja u trk.

Vratio se istim putem do mesta gde je ležao obešeni farmer. Oko mrtvaca je sada bila okupljena gomila suse-

da. Niko se nije usudio ni da ga takne očekujući šerifov dolazak, po koga su u grad poslali jednog dečaka sa susedne farme.

Holidej ih je čuo i ugledao još iz daljine. Znao je da će naseljenici goniti Gervija ili bilo koga drugog i da se neće ustezati da zločinca odmah obese. Ali trebaće im dosta vremena da se pokrenu. Bili su po prirodi takvi: teško pokretljivi i nedovoljno odlučni, ali kada krenu ništa ih neće zaustaviti.

Dok skrenu s puta, a da ga niko nije primetio. Išao je kroz gustu šumu, tražeći na tlu tragove kopita. I ispod jednog granatog hrasta našao je otisak.

U tren oka skočio je s konja. Svezavši ga za jednu nisku granu, krenuo je pešice napred, ispitujući meko tle. Uskoro je naišao ponovo na trag, a malo dalje još na jedan. Ma ko da je jahao na tom konju, taj se lukavo šunjao.

Trag se završavao u jednoj uvali, gde se nalazio konj oborene glave kao da je tu već duže vremena stajao. Bio je osedlan i spreman za put.

Dok se spustio na ruke i kolena i puzeći prošao kroz žbunje kako bi izbliza zagledao konja. Bio je to belac, a Gervi je jahao belca!

Zapadnjak se puzeći vratio nazad kroz žbunje i obišao oko sapetog konja. Zastao je za trenutak i zamislio se. Gervi je ostavio konja na čistini i svako ga je lako mogao videti. Dok se zapita šta bi on sam u takvim okolnostima učinio. A onda se setio. Ostavio bi konja na nekom mestu koje bi

mu omogućilo da lako ustreli svakoga ko bi pokušao da ga goni. U međuvremenu prilegao bi da se odmori.

Tačno! Posle svih dnevnih egzibicija Gervi je legao da se odmori kako bi, kada padne mrak, mogao produžiti putem za Častu, do koje mu je preostalo još samo dan jahanja.

Holidej se osmehnuo u sebi i obrišao znoj s čela. Imaj poverenja u instinkt, govorio je Gas Kinejn. I zbilja. Instinkt ga je uputio u grad po pomoć i da podstakne poteru, koja će tog zločinca goniti do samog pakla. Zbog toga nije bio ponosan, ali je ipak bio zadovoljan. Ako šerif Smel i njegova potera prvi naiđu na Gervija... neka im bude. Ako ne, onda će se on sam obračunati s tim zločincem.

Nastavio je da hoda još jednu milju, izašao iz šume, a onda se u krugu vratio nazad do potoka, pregazio ga i puzeći se uspeo na jednu padinu. Odatle je u jednom pravcu video zelenu liniju koja je predstavljala ogradu imanja Rirdenovih. U drugom smeru nalazili su se potok i šuma. Spustio se niz padinu, pazeći da ne odroni rasklimano kamenje, a onda se opet zaustavio i pogledao naniže.

Odatle je jasno video sapetog konja. Odmah ispod njega nalazio se jedan ispust u steni, koji je dominirao čistinom. Ako se Gervi nalazio ispod tog ispusta, onda bi čoveku bila potrebna spretnost divokoze da do njega stigne. Holidej je oprezno nastavio da se spušta niz strmu padinu. Okrenuo se potrbuške i počeo polako da klizi nogama napred. Posle izvesnog vremena osmotrio je gde se nala-

zi ispust i uputio se prema njemu. Malo kasnije stigao je do ispusta.

Proverio je da li mu se kolt lako vadi iz futrole a onda prešao još oko tri metra. Zaustavio se iznad ivice jedne glatke stene. Sasvim oprezno izvirio je iza nje. Na drugoj strani ugledao je Gervija.

Ubica je ležao na leđima u plitkoj pećini ispod ispusta. Činilo se da čvrsto spava. Pod rukom mu je bio revolver, a iza njega, naslonjena na stenu, nalazila se puška.

Holidej se povukao iza stene. Bio je to zaista Gervi sa svežom ranom na obrazu od kuke Roksi, a možda i sa nekoliko vlasi Meri Blenford ispod noktiju. S tog mesta zločinac je zaista imao čist vidik ka svom konju. Spavao je a sunce se već klonilo ka zapadu. Kad se spusti mrak on će otići.

Dok je izvukao revolver i obrisao šake o pantalone kako bi se sigurnije prihvatio za glatku stenu. Spustio se još tridesetak santimetara bliže ivici. A onda, kada je zakoračio da obiđe stenu, komadić krečnjaka slomio se ispod njegove čizme. Pokušao je da nanišani na Gervija, ali je ovaj skočio brzo kao zec. Za tren oka čučao je zgrčen u pećini, s puškom u ruci. Gledao je pravo u zapadnjaka, a njegovo izduženo lice grabljivice bilo je bezizrazno.

Mada u nezgodnom položaju, zapadnjak je opalio prvi. Puška je odletela iz Gervijevih ruku i on je skočio prema udaljenom kraju ispusta. Stigavši do kraja, kliznuo je preko ruba, vukući za sobom lavinu sitnog kamenja. Holidej je skočio za

njim, ljut što je njegov metak pogodio kundak puške. Sa slikom Meri Blenford pred očima klizio je niz padinu, zapeo za jedan žbun, a onda odskočio i nastavio da klizi i pada niz strminu sve dok se nije zadržao na jednoj steni. Udario je o stenu rukom i listom noge i osetio bol, ali se nije na to obazirao. Pred njim je odmicao Gervi. Šum zapadnjakovog padanja naveo je zločinca da zastane i okrene se. Potegao je revolver i opalio, ali je zbog slabe vidljivosti promašio.

Holidej odgovori na paljbu, ciljajući mu u noge. Kuršum pogodi Bena Gervija u levo koleno. Ovaj pade i shvati da ga je sreća izdala. Umesto da klizne dalje do dna padine, sa šansom da se puzeći dočepa konja, on se zakačio za jedan trnovit žbun. Holidej se otkotrljao za njim. Odozgo je čuo jasne povike, ali se nije potrudio ni da pogleda. Znao je da su to šerif i potera. Zadržao se na jednom kameanu i pogledao prema Gerviju. Ovaj je ciljao na njega i zapadnjak je u magnovenju nanišanio i opalio.

Gervi se trgao i ukočeno ga pogledao. Krv mu je linula na usta. Uputio je zapadnjaku nekoliko gadnih psovki, a onda se skotrljao niz padinu.

Ispod padine, Smel i njegovi ljudi posmatrali su Gervijev pad zaprepašćeno, otvorenih usta. Na njihovo čuđenje bandit je prvo pao na noge, kao akrobata koji igra na konopcu. Zatim je pao glavačke licem ka zemlji i ostao nepomično da leži.

Šerif Smel je prvi stigao do njega. Vrhom čizme okrenuo je poginulog i

zagledavši se u deformisano lice rekao:

– Čini mi se da je ovo jedan s mog spiska.

U tom trenutku neko je povikao da Holidej beži. Pola tuceta prstiju pokazalo je prema njemu. Zapadnjak je odmicao vrhom padine i brzo se udaljavao.

Šerif je malo zabacio ka potiljku svoj beli sombrero. Okrenuo se i namerno pogledao u drugom pravcu.

– Gde je? – upitao je. – Ne vidim ga.

– Zakasnili ste, šerife! – povikao je jedan za gonjenje raspoloženi građanin. – Sada je nestao s vidika!

– Šteta – odgovori Smel. – Ali ne brinite. Kada se vratim u grad poslaću telegram Pintou u Ajronsajd. Taj Holidej.... on je njegova briga a ne moja.

Krvožedni građanin je, međutim, želeo da pođe u poteru:

– Mora biti da je njegov konj negde u blizini, šerife! Kako bi bilo da ga potražimo?

– Imamo važnijeg posla – odvrati Smel ozbiljno. – Treba da sahranimo ovo đubre. A zatim Toma Blenforda treba odneti u crkvu i sahraniti ga kao što dolikuje. – Prešao je pogledom po nemim članovima potere. – A treba se pobrinuti i za njegovu ženu. Vreme za poteru je prošlo... sunce već zalazi. Vreme je da se vratimo kući.

*

Časta je bila nešto sasvim drugo nego Hupervil. Bila je veliki, živ i

bučan grad. Od četrdesetih godina prošao je kroz mnoge promene. Boga-ta zlatna žica donela mu je prosperitet, ali kada je zlato iscrpeno grad je spao na niske grane. No kada je tuda prošlo prvo krdo stoke život je u Časti ponovo počeo da pulsira. Zatim je došla železnica i s njom novi prosperitet.

Zapadnjak je prispeo u grad u sumrak. Leva ruka mu je zadavala glavobolju. Znao je da kost nije slomljena, ali je ruka bila utrnula i sve manje pokretljiva.

Sumrak je bio pogodno vreme za dolazak u Častu. Pri dnevnom svetlu na zgradama su se zapažale pukotine i izbledela boja. Ličile su na lice stare žene koja je provela besanu noć. Ali u tami mutna svetlost petrolejki vraćala je zgradama dostojanstven izgled. U te večernje sate trgovine su zatvarale vrata, a u salunima i kockarnicama zagrevala se atmosfera zabave i uživanja. Po ulicama ljudi su šetali trotoarima, uživajući u svežem, večernjem vazduhu.

Kada je ujahao u grad, zapadnjakovo odelo bilo je prašnjavo. Upitao je jednog dečaka gde je gradska štala. Ovaj mu je objasnio da ima jedna u ulici Pleser. Pošto je ostavio konja u štali, Dok je pošao glavnom ulicom, tražeći hotel. Pitao se da li je poternica za njim stigla i ovamo. U svakom slučaju, moraće ostati anonimn. Poslužiće se imenom Gasa Kinejna.

U međuvremenu je pala noć i na nebu su zablistale zvezde. Nešto dalje, pored otvorenog bara, našao je

mali, skroman hotel. Ušao je u predvorje, ali portir za pultom nije čak ni podigao glavu. Dok se potpisao „Kinejn“ i platio. Portir pokretom glave pokaza na tablu s ključevima i promrmlja: „četnaest“. Holidej uze ključ i pope se uz stepenice.

Soba je bila podnošljiva. Ispod prozora imala je uzan balkon s metalnom ogradom, koji je mogao poslužiti i kao ulaz i kao izlaz za slučaj iznenadne opasnosti.

Potražio je kupatilo i našavši ga zaronio u kadu tople vode koju mu je pripremio hotelski sluga po ceni od dva dolara. Za sledeća dva dolara taj čovek mu je očistio i ispegla odelo i očistio i uglačao čizme. Ležeći u toploj kadi Dok se obrijao, a onda se popeo u svoju sobu i obukao čistu košulju. Odelo je bilo kao novo, a mašna lepo vezana i sada je pred ogledalom opet bio džentlmen Dok Holidej.

Pripasao je opasač, proverio da li su mu koltovi puni i da li lako klize iz futrole, a onda izašao.

Portir je još uvek dremao za pultom. Zapadnjak je već bio blizu izlaznih vrata, kada mu je ovaj, ne dižući glavu, kratko dobacio:

– Ključ!

Dok se vratio i spustio ključ na pult.

– Vi dosta dugo radite, prijatelju – primeti.

– Ja sam vlasnik.

Zapadnjak klimnu glavom. – Gde u ovom gradu može otići čovek ako želi da doživi nešto veliko?

Vlasnik hotela iznenađeno diže glavu. Čak je za trenutak prestao da piše. – Vi se sigurno šalite?

Dok sleže ramenima. – Ne, samo pitam.

– Mister, ako biste me pitali kuda možete da odete a da ništa ne doživite, na to pitanje bih vam lakše odgovorio. Nešto krupno, kažete? Dodavola, pa u Časti ima mnogo takvih mesta! – Onda dodade: – Ali pri ulazu morate se rastati od vašeg oružja.

Zapadnjak pogleda svoj revolver.

– Civilizovan grad, je li tako? – reče.

Čovek na recepciji se osmehnu:

– Sada se sigurno šalite.

Holidej je pošao glavnom ulicom i jednom njenom stranom stigao do kraja, a drugom se vratio nazad. Nije video nijednu trgovinu ili drugu radnju koju bi vodio vlasnik po imenu Romero. Hteo je da stupi u kontakt s Čikovom sestrom, ne samo zbog Čika, već i zbog toga što je želeo da sazna nazive barova i kockarnica koji su mogli privući ljude kao što su Remik ili Saratoga.

Bio je zbunjen odsustvom natpisa sa imenom „Romero“, a onda se prisetio da radnje koje vode žene često nose druga, izmišljena imena. Ljutnuo se na Čika što mu nije dao tačnije podatke o svojoj sestri, a on sam je malo znao o njoj i koliko se sećao, nikad u životu nije je video.

Pokušao je, bez rezultata, u jednom lokalu gde je plesala grupa devojaka i gde se piće točilo u izobilju. Odaje u zadnjem delu saluna bile su pune muškaraca koji su se kockali, ali

među njima nije video Remika. Pokušao je još na jednom mestu, takođe bez uspeha. Onda mu je sinula ideja da ode do poslovnice Vels Fargoa i jednog veselog mladog službenika upitao je za svog „prijatelja“ Remika, koji je doputovao iz Ajronstauna pre nekoliko dana. Ljubazni službenik je proverio listu putnika i našao Remikovo ime. Remik nije imao razloga da putuje pod lažnim imenom jer nigde nije bio ucenjen.

Dok tutnu pola dolara mladiću u šaku i upita da li može proveriti kuda je poslat Remikov prtljag. Mladić sumnjičavo odmahnu glavom.

– Ako je imao samo ručni prtljag – objasnio je – onda je on jednostavno otišao sa stanice i izabrao hotel koji je želeo.

U tom trenutku u razgovor se umešao jedan nosač, koji je radio u blizini. On se prisetio Remika, jer ga je jednom pre toga video u Časti. Bio je to kockar velikog kalibra, rekao je nosač ponosno, kao da mu je Remik lični prijatelj. Da, naravno, video ga je kada je izašao iz diližanse. Nosio je jednu torbu, ali je odbio ponuđenu pomoć. Koliko se sećao, Remik je otišao samo ugao dalje, kod Marčinsona.

Kada je ušao u predvorje Marčinsonovog hotela zapazio je komešanje. Podigao je pogled i ugledao lepu mladu ženu u beloj haljini i s briljantima u crnoj kosi koja je silazila stepenicama.

Čovek do njega uzdahnu:

– Zar nije božanstvena?

– Zgodna je – Dok u tom trenutku pomisli na Lenoru.

– Čoveče, pa ovo je najlepša devojka s ove strane Sijere! To je Irma Romero!

Iznenaden, zapadnjak u prvom trenutku nije znao šta da učini. Onda je pošao napred i isprečio se na njenom putu.

– Mis Irma Romero? – upitao ju je.

– Da. A ko ste vi?

– Ja sam Čikov prijatelj.

– Čikov? Mog malog brata?

– Rekao mi je da vas pozdravim.

– Jeste li vi iz Ajronstauna, mister...

– Kinejn. Ali pošto sam vas pozdravio, opraštam se s vama, lepa Irma.

– Zar mora biti zbogom, mister Kinejne? Dozvolite da vas povezem svojim kolima.

Kada su ušli u kola Irma ga uze pod ruku.

– Dopadate mi se. Koliko dugo poznajete mog brata?

– Već nekoliko godina. Ali vi... Ovde mora da cveta posao sa šeširićima.

– Umete li da čuvate tajne?

– Volim tajne.

– Ja ne prodajem šešire.

– Zaista? – Dok je obgrli rukom oko pasa i pod tankom svilenom haljinom oseti toplotu njenog tela.

– Nećete valjda reći Čiku da ja ne držim modni salon? – upita ga žena molbeno.

– Zašto bih mu rekao? Svako može da pravi šešire, ali ne može svaka devojka da izgleda kao vi.

Irma se glasno nasmeja:

– Kinejne, ipak mi se dopadate! – Da, dopadate mi se.

Kola su skrenula s glavne ulice i uputila se prema grozdu svetiljki u moru tame. Irma to iskoristi, obgrli ga i strasno ga poljubi. – Noćas – rekla je tako tiho da ju je samo on mogao čuti. – Dođi noćas kod Marčinsona kad završim posao.

Kola zastadoše pred osvetljenom kućom.

– Stigli smo! – objavi Irma i ustade, pridržavajući jednom rukom kraj haljine.

Dok primeti da se osvetljena kuća zove „Laredo“. Iz nje su dopirali zvuci muzike, a gosti su hrlili ka njoj. Gosti dubokih džepova poput Kirka Remika.

*

Holidej je otišao do obližnje štale. Saopštio je štalaru da će možda kasnije te noći otputovati. Unapred je platio račun i rekao štalaru da mu sedlo stavi nadohvat ruke. Obišavši ugao ušao je na zadnji ulaz u „Laredo“. Dočekao ga je krupan čovek s nosem nasadenim na lice kao da je taj deo naknadno dodat.

– Predajte revolver – naredio je. Dok otkopča opasač i preda ga. Drugi čovek okačio je njegov opasač na klin na zidu, na kojem je već visio poveći broj revolvera, napisao komad papira i jedan deo zakačio na opasač, a drugi dao zapadnjaku.

Ušavši, Dok priđe jednom pultu i kupi žetone. U velikoj prostoriji nalazilo se dvadesetak stolova za igru

i na svima se igralo. Holidej se došetao do stola za kojim se igrao ajnc, koji su on i Kinejn često igrali na brodovima koji su saobraćali Misipijem. Kupio je karte i dobio. Onda se udaljio od stola i potapšao po ramenu kelnera koji je prolazio.

– Brendi!

Zapalio je cigaru i ponovo se vratio stolu za igru. Uskoro se pred njim našla gomila žetona. Osetio je lak dodir po laktu i okrenuvši se ugledao devojkicu koja mu se osmehivala. Nosi-la je mali srebrni poslužavnik na kome se nalazila boca brendija i dve čaše.

– To se zove usluga! – rekao je i nastavio da igra. Ponovo je dobio. Privukao je sebi sve žetone, stavio ih u džep i otišao do jednog stola za kojim se nije kockalo, a devojkica je pošla za njim.

– Pridružite mi se, medena – pozvao je Dok – ali prethodno unovčite ovo i vratite se! – Izručio je na poslužavnik šaku žetona, što je predstavljalo pozamašnu sumu novca.

Devojkica se ubrzo vratila s novcem i on joj je platio doneseno piće i dao još pet dolara lično za nju. Ispili su po čašu, a onda je on pozva: – Prošetajmo malo.

Popeli su se na galeriju. Dok je gledao dole po sali, tražeći Irmu, a onda opazi na drugom kraju odaje grupu ljudi koji su je okruživali, a pored nje, držeći je za ruku, stajao je Kirk Remik!

Dok se odmače od ograde i stade u senku. Onda upita devojkicu kraj sebe: – Medena, jeste li ikada videli

čuvenog kockara koji se zove Saratoga Mej?

– Naravno – nasmejala se glasno i nagla preko ograde. – Eno ga tamo dole, vidite? Onaj visoki, mršavi... odmah do onog ćelavog.

Holidej se malo odmače od ograde i reče devojkici:

– Medena, dajem vam ovih stotinu dolara ako navedete Saratogu da pođe s vama u jednu od onih soba – pokretom glave pokazao je prema vratima na dnu galerije za koja je znao da moraju biti ulazi u posebne separee, koji su služili u određene svrhe...

– Želite da budem sa Saratogom... za sto dolara?

– Ne, samo da ga navedete da on tako misli. Ja ću biti taj s kim će se on sresti. Privatno. – Pružio joj je svežanj novčanica.

Devojkica zatrepta.

– Pokušaću.

Kada je otišla, Dok srknu gutljaj brendija, a onda bez žurbe došeta do zida gde su se nalazila vrata separea. Vrata su bila zaključana. Pokucao je i ona su se odškrinula. On proturi ruku s novčanicom od deset dolara. Nasta kratka pauza, a onda se vrata otvoriše.

– Tek kad dvaput pokucam – reče Dok, okrete se i vrati do ograde galerije. Od Irme i Remika nije bilo ni traga.

Zatim ugleda Saratogu Meja. Probijao se kroz gomilu, a za njim je išla devojkica s osmehom na licu. Posle kratkog vremena devojkica se vrati k njemu. – Otišao je u broj devet – rekla je zadihano.

*

U sobi broj devet Saratoga Mej je čekao. Nikada u životu nije mogao da se odupre izazovu žene. Bio je nervozan još od dolaska u Častu, jer ga je Remik zabrinjavao. Market je došao, ali od Gervija nije bilo vesti.

Na vratima se začu kucanje i on skloni nož s drškom od sedefa, kojim je dotle čistio nokte. – Napred!

Holidej uđe, zatvarajući za sobom vrata levom rukom.

– Čini mi se da ste pogešili sobu – reče Saratoga.

– Nisam. Ušao sam u pravu sobu.

Osmeh nestade s kockarevog lica. U držanju i izgledu čoveka koji je ušao nešto mu se činilo poznato. – Nisam li vas već negde video? – upita.

– Ne, nikad se nismo sreli, ali ja vas znam i pretpostavljam da ste i vi čuli za mene. Ja sam Dok Holidej.

Saratogin kockarski mozak radio je munjevito. Poslednje što je o Holideju čuo bilo je da se nalazi u zatvoru u Ajronstaunu.

– Ako budete poslušni – reče mu Dok – ništa vam se neće desiti. Pokušate li nešto drugo...

– Vi ste očigledno u bekstvu – reče Saratoga. – Koliko tražite da nastavite bekstvo?

– Više nego što ste vi ikad digli. Hoću celokupni opljačkani iznos... i čisto ime.

Kockar odmahnu glavom:

– Onda ćete morati sve da nas pobijete.

– Zar biste dali život za plen, Saratoga?

Umesto odgovora kockar zapodenu razgovor:

– Ispravite me ako grešim, ali u „Laredu“ ne dozvoljavaju unošenje revolvera.

– Tačno.

– Mister Holideje, ne tražite da poverujem kako ćete me ubiti golim rukama? – Govoreći to, pomislio je na nož sa sedefnom drškom, koji je držao skriven u džepu, pa se upitao da nije možda i Holidej naoružan slično za takve situacije. – Ili, možda, nožem? – poverovao je.

Zapadnjak mirno odvrati:

– Ja nisam koljač. Ali vaš prijatelj Gervi je koristio nož i to prečesto. Pretpostavljam da je do sada sahranjen.

Saratoga s olakšanjem pomisli kako je sada jedan manje za podelu plena.

– Poći ćemo da prošetamo – reče Dok. – A kad uzmem moj revolver poći ćemo dalje. Odvešćete me do opljačkanog novca, Saratoga.

– A kad sve bude završeno, predaćete nas u ruke zakona?

– Tako nekako.

– To mi se ne sviđa – reče Saratoga i zavukavši ruku u nabore kaputa izvadi mali revolver. – Ovo je samo „deringer“, mister Holideje, ali na bliskom rastojanju on je fatalan za zdravlje. – Približio se, uperivši revolver zapadnjaku u grudi.

Mudre reči Gasa Kinejna dolazile su Doku na um baš kada su bile potrebne! Dok je digao ruke uvis kao da je uplašen.

– To neće biti potrebno – reče kockar i zapinjući obarač pogleda u Dokove ruke.

U tom trenutku Holidej je digao nogu i svom težinom petom nagazio protivnika. Kockar zgrči lice od bola i Dok ga munjevito zgrabi za ruku. Ovaj ispusti „deringer“ na pod.

Obojica se ustremišu da dohvate oružje. Saratoga u pokretu udari zapadnjaka u vilicu laktom. Dok se zaneše i kockar zgrabi pištolj. No Dok zamahnu nogom i Saratoga od udara polete do zida.

U odaju su dopirali prigušeni zvuci klavira.

Holidej priskoči da dokrajči kockara. Saratoga ispruži desnu ruku i nanišani. Dok zgrabi cev pištolja i okrenu je baš kad je kockar pritisnuo obarač. „Deringer“ planu i zrno se zarilo Saratogi u prsa, a onda prodrlo u grlo.

Dok odskoči, spreman za sledeći sudar, ali kockar je ostao da leži iskočanih očiju, stežući grlo iz kog je dopiralo neartikulisano krkljanje. Onda mu je krv kuljnula na usta i on se okrenu licem prema podu.

Holidej izađe iz separea. Dole, kod izlaza, jedan čuvar mu prepreči put, ali on zamahnu pesnicom i pogodi čuvara u pleksus. Čuvar pade. Dok zgrabi svoj opasač s koltovima i izjuri na ulicu. Za sobom je čuo povike i trupkanje nogu.

On potrča i stiže do štale. Uvukao se u štalsko dvorište i zatvorivši za sobom vrata, čekao. Gužva na ulici nije dugo trajala. U Časti su se navikli na svakonoćne tuče i ubrzo se

zabava u kockarnicama i salunima nastavljala.

Dok se provukao kroz ogradu korala i ušao u štalu do boksa gde ga je čekao njegov konj. Našavši sedlo, osedlao je životinju i izveo je napolje.

A tada ga je nešto udarilo po glavi, on pade na vlažnu slamu i ostade da leži onesvešćen.

Džoni Market baci džakčić s peskom, koji je koristio kao toljagu. Podigao je zapadnjaka na sedlo i uzjahao iza njega. Onda je, što je brže mogao, poterao konja niz ulicu.

*

Od trenutka kada ga je ugledao kod Marčinsona, Džoni Market je pratio zapadnjaka. Videvši ga sa Irmom Romero, a znajući da Irma radi u „Laredu“, uputio se do Hofmanove štale, gde je saznao da je Holidej tu ostavio svog konja. Bio je siguran da će Holidej kad-tad doći po njega i tu ga je čekao i dočekao.

Sada je jahao prema zapadnjakovom hotelu.

Hagerti, vlasnik hotela, bio je u svojoj sobi kada je začuo kucanje na zadnjim vratima. Skinuo je s police kratku sačmaricu i otvorio vrata.

– Ja sam – reče Market i uđe u krug svetlosti.

Hagerti pogleda pokraj njega: – Šta to leži tamo?

– Paket koji će sutra biti sahranjen.

– Neću leševe ovde!

– On je živ. Za sada. Takav ima veću vrednost.

– A koliko vredi meni?

– Dvadeset dolara ako ništa ne pitaš.

– Pedeset.

Market klimnu glavom. U tom trenutku mogao je sebi dopustiti da bude velikodušan. – Pomozi mi da ga unesem – reče.

Hagerti uhvati zapadnjaka za noge, a Market za ramena. Dok su, posrćući pod teretom, ulazili u zadnju sobu, Hagerti je ugledao Holidejevo lice i uzviknuo:

– Kinejn!

– To je ime koje on više neće moći da koristi. Odnećemo ga gore u njegovu sobu.

Saplićući se uz stepenice, dovukli su zapadnjaka do njegove sobe. Tamo su ga bacili na neraspremljen krevet. Hagerti se zagleda u lice onesvešćenog gosta.

– Ko je on? – upita.

– Saznaćeš na vreme – slagao ga je Market. U džepu je imao zapadnjakove koltove. Izašli su i Hagerti pažljivo zaključa vrata.

– A šta je s prozorom? – upita Market.

Vlasnik hotela slegnu ramenima: – Ako bi u ovakvom stanju pokušao tuda da izađe, sigurno bi pao i poginuo. Visoko je.

Kada su izašli u predvorje Hagerti ispruži ruku.

– Dobro, dobro – Market mu tutnu novac. – Vратиću se za jedan čas – obeća.

*

Džoni Market odvažno uđe u Marčinsonov hotel, pride pultu i udari rukom u zvono. Noćni portir se pojavi namršten.

– Remik je tu? – upita ga Market.

– Mister Remik je rekao da ga... – zausti portir, ali odmah ućuta, jer su se Marketovi prsti našli na njegovom grlu.

– Broj sobe. Brzo!

– Sedamdeset tri – prokrklja portir.

– Tako je već bolje. – Market potapša portira po obrazu. Zatim se pope stepenicama.

U dvosobnom apartmanu broj sedamdeset tri, Kirk Remik je ležao opružen na širokom krevetu, ošamućen popijenim viskijem. Kraj njega je ležala Irma Romero i zurila u mrak, pitajući se koliko će još vremena proteći pre nego što se usudi da krišom ode u svoju sobu. Remik je bio bogat, to je istina, ali i surov. Čak i u krevetu. Onda je začula kucanje. Uspravila se i prodrmusala Remika:

– Kirk! Neko je na vratima!

Remik zamrmlja, a onda oslušnu. Kucanje se ponovilo. Ustao je, ogrnuo sobni mantil i izišao u predsoblje. Tu, na podu, pored stilske stolice, ležala je nabrekla torba.

Kucanje se ponovo začulo i Remik pride vratima. Skinuo je sigurnosni lanac i otvorio, a istovremeno levom rukom izvukao pištolj iz džepa mantila.

Na vratima je stajao Market.

Remik zažmiri očima crvenim od pića: – Rekao sam ti da nikada ne dolaziš ovamo, majmune!

– Noćas je drukčije. – Market ukloni rukom revolver i uđe. – Čekaj dok čuješ. – Zatvorio je vrata, prišao stolu i ulio viski u dve čaše, pružajući jednu Remiku.

– Ispij, trebaće ti. Noćas je u „Laredu“ ubijen Saratoga.

Remik je zinuo. Onda iskapi viski. Dok je spuštao čašu ruka mu je drhtala.

– To nije sve – produži Market. – Ubio ga je Dok Holidej... bar tako mislim. Ali najvažnije je da je sada Holidej moj zarobljenik.

Remik natoči još jednu čašu, pogleda Marketa i upita:

– Nisi pijan?

– Nisam.

– Ni lud?

– Nadam se da nisam ni to.

– Ali pričaš ludosti. Ako si uhvatio Holideja, gde je on?

– U svojoj sobi, u hotelu „Palas“. Tamo je odseo pod imenom Kinejn.

Remik odjednom besno stisnu zube: – Budalo! – Zatim spusti glas: – Ona je tu.

– Ko?

– Moja ženska... Irma. – Na prstima pride vratima i uđe u spavaću sobu. Prišavši do kreveta zagleda se u Irmino lice. Zadovoljan što ona spava, okrenuo se da pođe i videvši Marketa na vratima, mahnu mu rukom da se vrati. Tek što je zatvorio vrata spavaće sobe, Market bubnu:

– Jesi li rekao Irma?

– Gledaj svoja posla!

– Ali to je devojka s kojom sam video Holideja! Izašli su zajedno oдавde.

Remik se uozbilji.

– Tako? Holidej se igrao detektiva? Kažeš da si ga uhvatio i da je još živ? Zašto?

– Može nam biti od koristi. Možemo dobiti ucenu.

U zamračenoj spavaćoj sobi Irma je osluškivala, zgrčena na krevetu, spremna da spusti glavu na jastuk na svaki šum.

– Znači, hoćeš još novca?

– Nije mnogo, ali ipak... A i delićemo na dva dela... ako se Gervi ne pojavi.

Irma skoči s kreveta i navuče kućnu haljinu, pa pride vratima. Čula je Remikov glas:

– Uzeću torbu s novcem iz Saratogine sobe. Budi spreman da uhvatimo diližansu kod Kadija, milju izvan grada.

– Idemo za Plejservil?

– A kuda drugde? I upamti: ušao si u igru i moraš je dovršiti. Vрати se u hotel „Palas“ i sredi Holideja!

– Kirk... ti me nećeš preveriti? Je li? Inače ću te naći i ubiću te!

Irma začu kako su se spoljna vrata zatvorila. Zatim je Remik širom otvorio vrata spavaće sobe i pošao prema krevetu. – Irma, probudi se! Irma, moram da...

Onda je primetio da je krevet prazan. Osvrnuo se i ugledao devojku kod izlaznih vrata. Ona ih je otvorila u trenutku kad joj se njegova ruka spustila na rame. Vrisnula je, izvila se i pobjegla. Remik potrča za

njom, ali kada je ona stigla do svoje sobe i pesnicama zalupala na vrata, glave gostiju počele su izvirivati u hodnik. Kirk zastade.

Irma je lupala, jer je ostavila ključ u Remikovom apartmanu. Kad joj je sobarica konačno otvorila rezervnim ključem, ona zamandali vrata za sobom.

Remik se vrati u svoj apartman. Brzo se obukao, uzeo svoju torbu i pošao niz stepenice u nameri da se dočepa ključa Saratogine sobe.

Za to vreme Irma se potpuno obukla. – Dozovi portirsku ložu i reci im da odmah dovezu kola – naredila je sobarici. Onda je dodala: – A sada idem da spasem život jednom divnom čoveku!

*

Džoni Market zastade pred vratima Holidejeve sobe i oslušnu. Hagerti je stajao na stepenicama.

Market je osluškivao jer mu se činilo da u sobi čuje neki šum. A, ne! Njega niko neće prevariti! Otključao je vrata i naglo ih otvorio. Na stolu pored kreveta gorela je svetiljka, a na krevetu je ležala neka bezoblična masa.

Market se zagleda u krevet i lukav osmeh razvuče mu lice.

– Vreme je za ustajanje, mister Holideje!

Izvukao je pištolj i slobodnom rukom povukao cebe. Na krevetu se nalazila lutka, napravljena od jastuka. Baš kao što je mislio! Bacio je jastuke na pod i pogledao u otvoren

prozor. Znao je da ga Holidej tamo vreba.

Market pride prozoru. – Dodi ova-mo! – pozva zapadnjaka. – Ako nećeš ja ću te ustreliti s drugog prozora. – Sačekao je malo ali nije čuo ni šum. – Brojaću do pet, mister! Jedan... dva... tri...

Uz gromki tresak ceo okvir prozora sručio se na Marketa, zasipajući ga komadićima stakla. U istom trenutku Holidej je skočio na njega. Dograbio ga je za ruku u kojoj je ovaj držao revolver i izvio je. Market se zateturio i gornjom polovinom tela našao se izvan prozora. Holidej mu je tada samo oteo svoje koltove. No, u naprezanju da se otme, Market je izgubio ravnotežu i, okliznuvši se, pao preko prozora. Začuo se krik i tup udar tela o zemlju.

Zapadnjak se okrenuo od prozora. Na vratima je stajao Hagerti. U rukama je držao naperenu dvocevku.

– Stoj gde si! – proderao se vlasnik hotela. – Čuo sam ko si i ja preuzimam komandu.

Dok sleže ramenima. Bio je miran, jer je opazio kako se iza Hagertija šunja Irma Roméro. Svojom malom rukom pritisnula je neki predmet Hagertiju u leđa.

– Baci taj top, na nišanu si – opmenu ga Dok.

Dvocevka zazveča, tresnuvši na pod.

– Tako je već bolje – reče Holidej. – Hvala, princezo.

Hagerti se okrenuo. Videvši samo minijaturnu ženicu, besno je urliknuo i zgrabio je šakama za vrat. Dok

priskoči i udari ga revolverom po glavi. Hagerti pade.

Irma polete zapadnjaku u naručje. On ju je potapšao po leđima, a ona ga je pomilovala po kosi. Napipavši čvorugu jeknula je ožalošćeno i poljubila Doka kao da želi da ga uteši.

– Bistar si, Holideje – rekla je. – To volim.

– Otkud znaš moje ime?

– Čula sam ga. Zašto bih inače došla? Da ti poželim dobro jutro?

– Taj je razlog isto toliko dobar kao i svaki drugi – potvrdi Dok. Onda pođe ka vratima i nogom odgurnu Hagertija niz stepenice. Pre nego što se Hagerti, kotrljajući se, zaustavio zapadnjak zatvori i zaključa vrata.

– Ima malo više promaje – izvinio se, pokazujući na razvaljen prozor.

– Ali ovde je toplije – rekla je Irma uvlačeći se pod pokrivač na postelji.

*

Šerif Stiv Pinto stigao je u Častu u zoru u pratnji četvorice neispavanih članova potere. On, međutim, nije pokazivao znake umora. Čak se obrijao i promenio košulju pre nego što je posetio gradskog šerifa. Šerif Lorimer je prikrio svoje iznenađenje i dva predstavnika zakona održaše kratak sastanak iza zatvorenih vrata.

Po izlasku sunca, Pintovi ljudi i čuvari reda u Časti počeli su da češljaju grad. Našli su Saratogin leš i upravitelja „Lareda“ strpali u zatvor. Holideja su potražili u tri saluna i Hofmanovoj štali. Pronađen je Marketov leš, pa je uhapšen Hager-

ti. Pinto je nanjušio trag i počeo pretresati hotel. U zapadnjakovu sobu je ušao sa zapetim revolverom, ali jedini znak koji je ukazivao na poslednjeg gosta bila je poruka, napisana na prašnjavom ogledalu: „Volim te“.

Pinto se zagledao u ogledalo, a Kerli Mejps upita:

– Zar je ovo napisao Holidej?

– Sumnjam – Pinto oprezno pogleda preko balkona i doda: – Hotel „Marčinson“.

Taj hotel je već bio pretresen, ali se šerif Ajornstauna ponovo vratio tamo. Hotelski detektiv Farson uživao je u pretrazi, razgovoru i ispitivanju. Konačno se Pinto našao pred vratima apartmana Irme Romero.

– Mis Irma baš doručkuje – rekla je sobarica bojažljivo.

Pinto joj pokaza značku i uđe.

Irma je sedela u postelji, u spavaćici, sa stočićem ispred sebe i doručkovala je s apetitom. Pinto je pažljivo seo na stolicu pored postelje.

– Izvinjavam se što smetam, mis – rekao je.

– Oprošteno vam je – odgovori Irma veselo.

– Samo nekoliko pitanja. Prvo: gde je Dok Holidej?

Devojka mahnu kašičicom za čaj: – Daleko.

– Gde daleko, gospođice?

– Otkud bih ja to znala?

– Ako želite da mu pomognete, rećete kuda je otišao.

– Ali vi hoćete da ga uhapsite, zar ne? On mi je to nedavno rekao.

– Činjenice su se izmenile. Neki Mek Kvin je progovorio, a takođe i

dvojica nevaljalaca, Bakus i Milton. Onda je kod Hupervila nađen mrtav čovek. Zna li za to?

– Ne.

– Holidej svakako zna. On ga je ubio. U stvari, građani Hupervila ga slave zbog toga.

Irma se zamišljeno zagledala u poslužavnik.

– Čudan je život – nastavio je Pinto smireno. – Mi tražimo pljačkaše, a Holideju je stalo samo da pobegne.

– Nije tačno – povikala je Irma. – Pošao je u poteru za Remikom... – Uplašeno pritisnu usta šakom.

– Kako je Remik otputovao? – Pintov glas je bio mek kao paperje.

Irma je stezala dršku šolje za kafu.

– Kirk Remik je otišao diližansom za Plejservil. Ukrcao se kod Kadijevog ranča. Holidej je odjahao za njim.

Pinto se munjevito stuštio ka vratima.

*

Diližansa za Plejservil je ušla u klanac Van Kil Gordž.

Neposredno ispred nje, nedaleko od ulaza u klanac, ukrštala su se dva malo korišćena puta. Na tom raskršću jedan jahač je sedeo na konju i čekao.

Prošlo je pune četiri godine od kako je na tom putu izvršen prepad na diližansu. Ali vozar je bio oprezan. Upozorio je pratioca, koji je odmah pružio ruku pod sedište i izvukao dvocevku. No kada je onaj jahač pote-

rao konja na sredinu puta, vozar je svom snagom zategao vodice.

Diližansa se zaljuljala i stala, kliznuvši do ivice puta.

– Čujte, mister, nemamo ništa za pljačku! – uzviknu vozar.

Holidej jasno i glasno odgovori:

– Ovo nije prepad. Treba mi samo jedan vaš putnik.

S prstom na obaraču, čuvar je kratko pogledao vozara.

– Koji putnik? – upita ovaj.

– Kirk Remik. Traži se zbog ubistva.

U tom trenutku jedna žena je vrisnula i vrata diližanse na suprotnoj strani od zapadnjaka uz tresak se otvoriše. Dok petama mamuznu konja, ali je Remik već iskočio. U jednoj ruci vukao je torbu, rešen da ponese novac, ali mu je teška torba usporavala bežanje. Bacio ju je, potrčao nekoliko koraka, a onda se okrenuo i pripucao.

Dva metka su promašila, ali je treći pogodio zapadnjaka u levo rame i izbacio ga iz sedla. Holidej je pao na tle i otkotrljao se u stranu. Sa razdaljine od nekoliko metara Remik je opazio grč bola na Dokovom licu i njegovo se lice razvuče u pakostan osmeh. Bio je potpuno trezan i srećan što će sav novac zadržati za sebe. Uperio je revolver Doku u grudi.

Zapadnjak je imao vremena samo za očajnički pokušaj. Ispružio je ruku i opalio bez nišanjenja. Srećom po njega, tane je pogodilo Remika usred čela. Pljačkašev revolver je nasumce opalio i metak se odbio od stene, a Remik se mlitavo skljkao na tle.

Neko pomože zapadnjaku da ustane i on se uspravi, nesiguran na nogama. Bio je to vozar.

– Rana vam krvari – rekao je.

– Samo ogrebotina – slagao je Dok i dodao: – Vežite mi obe torbe za sedlo. – Kada ga je vozar poslušao, on je pojahao i sa sredine puta mahnuo rukom za diližansom koja je, lju-ljajući se, krenula. Zatim je podbo konja.

Na kraju klanca susreo je Stiva Pintoa, iza kojeg je jahala potera. Dok odveza torbe sa sedla i pruži ih šerifu.

– Sav novac je ovde – rekao je. – Nadam se da će to biti dovoljan dokaz da ja s pljačkom nemam nikakve veze.

Šerif dade znak Kerliju da prihvati torbe i duboko uzdahnu. Skoro pokajnički skrušeno pogledao je zapadnjaka i rekao:

– Dugujem vam veliko izvinjenje... ako vam to nešto znači.

Zapadnjak ravnodušno odmahnu glavom:

– Sada to više nije važno. – Pritisnuo je rukom ranu i stisnuo zube. – Ne razmišljajte o tome.

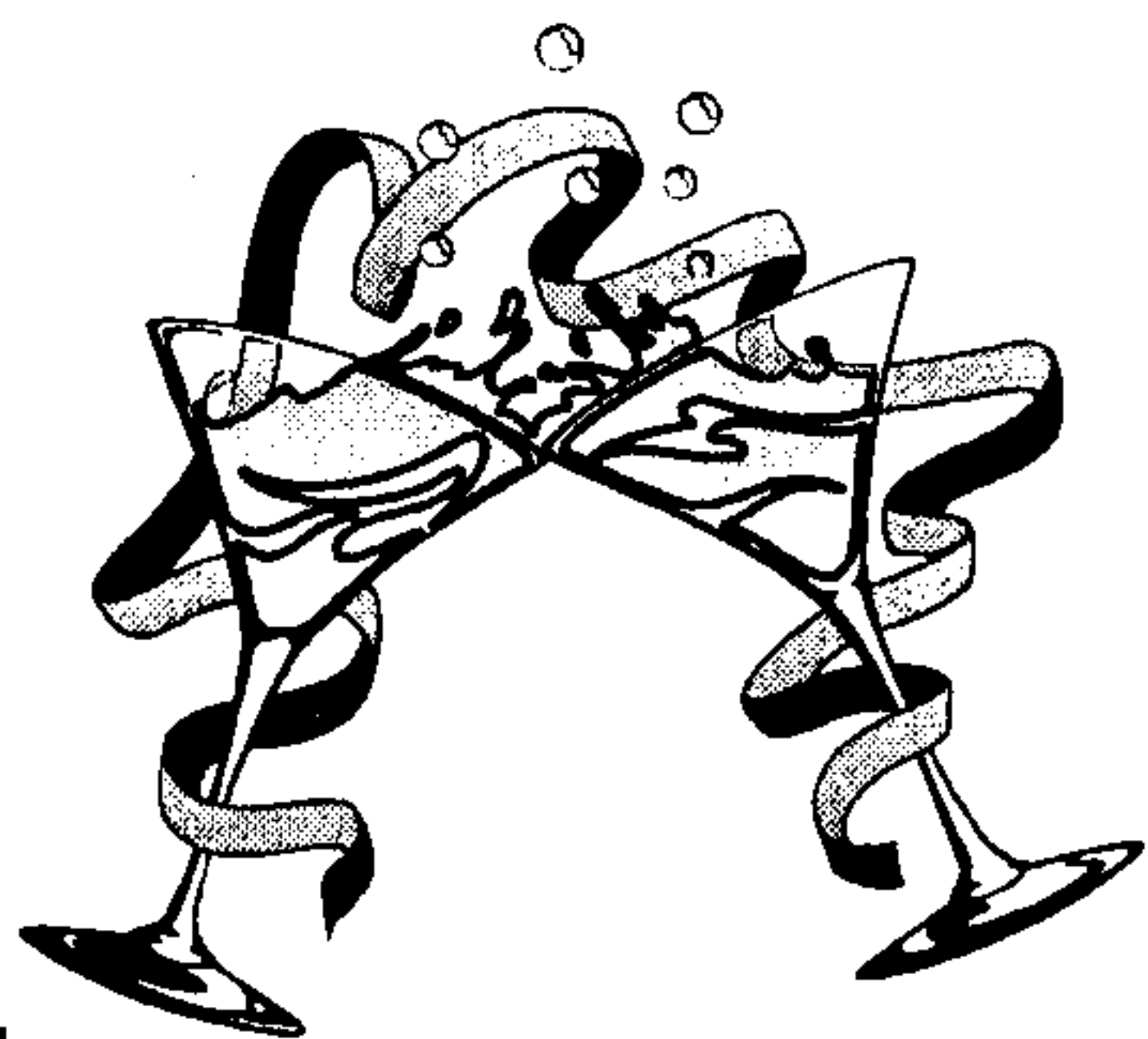
– Hoćete li s nama? – upita ga šerif. – Trebalo bi...

– Ne, Ajronstaun je dosta daleko. – Dok pomisli na tople crne oči Lenore Čens i zamamno njihanje njenih bedara. Pri poslednjem susretu u njenim očima je video mnogo neizrečenog obećanja i pomisao na to zagrejala mu je srce. Ali još uvek je osećao zagrljaje i poljupce Irme Romero i, odmahnuvši glavom, priznao je sebi kako mu ona nije ništa manje draga.

Bol u rani podsetio ga je da je sudbina već izvršila izbor umesto njega.

– Moram da potražim pomoć lekara – rekao je – a Časta je bliža.

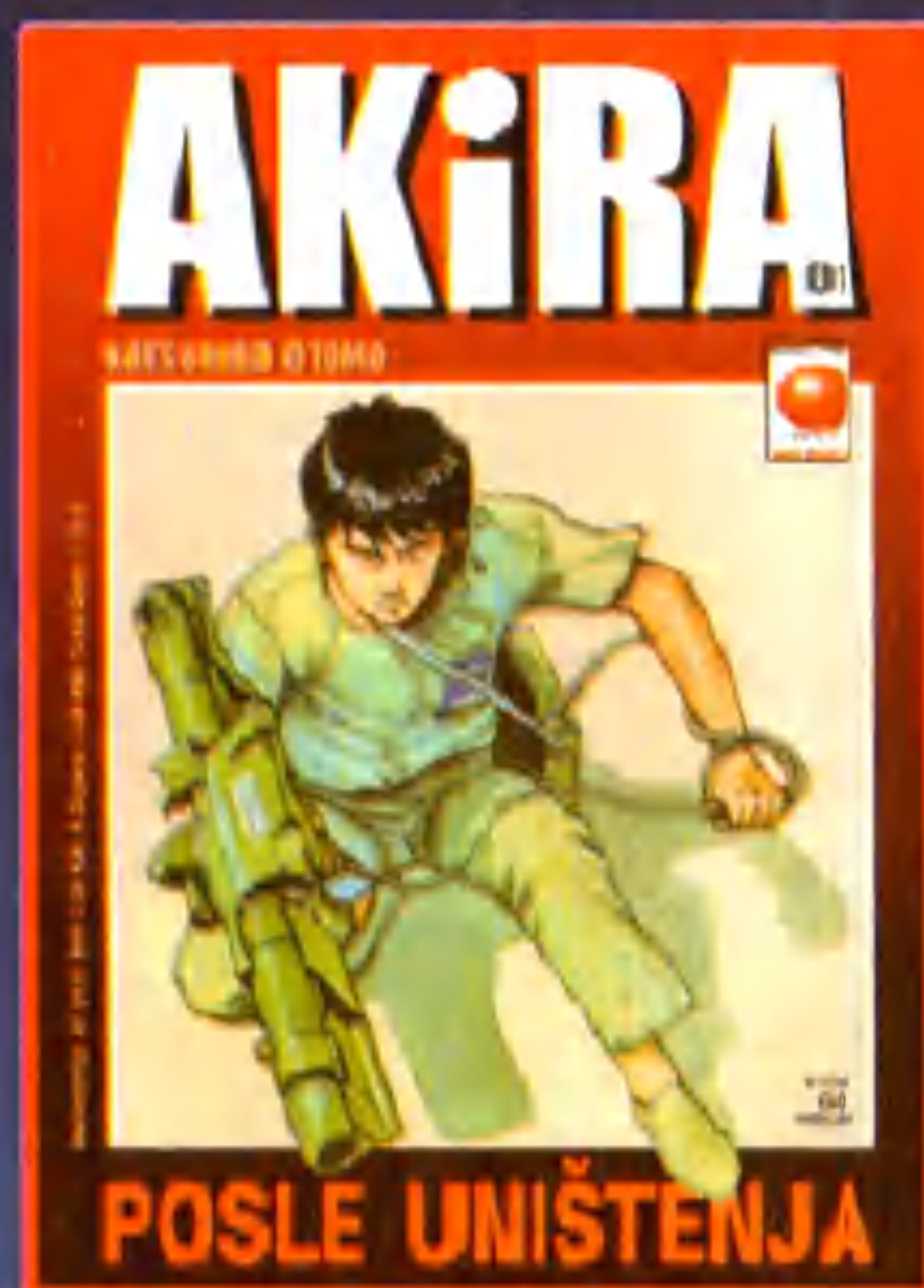
KRAJ



*Svim čitaocima
želimo srećne
božićne i novogodišnje praznike*

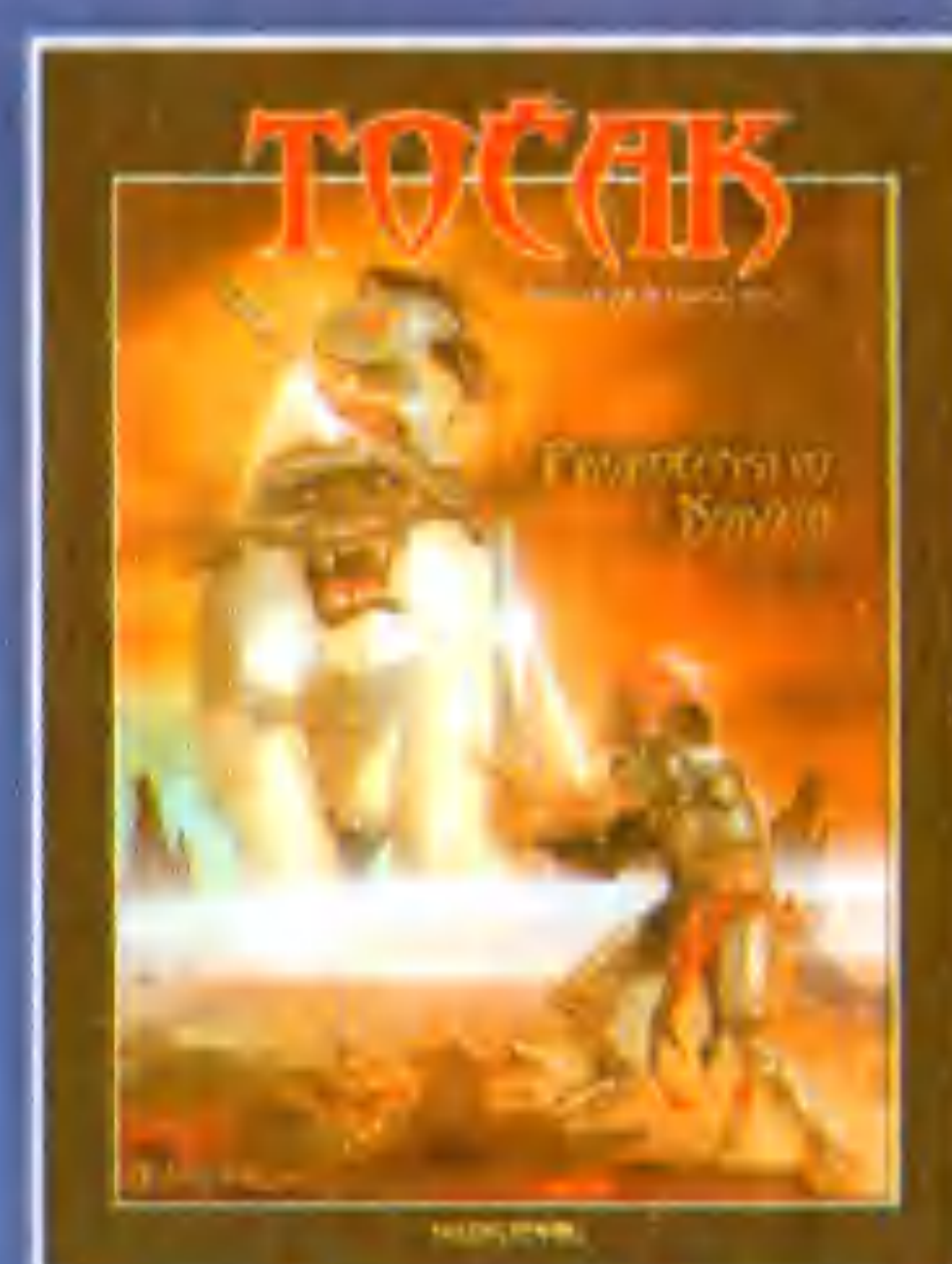
POTRAŽITE NAŠA REDOVNA STRIP IZDANJA

početkom meseca



sredinom meseca

VELIKI IZBOR STRIP ALBUMA



INFORMACIJE
NA TELEFON:
021 332 220

MARKETPRINT

YU ISSN 0353-0000



9 770353 000002

00342

